Thomas Josiah Dimsdale

BANDA SERIFULUI PLUMMER

COLECTIA WESTERN

THOMAS JOSIAH DIMSDALE

BANDA ŞERIFULUI PLUMMER

Traducerea: ALFRED NEAGU

Profesorul **Thomas J. Dimsdale**, autorul cărţii „*Vigilenţii din Montana, sau Dreptatea poporului în Munţii Stâncoşi, o corectă şi imparţială relatare a urmăririi, judecării, capturării (sic!) şi execuţiei bandei de tâlhari de drumul mare a lui Henry Plummer, dimpreună cu istorisirea vieţilor şi fărădelegilor făptuite de mulţi hoţi şi bandiţi, totul presărat cu scene adevărate din viaţa aşezărilor miniere ale far-westului, singura lucrare demnă de încredere cu acest subiect, oferită vreodată publicului*” a fost nu numai martor ocular ci şi participant direct la evenimentele pomenite. Publicată la scurt timp de la întâmplările povestite (în 1866), cu scopul de a apăra cauza vigilenţilor, cartea profesorului Dimsdale este o reconstituire scrupuloasă a faptelor, pe baza celor ştiute şi văzute de autor, a relatărilor martorilor oculari şi a proceselor-verbale de la procese şi chiar a mărturisirilor criminalilor înainte de execuţie, reconstituire care prefigurează metoda lui Truman Capote pentru o altă zguduitoare carte-document: „Cu sânge rece”.

Cuprins

CAPITOLUL I
Introducere. Comitetele de vigilență.
CAPITOLUL II
Partea însorită a vieții în munți
CAPITOLUL III
Întemeierea Montanei
CAPITOLUL IV
Tâlharii de drumul mare
CAPITOLUL V
Zile negre în Montana
CAPITOLUL VI
Procesul
CAPITOLUL VII
Plummer versus Crawford
CAPITOLUL VIII
Un pomelnic al fărădelegilor
CAPITOLUL IX
Primejdiile drumului
CAPITOLUL X
Respingerea bandiților
CAPITOLUL XI
Jefuirea diligenței Peabody and Caldwell
CAPITOLUL XII
Întemeierea orașului Virginia și uciderea lui Dillingham
CAPITOLUL XIII
Jaful diligenței poștale de la Salt Lake
CAPITOLUL XIV
Începe balul – George Ives
CAPITOLUL XV
Formarea comitetului de vigilență
CAPITOLUL XVI
Potera de la Deer Lodge
CAPITOLUL XVII
Dutch John (Wagner)
CAPITOLUL XVIII
Arestarea și executarea lui Henry Plummer, căpetenia bandei de tâlhari, a lui Buck Stinson și Ned Ray
CAPITOLUL XIX
Execuția Mexicanului (Joe Pizanthia) și a lui Dutch John (Wagner)
CAPITOLUL XX
Prinderea și execuția lui Boone Helm, Jack Gallagher, Frank Parish, Haze Lyons și George Șontorogul (Lane)

CAPITOLUL XXI
Potera de la Culcușul Căprioarei și Poarta Iadului
CAPITOLUL XXII
Prinderea și executarea lui Bill Hunter

CAPITOLUL I
Introducere. Comitetele de vigilenţă.

În zonele miniere colonizate de curând, nevoia unei eficiente instituţii cu caracter juridic şi de apărare a legii e resimţită mai mult decât în alte părţi unde îndeletnicirile care stârnesc mai puţin pasiunile, cum ar fi agricultura şi comerţul, concentrează în mod deosebit atenţia celor dintâi locuitori şi le umple timpul în cea mai mare măsură. Şi sunt motive temeinice pentru aceste deosebiri. Prima se datorează firii cu totul diferite a populaţiei; iar cea de-a doua, faptului că mari sume de bani ajung pe mâna unor oameni lipsiţi de educaţie şi necinstiţi, pretutindeni unde preţioasele metale se pot dobândi doar pe seama trudei necesare pentru a le da la iveală din straturile în care zac ascunse.

Într-o regiune agricolă, pionierul abia venit are parte totdeauna de o viaţă de muncă trudnică, de lipsuri apăsătoare şi de mai multă sau mai puţină singurătate, iar cei care se luptă să taie pădurea pentru a face loc fermei, sau desţelenesc pământul virgin al preriilor fac parte de obicei din rândul celor harnici, dedaţi cu munca, aşa că nu prea au nevoie de ajutorul curţilor cu juri pentru a-şi apăra drepturile, care arareori le sunt încălcate şi, în primele zile ale colonizării, pricinile dintre ei sunt în cea mai mare parte atât de neînsemnate, încât nu merită cheltuiala unui proces mai acătării, ci ajunge o judecată prietenească, de obicei fără nici o cheltuială, făcută de cei mai respectaţi dintre cetăţeni.

În puternic contrast cu traiul paşnic al truditorului de pe ogor şi cu liniştita monotonie a îndeletnicirii sale se află viaţa furtunoasă, continua frământare şi permanentele ispite la care e supus locuitorul unei zone miniere, fie în timpul şederii printre defileuri, fie când se ocupă de prospectare, schimbându-şi adesea şi pe neaşteptate locurile, minat de ceea ce în mod obişnuit se numeşte „febra aurului”. Cu greu se poate închipui o mai mare sau mai limpede deosebire decât cea dintre aşezaţii şi liniştiţii locuitori ai satelor şi lumea pestriţă a minerilor, negustorilor şi meseriaşilor de tot felul, bine amestecaţi laolaltă cu pungaşi, fugari şi o întreagă alesătură de oameni periculoşi, care se plimbă ţanţoşi, înarmaţi până-n dinţi, prin ţinuturile miniere,

împânzind drumurile ce duc la defileurile abia descoperite unde se află obiectul veneraţiei lor: Aurul.

Din fericire, schimbarea în bine are loc cu paşi repezi şi nici unuia dintre cei care bat acum străzile Virginiei nu i-ar veni să creadă că, în urmă cu numai doi ani, problema principală care se punea era: cine va învinge: dreptul sau silnicia?

…Şi de n-ar fi fost caracterul dintr-o bucată al majorităţii minerilor, respectul lor faţă de cinste şi firea lor săritoare şi hotărâtă în situaţii extreme, această relatare n-ar fi fost scrisă niciodată, fiindcă scursorile tuturor neamurilor ar fi făcut din acest ţinut o scenă a vărsărilor de sânge, o cloacă a nelegiuirii cum nu s-a mai văzut vreodată.

Nicăieri, ci numai în munţi se mai află, pe lângă atâta ticăloşie, atâta hotărâre de a înfrunta necinstea şi violenţa; şi, deşi există multă indiferenţă faţă de manifestările exterioare sau de apucăturile fiecăruia într-un grad nemaiîntâlnit în altă parte, valorile adânc înrădăcinate ale onestităţii şi bărbăţiei nu sunt nici unde mai evidente şi la mai mare cinste decât în acest Eldorado al vestului. Cei neajutoraţi nu rezistă în aceste regiuni. O călătorie spre Pacific face dintr-un bărbat sau o femeie fie un om mai bun, fie unul mai rău. Privirea tăioasă a minerului cu experienţă îl dibuie dintr-o ochire pe oricare de-i pungaş şi fie că-l sorteşte unei totale singurătăţi, fie că-l primeşte în rândul celor la care aparţine pe drept.

Mii de nevolnici pleacă din munţi, după o şedere care variază între o singură zi sau un an, părăsind terenul unde numai cei tari din fire sunt chemaţi să înfrunte greutăţile şi să câştige cununa de aur cu care e răsplătită truda necurmată şi hotărârea neclintită. Nimeni nu e mai nimerit să-şi slujească patria în orice situaţie care cere curaj, cinste, încredere în sine, decât minerul cumsecade, cântărit şi declarat om dintr-o bucată de către un juriu de oameni ai muntelui.

Îngăduinţa universală, care la început e o necesitate a situaţiei din aceste locuri, ajută la sporirea fărădelegilor şi la uşurarea împlinirii lor. Se găsesc în număr uimitor de mare crâşme unde băuturile se vând oricărui venit şi se consumă în cantităţi îndestulătoare, pentru ca cei nestăpâniţi să devină sălbateci şi în stare să comită o crimă la cea mai mică provocare; iar amestecurile mizerabile vândute acolo sub numele de whisky sunt cunoscute mai ales sub poreclele de „Încurcă-picioare”, „Pedeapsa”, „Trăsnetul”, „Zeamă de

tarantulă[1]” ş.a., denumiri care le dezvăluie cât se poate de bine ştiutele calităţi…

Pe orice stradă mai umblată, casele de jocuri, cu uşile în lături, de unde năvăleşte o muzică zgomotoasă, sunt frecventate, ziua în amiaza mare, de sute de indivizi, s-ar putea spune că de aproape toate neamurile şi limbile, dând naştere unui alt bogat izvor de „încurcături” care sunt de obicei rezolvate pe loc, prin forţă brutală, cu o lovitură de cuţit sau un foc de revolver. Pot fi văzute plimbându-se prin tabără femei uşoare, gătite cu cele mai ţipătoare şi mai scumpe veşminte şi primind sume fantastice pentru vânzarea favorurilor lor. De fapt, se întâlnesc aici lăfăindu-se toate ispitele, aflându-se din belşug şi banii necesari pentru satisfacerea dorinţei de noutate şi plăcere, ceea ce constituie preocuparea de căpătâi a celui ce vieţuieşte în munţi…

Una dintre „instituţiile” care ţine în chip îndoielnic şi primejdios locul unui anturaj feminin mai cumsecade merită o atenţie specială. E „Flaşnetăria”. Îndată ce bărbaţii îşi termină lucrul, se deschid şi aceste lăcaşuri şi începe dansul. Cititorul să încerce să-şi închipuie singur o încăpere mare, cu un bar în fund – unde se vând cu toptanul, ca să vorbim exact, sticle de şampanie la doisprezece dolari, aur, bucata, iar duşca – de la douăzeci şi cinci la cincizeci de cenţi – şi împărţită la capătul dinspre bar cu o îngrăditură care ţine dintr-un perete în altul. În despărţitura dinafară e multă învălmăşeală (şi în ocazii deosebite şi în incintă) de oameni gătiţi în toate chipurile, din toate colţurile continentului. Dincolo de îngrăditură stau partenerele de dans numite „flaşnetărese”, uneori îmbrăcate în uniforme, dar mai adesea, după gusturile şi capriciile fiecăreia, în cele mai alese veşminte ce se pot afla şi croite în cele mai îmbietoare feluri la care poate îndemna închipuirea. Într-o parte stau în picioare muzicanţii. Brusc atacă muzica şi îndată strigarea: „Luaţi-vă partenerele pentru următorul dans” găseşte ecou în rândul bărbaţilor care stau şi se uită; după ce au plătit cu un dolar de aur biletul, aceştia se apropie de banca „doamnelor” şi, cu politeţe sau în altfel, după obicei, invită una din doamne la dans.

Numărul dansatorilor fiind completat, perechile îşi iau locul, ca în oricare alt lăcaş de dans şi se opresc aşteptând să înceapă primele acorduri ale muzicii.

Să zugrăvim pe dansatoarea de clasă – „sigură oricând de un partener” – şi pe tovarăşul ei. Iat-o în fruntea celorlalte. E de statură mijlocie, cu forme mai plinuţe şi rotunjoare, cu

tenul curat ca alabastrul, nişte ochi căprui şi căutătura primejdioasă, un nas uşor roman şi o guriţă mică şi frumos croită. Părul roşcat e bine strâns cu o bentiţă şi adunat într-un coc aranjat cu gust, din care atârnă o buclă împodobită cu ciucuri de aur. Cât de serioasă pare în timpul primei figuri, fără să schiţeze un zâmbet, până se încheie „promenada, opt", când catadicseşte să-şi arate mânuţa albă, cu care îşi aranjează broşa frumoasă la locul ei şi-şi potriveşte cerceii lucitori. Şi uite cât de ispititor îi scoate în relief silueta graţioasă rochia stacojie, cu cordonul negru, lat şi garnitura neagră de pe margini. Nu e de mirare că unul venit din creierii munţilor arde de nerăbdare să plătească nu numai un dolar, ci tot ce are în pungă, pentru un singur dans şi pentru un zâmbet aprobator din partea unei femei atât de frumoase.

Iată-l şi pe cavaler, înalt de vreo şase picioare, vârât în cizmele care-i ajung până la genunchi, garnisite cu o pereche de pinteni spanioli, cu tot felul de rotiţe ca la nişte mici mori de apă. Nădragii din piele întoarsă au franjuri pe la cusături, iar la brâu sunt strânşi cu o centură americană, de care atârnă pistolul încărcat şi cuţitul vârât în teacă. Are grumazul gol, vânjos, ars de soare şi de vânt, ca de altfel şi faţa împodobită cu o barbă, al cărei aer sumbru e subliniat de nişte ochi negri şi pătrunzători. De sub pălăria de fetru, cu boruri largi, îi atârnă laţe lungi de păr negru, iar în colţul gurii spânzură o ţigară ce se roteşte mereu, ca pârghia unui mecanism excentric, în vreme ce cavalerul îi mestecă un capăt.

După ce dansatorii se salută cu un aer deosebit de grav, se aude glasul maestrului de ceremonie, strigând: „Toată lumea-n joc" şi ţop-ţop saltă eroul nostru cu nădragi de piele, când în sus şi când în jos, în ritmul dansului, cu stângăcie şi tot mai mult foc, mărturisindu-şi astfel plăcerea grozavă. Blonda lui parteneră, dibace şi graţioasă, păstrează ritmul muzicii ca ceasul şi se răsuceşte cu uşurinţă şi graţie, ca o lebădă. Pe măsură ce se încinge jocul, cavalerul în nădragi de piele se aprinde şi el tot mai mult şi numai îndelungata experienţă a partenerei lui o ajută să nu se trezească luată pe sus la încheierea acestor momente de bucurie ale minerului, când se aude: „Daţi drumul partenerei", sau: „Domnii la dreapta".

De obicei, o melodie irlandeză sau un cântec de cimpoi pune capăt dansului şi atunci tărăboiul de tocuri şi bombeuri şi învârtiturile uimitoare încetează la ordinul r „Domnii la dreapta" şi „Promenadă la bar" care încheie dansul. După

trataţie, patronul localului loveşte mecanic cu ciocănelul – aluzie la „uşurarea pungii” – doamnele se aşează din nou pe bănci şi aproape fără răgaz, începe un vals, o polcă, un dans scoţian, o mazurcă varşoviană sau un alt cadril.

Pot fi văzute în ringul de dans tot felul de veşminte, chipuri şi fasoane, de la cele mai vesele culori şi mai „ţipătoare” stiluri de îmbrăcăminte şi apucături, până la rochia de mătase neagră, bine turnată, cu un guleraş alb, simplu, care scoate în evidenţă figura unei anglo-saxone la locul ei, cu ochi albaştri. Colo, lângă nemţoaica aceea brunetă, înaltă, îmbrăcată cu gust, uite cârlionţii, rotunjimile şi mutra zâmbăreaţă a unei irlandeze. Şi în ringul flaşnetăriei pot fi văzute reprezentante ale aproape tuturor neamurilor de albi care dansează, Câştigul dansatoarelor e foarte diferit de la una la alta. Aceea, în rochia cu decolteul adânc, cu cingătoare stacojie, o mare favorită şi, cu adevărat, o bună dansatoare şi-a numărat în poală cincizeci de bilete înainte de a se auzi: „Domnilor, ultimul dans”, urmat de: „Numai acesta, înainte ca fetele să plece acasă”, cu care se încheie de fapt petrecerea. Să câştigi astfel douăzeci şi şase de dolari e o ispravă; dai-cincizeci de cadriluri, patru valsuri, din care două numai de dragul dansului, e o treabă afurisit de grea.

De obicei, flaşnetăresele de meserie sunt nemţoaice şi, deşi dansatoare de prima mână, ele sunt, cu rare excepţii, opusul frumuseţii.

La dans, unde se adună multă lume, partenerele se aleg dintre femeile pentru care plăcerea e mai scumpă decât renumele şi aşa cum nu e greu de bănuit, în localurile de dans începe şi păcatul…

În astfel de locuri poţi întâlni judecători, oameni ai legii, pe oricine, în afară de preot. Acesta un îndrăzneşte decât cel mult să lege, din uşă, o discuţie cu un prieten şi, în vreme ce soarbe spectacolul din ochi, predică din răsputeri despre păcătoşenia unor astfel de locuri, dar e limpede că e cu gândul mai mult la dansatori decât la predică. Uneori, printre dansatori, vezi şi oameni cu părul încărunţit, nevestele lor adăstând liniştite acasă, într-o fericită neştiinţă. În zilele căutătorilor de aur nu s-a pomenit niciodată loc de dans care să-şi ducă zilele măcar o vreme fără câteva „zgârieturi de revolver”, la asta îmboldind în egală măsură gelozia, whiskyul şi dorinţa de răzbunare. Peste tot se întâlnesc case de biliard, care au şi un bar, unde se cheltuiesc sute de mii de dolari. Cum e lesne de bănuit, în asemenea locuri e cu neputinţă să se împiedice ciorovăielile,

iar în munţi se face de îndată uz de ceea ce e mai aproape: picior, pumn, cuţit, revolver ori deringer[2]…

O trăsătură de bază a relaţiilor dintre oameni, mai ales după ce se zvântă şi nişte băuturi tari: cea mai bogată sursă de certuri şi vărsări de sânge e obiceiul, întâlnit peste tot, de a folosi cuvinte jignitoare cu orice prilej. Se întâmplă ca oamenii să spună mai mult decât au de gând, iar codul nescris al minerilor, bazat pe un fals principiu de bărbăţie, îi învaţă să reacţioneze cu duritate la ceea ce ar trebui răspuns doar cu tăcere dispreţuitoare.

Iar pe deasupra, un imbold puternic la infracţiune îl dă totala neputinţă a legii în astfel de cazuri. Indiferent care sunt dovezile, dacă criminalul e simpatizat de obşte, e aproape sigur că verdictul juriului va fi „nevinovat”, în ciuda strădaniilor judecătorului şi procurorului. Dacă inculpatul e om avut şi se bucură de popularitate, procesul e numai o farsă – destul de lungă şi gravă, e adevărat, dar neînstare să se încheie decât într-un singur fel: o sentinţă de achitare.

Oamenii se conduc mai ales după prejudecăţile din mintea lor decât după legi şi mulţi socot că a-l face pe careva mincinos sau pui de căţea e destul ca să îndreptăţească, pe loc, o crimă. Membrii juriului nu-şi bat de obicei capul cu instrucţiunile amănunţite care li se citesc în tribunal. Dar în cazuri de dispute în doi, violenţă, . Ei nu fac decât să cântărească dacă fapta e o încălcare a codului muntelui, iar de nu e, de îndată dau verdictul de „nevinovat”. Furtul sau oricare altă nelegiuire pe care minerul o socoteşte josnică va fi răsplătită cu pedeapsa binemeritată de către un juriu teritorial. În astfel de situaţii nu se arată milostivire crime comise cu revolverul sau cuţitul, jaf la drumul mare, legea, în ciuda risipei mari de bani şi timp, e mai mult decât neputincioasă….

În astfel de împrejurări, e absolut necesar ca oamenii cumsecade, iubitori de dreptate, care sprijină ordinea, să se adune pentru a se apăra unii pe alţii şi pentru a salva obştea. Fiind uniţi, trebuie să acţioneze în deplină armonie, să îngrădească dezordinea, să pedepsească fărădelegea, să împiedice violenţa. Altfel, eforturile lor vor fi de la început un eşec, iar societatea se va prăbuşi, prinsă de convulsiile anarhiei. Numai pedepsele cele mai severe aplicate pe loc mai pot ţine în frâu firea năbădăioasă a celor fără căpătâi cu care trebuie să se lupte. Şi e nevoie de mulţi oameni ca să facă faţă cu succes bandelor de criminali, *desperado* şi tâlhari ce mişună prin ţinuturile miniere şi care, deşi încalcă

de obicei orice obligaţie, îşi dau cu bucurie mâna când e vorba să facă front comun împotriva legii. O organizaţie îndreptată împotriva fărădelegii trebuie să păstreze taina asupra numelor membrilor ei, aşa cum secret trebuie să rămână şi sfatul lor, fiindcă altfel strădaniile lor de a scoate la lumină fărădelegea vor fi fără folos, într-un ţinut unde şi cei care încalcă şi cei care apără legea au la îndemână aceleaşi mijloace de a se informa şi a se supraveghea. O organizaţie pe aceste baze e Comitetul de vigilenţă.

Cam aşa stăteau lucrurile, când cinci bărbaţi din Virginia şi patru din Bannack au pus la cale această acţiune care a avut ca urmare formarea unui tribunal, sprijinit de un corp executiv omniprezent, înglobând aproape pe toţi cetăţenii cumsecade din ţinut, care au jurat să pedepsească, fără părtinire, pe prieteni sau pe duşmani, indiferent de locul de baştină, de credinţă, neam, opinii politice. În numai câteva săptămâni s-a făcut auzit glasul dreptăţii pe un ton care nu mai putea fi nesocotit. Înfăţişarea obştei se schimbă ca prin farmec, deoarece vigilenţii, ţinând într-o mână scutul invizibil, dar util al protecţiei drepturilor şi în cealaltă sabia pedepsei, care se abate iute şi implacabil, i-au smuls criminalului din mâna neputincioasă arma, au ordonat ţâfnosului să pună capăt vrajbei, pe hoţ l-au prevenit să nu mai fure, au cerut cetăţenilor de ispravă să-şi ia inima în dinţi şi să-i silească pe ticăloşii şi pe tâlharii care statorniciseră „domnia teroarei” în Montana să aleagă între a fugi din acest teritoriu sau a-şi primi pedeapsa cuvenită pentru fărădelegile lor. Mai e nevoie să spunem că au fost pe dată ascultaţi? Dar nu înainte de a fi fost jertfite fără milă o sută de vieţi preţioase şi înainte ca douăzeci şi patru de ticăloşi să aibă parte de o moarte de câine drept răsplată pentru crimele lor.

Până în acest ceas, e destul să audă şoptindu-se „vigilenţii din Virginia”, pentru ca şi cei mai sălbatici şi mai de temut netrebnici să pălească de spaimă şi să fie nevoiţi să aleagă între fugă sau osândă sigură…

CAPITOLUL II
Partea însorită a vieţii în munţi

În capitolul precedent a trebuit să înfăţişăm cititorului partea întunecată a norului; dar acesta are şi o margine luminoasă şi, în ciuda faptului că mulţi privitori grăbiţi sau spectatori dezamăgiţi ar putea nega acest lucru, totuşi mii de oameni au văzut-o şi ştiu, spre bucuria inimii lor, că există. Da! Viaţa în munţi are multe bucurii. Libertatea deplină e una dintre marile sale binecuvântări. Nestingherită de îngrădirile unei vieţi mult mai aşezate, natura fiecăruia se dezvăluie atât de deplin şi de sincer, încât cel care are un prieten ştie că se poate bizui pe el. Şi între cei care trăiesc în aceste pustietăţi se statornicesc legături atât de adânci şi de pline de căldură, încât preţuiesc cât ani de relaţii searbăde şi nesigure în aşa numitele cercuri alese, unde acestea trec drept prietenie şi care uneori maimuţăresc cu insolenţă atributele acesteia şi-i înjosesc chiar şi numele. Cei care au dormit în jurul aceluiaşi foc de noapte şi au străbătut împreună multe mile obositoare, împărţind greutăţile şi lipsurile, se unesc prin legături pe care lumea civilizată nu le cunoaşte. Când eşti rănit sau bolnav şi te afli departe de casă, viaţa ta depinde de ajutorul şi îngrijirile pline de blândeţe ale tovarăşului de drum, iar amintirea acestor dovezi de milostenie şi credincioasă prietenie, adesea reciproc împlinite, e o oază în deşert, un pârâu cristalin pentru călătorul ajuns la capătul puterilor.

Îndată ce se întemeiază aşezările, viaţa începe să se organizeze şi se vădeşte multă bunăvoinţă, în ospitalitatea primitoare, în sinceritatea neprefăcută cu care eşti întâmpinat, în îngăduinţa prietenească cu care e privită orice ciudăţenie, toate caracterizând relaţiile obişnuite dintre locuitorii tărâmului de aur. Fiecare face ceea ce-i place. Formalităţile şi ceremoniile nu sunt la mare cinste, iar aerul curat al Munţilor Stâncoşi e lăcaşul generozităţii însăşi. Această însuşire e caracteristică oamenilor muntelui, indiferent din ce categorie socială ar face parte, aşa cum sunt caracteristice târnăcopul şi lopata pentru un prospector…

Chiar şi în toiul chefului, un om al muntelui respectă femeia şi jignirea unei femei e resimţită de îndată ca atare de oricare martor care de obicei reacţionează şi asta are consecinţe fatale…

Dacă doi bărbaţi sunt prieteni, insulta adresată unuia îi loveşte pe amândoi, alianţa ofensivă şi defensivă fiind o condiţie necesară prieteniei în munţi…

Mironoselile şi fandoselile aristocratice sunt dispreţuite de toată lumea. Numai un smintit ar încerca să le afişeze. Asta nu se iartă şi nu se uită şi *ucide* ca un glonţ…

CAPITOLUL III
Întemeierea Montanei

La începutul primăverii anului 1862, în Salt Lake City, Colorado şi prin alte aşezări din ţinut, s-a lăţit vestea unor noi şi bogate descoperiri pe Râul Somonului. S-a stârnit o cumplită febră şi agitaţie. Ceata pestriţă, care-şi croia drum cu greu pe la Fort Hali şi Râul Snake către noul Eldorado, nutrea tot mai multă speranţă şi încredere. Pe când convoiul se apropia de ţinta dorinţelor sale, s-a aflat că nu se putea trece mai departe cu carele şi, curând, pe călători i-a ajuns şi vestea descurajatoare că noile mine au fost năpădite de o puzderie de vânători de aur din California, Oregon şi alte ţinuturi din vest. Li s-a mai spus că, fiindu-le cu neputinţă să găsească alte terenuri de exploatat şi nici unde să lucreze, cete mari de prospectori se împânziseră şi în ţinutul vecin şi că la Deer Lodge au fost descoperite noi pământuri aurifere.

Când i-a ajuns şi această ultimă veste binevenită, şuvoiul de emigranţi s-a abătut de la locul de popas. Unii, luând-o spre Deer Lodge, au trecut munţii intre Fort Lemmi şi pârâul Horse Prairie şi, apucând pe o scurtătură la stingă, 5-au străduit să iasă la vechiul drum de la Salt Lake, la Bitter Root şi Valea Deer Lodge. Aceşti mineri, plini de energie, au trecut pârâul Grasshopper, mai jos de Canon şi, găsind locuri bune de prospectat acolo, unii au rămas ca să afle cât meritau cu adevărat Alţii au mers mai departe, către Deer Lodge, dar, văzând că terenurile nu erau nici aşa de bogate şi nici atât de întinse cum socotiseră ei, s-au întors la Pârâul Grasshopper, cunoscut mai înainte drept Minele Capului de Castor, nume provenind de la Râul Capului de Castor în care se varsă pârâul. Iar râul îşi datorează denumirea unei stânci al cărei contur seamănă leit cu un cap de castor.

Din această tabără – devenită loc de întâlnire a emigranţilor – porneau din vreme în vreme cete de căutători care au descoperit şi au cercetat cei dintâi defileurile de la răsărit de Munţii Stâncoşi, în ţinutul acum vestit în toată lumea al Montanei. Au sosit în zona auriferă a Capului de Castor şi alţi emigranţi, venind pe la Deer Lodge, apoi a apărut prima ceată din Minnesota…

Printre ultimii veniţi au fost câţiva nelegiuiţi şi oameni fără căpătâi, de pe la minele din vestul munţilor. În această bandă erau Henry Plummer, ulterior şerif, Charley Reeves, Moore şi Skinner. Abia au făcut recunoaşterea terenului şi aceste „podoabe” s-au şi apucat de lucru.

CAPITOLUL IV
Tâlharii de drumul mare

E lesne de închipuit că în zilele de început ale colonizării, în Bannack viaţa nu era prea uşoară. Nelegiuiţii, a căror sosire am arătat-o, au fost nucleul în jurul căruia s-au adunat toţi cei fără căpătâi, deznădăjduiţii şi ticăloşii care, organizându-se îndată în bandă, cu un căpitan, locotenenţi, om de taină, tâlhari de rând şi iscoade, au ajuns spaima ţinutului. Exodul nebunesc către Alder Gulch[3], de la începutul lui iunie 1863 şi descoperirea minelor bogate în aur de acolo au atras şi mai mulţi oameni periculoşi care, adulmecând de departe prada, au dat năvală ca vulturii pe câmpul de bătălie.

Între Bannack şi Virginia s-a statornicit o legătură permanentă şi toate drumurile din ţinut erau sub veghea „iscoadelor" de care am pomenit. Şi s-a ajuns până acolo, încât oamenii, caii, diligenţele erau însemnate într-un chip dinainte stabilit care să le arate de erau bune de jefuit şi astfel cei ce stăteau la pândă îi puteau încunoştinţa pe membrii bandei la vreme, ca nu cumva victimele să scape.

Un tâlhar de drumul mare avea de obicei o pereche de revolvere, o armă de vânătoare de calibru mare, cu două ţevi retezate şi, pe lângă astea, un cuţit sau un pumnal. Şi astfel înarmaţi, călare pe fugari iuţi, învăţaţi, bandiţii îşi aşteptau la pândă prada, ascunşi sub păturі şi mascaţi. Când victimele erau aproape, ieşeau în goană înaintea lor, cu armele de vânătoare îndreptate ameninţător, strigând de obicei „Stai! Mâinile sus, pui de…!". Dacă această poruncă din urmă nu era ascultată, pe loc cel care o încălca îşi trăia ultima clipă pe acest pământ, dar dacă se răspundea cu supunere, cum se întâmpla îndeobşte, unul sau doi tâlhari rămâneau călare, ţinându-i pe călători sub ameninţarea armelor de vânătoare încărcate cu poşuri, iar altul descăleca, dezarma victimele şi le silea să-şi arunce pungile cu bani în iarbă. După ce se isprăvea şi asta şi se mai făcea şi o buzunăreală în căutarea altor lucruri de valoare dosite, tâlharii spălau putina, îşi socoteau dobânda şi-şi împărţeau prada.

Mărturiile a doi din ei, dintre care unul pe nume Erastus Yager, alias Red, a fost spânzurat la Stinkingwater Valey, au furnizat comitetului de vigilenţă numele căpeteniilor bandei, ceea ce, până la urmă, i-a dus pe aceştia la moarte sau

surghiun Cei mai de frunte tâlhari, cu puţine excepţii, au fost ori spânzuraţi, ori surghiuniţi de către comitet…

Cartierul general al bandiţilor era la ferma Rattlesnake[4]. Plummer trecea adesea pe la fermă şi acolo obişnuiau să-şi facă veacul tâlharii şi acoliţii lor, punând posturi de pază mai sus şi mai la vale de fermă, mereu la pândă. Gata de încăierare. Fugă sau jaf La vreo două prăjini în faţa clădirii era un stâlp unde îşi făceau mâna. Trăgând la ţintă cu revolverele. Toţi erau pistolari de elită. Dar între toţi oamenii muntelui, Plummer era cel mai iute de mână când era vorba de revolver. În trei secunde scotea pistolul şi slobozea toate cele cinci gloanţe Stâlpul era ciuruit de găuri şi multă vreme a fost socotit drept o atracţie, până a fost tăiat în vara anului 1863.

Un alt bârlog preferat al bandei era ferma Cottonuood, a lui Dempsey Stăpânul ei cam ştia cu ce se îndeletniceau lotrii, dar n-aveau nimic de-a face cu ei. Şi în acele zile viaţa unui om nu făcea nici cât o ceapă degerată de n-avea destulă minte să-şi ţină gura şi să nu lase să-i scape că bănuia mărar cu ce-şi petreceau tâlharii timpul. Ferma lui Daley, de la Ramshorn Gulch şi fermele sau posturile de veghe de la Madison, Jefferson. Pârâul Wisconsin şi pârâul Mill erau, de asemenea. În permanenţă ocupate de membrii bandei.

După descoperirea cadavrelor victimelor şi mărturiile criminalilor înainte de execuţie, precum şi după relatări demne de încredere trimise comitetului, s-a stabilit că ticăloşii omorâseră o sută doi oameni, în diferite locuri şi s-a socotit, pe baza unor informaţii serioase, că alte zeci de nenorociţi au fost jefuiţi şi îngropaţi, dar nu s-au mai aflat nici rămăşiţele, nici de soarta lor ceva cu certitudine Se ştie doar că s-au pornit la drum spre diferite destinaţii, având asupră-le sume mai mici sau mai mari de bani şi nu s-a mai auzit de ştirea lor.

CAPITOLUL V
Zile negre în Montana

Henry Plummer… a venit în ţinutul Montanei din Orofino. El şi cu Reeves au intrat acolo în conflict cu un individ şi şi-au încheiat socotelile după tipicul meseriei lor, adică l-au împuşcat.

Plummer, care se pare că de multă vreme plănuia o vizită în State[5], a luat-o de îndată spre Fluviu[6], având de gând s-o pornească la vale cu vasul de cursă, dar, văzând că sosise prea târziu, s-a întors înapoi la Pârâul Aurului, unde s-a întâlnit cu Jack Cleveland, veche cunoştinţă şi tovarăş de fărădelegi. S-au înţeles să-şi petreacă iarna la ferma Sun River. Plummer urma să vadă de treburile casei, iar Jack Cleveland să aducă lemne de foc. Perechea de podoabe, după cum le era şi firea, n-au rezistat multă vreme să trăiască în bună înţelegere şi s-au ciorovăit din cauza unei tinere femei, cu care mai târziu Plummer s-a şi căsătorit. Nici unul dintre ei nu voia să plece decât dacă pleca şi celălalt şi până la urmă s-au pornit amândoi împreună către Bannack.

Acest oraş s-a născut din Minele Grasshopper care au fost întâi descoperite în luna lui iulie de către John White şi o mică ceată de prospectori pe pârâul Grasshopper, afluent al râului Beaverhead. Atât cel care a descoperit locul cât şi Rudolph Dorsett au fost asasinaţi de Charley Kelly, în luna decembrie 1863, lângă Ferma Milk, pe drumul care duce de la Virginia la Helena.

Îndată după asta au venit Wash Stapleton şi ceata lui, căreia i s-au alăturat şi alţii. Aşezării i s-a dat denumirea de Bannack, după numele indienilor Bannack, stăpânii ţinutului. A fost cel dintâi teren aurifer mai de seamă descoperit pe versantul de răsărit al Munţilor Stâncoşi şi, îndată ce s-a răspândit vestea fabuloaselor sale bogăţii, sute de căutători de aur răzleţi s-au îmbulzit într-acolo, aşa încât, încă înainte de e se arăta semnele primăverii, numărul locuitorilor ajunsese la peste o mie.

Probabil că nicăieri nu s-a mai pomenit oraş minier de această mărime care să fi fost dăruit cu mai mulţi oameni fără căpătâi şi mai mulţi nelegiuiţi ca Bannack-ul în iarna lui 1862-63. Pe când cea mai mare parte a locuitorilor era dintr-un neam de oameni cumsecade, din care se trag adevăraţii colonişti americani, acolo s-a pripăşit şi un mare număr de tâlhari şi ticăloşi din cei mai primejdioşi, care

bântuiau munţii, după ce spălaseră putina din alte aşezări miniere ca să scape de răsplata ce li se cuvenea pentru multele lor fărădelegi. Şi această alesătură, îndată ce a auzit de minele bogate din Bannack, a şi pornit spre noua aşezare, unde, printre atâţia străini care habar n-aveau de crimele lor, criminalii erau feriţi de pedeapsă, cel puţin până ieşea la iveală adevărata lor fire.

În timpul călătoriei lor spre Bannack, când era puţin ameţit, Cleveland spunea mereu că Plummer era tainul lui de drum. Ajungând la destinaţie, cei doi s-au trezit – pe limba oamenilor muntelui – tare strâmtoraţi, adică fără un ban, lefteri. Dar Cleveland nu era el omul care să lase să i se pună astfel beţe în roate, îndeletnicirea lui aducându-i venituri din gros, numai cât să se obosească să facă o scurtă plimbare călare şi să strice un cartuş.

Prin februarie 1863, un tânăr, pe nume George Evans, având asupra lui e mare sumă de bani, se dusese după vitele lui William Bates, dincolo de pârâul Bizonului, la vreo opt mile de Bannack şi se crede că a fost împuşcat de Cleveland şi jefuit, deoarece ucigaşul, deşi pe atunci n-avea para în buzunar, a fost văzut bătând călare drumurile cam prin locurile acelea, iar a doua zi avea bani din belşug. Tovarăşul lui Evans, Ed. Hibbert, a luat un cal de la J.M. Castner, l-a căutat în van şi s-a întors, convins că murise pe undeva îngheţat. La scurtă vreme, un văcar, pe nume Duke, tovarăş de-al lui Jemmy Spence, umbla şi el după vite când a dat de veşmintele lui Evans vârâte într-o vizuină de bursuc. Printre nişte sălcii s-a găsit apoi un cadavru despuiat – niciodată identificat cu siguranţă – având o rană de glonţ în subsuoara dreaptă. Se pare că victima a zărit un individ pe cale să-l împuşte şi a ridicat braţele ca să ceară îndurare.

Curând după asta, Cleveland s-a arătat în saloonul lui Goodrich şi a declarat că el e mai-marele marilor, că-i ştia pe toţi mişeii din tabăra cealaltă şi că unora dintre ei avea să le vină el de hac. Între el şi Jeff Perkins s-a stârnit o gâlceavă în legătură cu nişte bani pe care acesta din urmă îi datora unuia din regiunea submontană. Jeff l-a încredinţat că-şi plătise datoria, la care Jack îi spuse: „Bine, dacă ai plătit-o e-n regulă”, dar apoi a continuat să facă aluzie la asta şi să tot ducă mâna la pistol. Plummer, care era de faţă, i-a replicat că, de nu se potoleşte, are să-l astâmpere el, mai ales că Jeff îşi plătise datoria, iar Cleveland ar fi trebuit să fie mulţumit. Jeff s-a dus acasă să-şi aducă pistoalele şi, în lipsa lui, Jack Cleveland a început să se laude că lui nu-i era teamă de nimeni. Plummer a sărit pe dată în picioare,

aruncându-i vorbele: „Ascultă, pui afurisit de…, m-am săturat de sporovăiala ta!” şi, smulgându-şi pistolul, începu să tragă în Cleveland. Primul glonţ a nimerit într-o grindă, unde a rămas şi mai apoi, al doilea l-a lovit pe Jack sub centură, făcându-l să cadă în genunchi. Jack îşi apucă disperat pistolul şi strigă: „Plummer, doar n-ai să mă împuşti acum când am căzut”, la care Plummer îi răspunse: „Nu, pui afurisit de… ridică-te” şi, în vreme ce acesta se clătina, nesigur pe picioare, Plummer îl nimeri puţin deasupra inimii. Glonţul ricoşă într-o coastă şi o luă în altă parte a trupului. Următorul îl lovi sub ochi şi-i pătrunse în cap. Ultimul glonţ trecu printre Moore şi un om care stătea pe e bancă. Cum e lesne de bănuit, omul îşi aduse deodată aminte că are treburi ce nu suferă amânare, în altă parte şi ieşind, dădu nas în nas cu George Ives, care era cu pistolul în mână, urmat de Reeves, echipat la fel pentru curmarea neînţelegerilor.

Probabil că pentru cetăţenii unor tărâmuri mai aşezate ar părea cu totul nefiresc faptul că în timpul acesta în saloon un bărbat se bărbierea şi nici el, nici frizerul nu şi-au întrerupt treaba – obişnuinţa e totul, iar aici duelurile sunt un obicei înrădăcinat.

Ives şi Reeves l-au luat fiecare pe Plummer de câte un braţ şi au pornit-o în josul străzii, întrebându-l din mers:

— Puii ăştia nevolnici de căţea au să te spânzure?

În timpul ăsta, Hank Crawford lua masa cu L.W. Davenport, din Bannack; stătea cam prost cu sănătatea. Gazda intră în cameră şi spuse că un om fusese împuşcat într-un saloon, undeva în partea de sus a târgului. Crawford se duse de îndată încotro se îmbulzea mulţimea şi văzu că teama oamenilor faţă de aceşti ticăloşi era atât de mare, încât nimeni nu îndrăznise nici măcar să ridice capul muribundului. Hank spuse cu voce tare că un om în halul acela nu putea fi lăsat în voia soartei şi întrebă: „Nu e nimeni aici care poate să-l ducă la el acasă?”. Câţiva răspunseră că n-au unde, la care el le-o întoarse spunându-le că nici el n-avea unde, dar o să-i găsească totuşi un loc. Şi, ajutat de alţi trei, l-a cărat la gazda lui şi a trimis după doctor.

Nenorocitul a mai trăit vreo trei ceasuri. Înainte de a muri I-a trimis pe Crawford la Plummer să-i aducă păturile pe care le avea la el. Plummer l-a iscodit pe Crawford să afle ce-i spusese Jack despre el. Crawford i-a răspuns că „nimic” „E mai bine pentru el – a zis Plummer – că altfel l-aş fi împuşcat pe puiul acela afurisit de…, acolo, în patul lui” şi a

repetat apoi cu insistenţă de mai multe ori aceeaşi întrebare. Apoi, la numeroasele sale întrebări şi ale celorlalţi în legătură cu relaţiile pe care le avea Cleveland, el le-a spus: „Sărmanul Jack, n-are prieteni. Acum l-a ajuns ghinionul, dar cred că are să-l înfrunte." Crawford s-a îngrijit să fie îngropat creştineşte şi din clipa aceea şi-a dat seama că Plummer l-a însemnat pe răboj ca să-i facă felul, temându-se ca nu cumva vreunul din secretele pe care le deţinea Cleveland să nu iasă la iveală, fiindcă ştia destul de bine că atunci avea să fie spânzurat la prima ocazie.

În legătură cu crima asta, e vreme nu s-a luat nici o măsură. Era nevoie de o seamă de fărădelegi strigătoare la cer care să-i îmboldească pe cetăţeni să întreprindă prima parodie timidă de dreptate. Încă de pe timpul întemeierii aşezării, schimburile de focuri, duelurile, sudălmile erau ceva obişnuit, de fiecare zi, în Bannack şi fuseseră comise multe nelegiuiri al căror şir nu s-a mai păstrat. Şi poate sluji drept pildă pentru îngăduinţa şi uşurinţa ce domnea pe acele vremuri schimbul de gloanţe dintre George Carrhart şi George Ives, în toamna lui 1862-63. Stăteau de vorbă amândoi pe o uliţă, lângă cabana lui Carrhart. Treptat, se pare că au început să se mânie şi s-au despărţit, Ives strigând cât îl ţinea gura: „Afurisit să fii tu, am să te împuşc" şi a dat buzna într-o băcănie să-şi ia revolverul. Carrhart a intrat în cabană şi a ieşit primul în stradă, ţinându-şi pistolul lipit de corp, cu ţeava în jos. S-a arătat şi George Ives, dar, uitându-se din greşeală în altă direcţie după Carrhart, s-a întors cu spatele la el, oferind astfel adversarului său prilejul de a-l împuşca pe la spate, dacă acesta avea de gând să o facă. Carrhart a stat neclintit până ce Ives s-a întors cu faţa la el, pândindu-i atent mişcările. În clipa când Ives l-a zărit, a tras o sudalmă şi, ridicând pistolul, a slobozit un foc, dar şi-a greşit ţinta cam cu vreun deget, glonţul lovind peretele casei, alături de care stătea adversarul său. Primul foc al lui Carrhart a fost un rateu; al doilea glonţ al lui Ives a lovit în pământ; al doilea foc al lui Carrhart a ţâşnit drept în faţa lui Ives, dar nu l-a atins, glonţul trecând la un fir de păr de el. Carrhart dădu buzna în cabană şi, îndreptând arma spre adversar, trase Ives îi întoarse darul în acelaşi fel. Şi au continuat aşa până ce Ives s-a trezit cu revolverul gol, Carrhart mai având un foc. Când Ives a făcut stânga-mprejur ca să scape, Carrhart l-a împuşcat în spate, într-o parte Glonţul a ieşit prin partea cealaltă şi, lovind pământul, a stârnit praful dinaintea lui. Lui Ives nu-i era însă scris să moară de glonţ şi a luat-o la

fugă în josul străzii. Ives înjura, făcându-şi adversarul laş „care împuşcă oamenii pe la spate”. Dar cei doi s-au împăcat şi au uitat cearta, iar Ives a stat restul iernii împreună cu Carrhart la ferma acestuia din urmă.

Întâmplări neplăcute se petrec şi în cele mai armonioase „familii” şi iată un exemplu de „accident” obişnuit în viaţa târgului Bannack din această plăcută epocă Doctorul Binele, din Minnesota şi soţia sa, împreună cu domnul şi doamna Ehort şi oamenii lor. Stăteau liniştiţi în jurul focului de tabără, la Pârâul Lăcustei, când domnul J.M. Castner, socotind că o doamnă într-o situaţie atât de delicată ca doamna Binele avea nevoie de adăpostul unei locuinţe, s-a îndreptat spre tabără şi, aşezându-se şi el jos, le-a propus casa lui. Pentru care i s-a mulţumit cu politeţe, dar a fost refuzat de către doamnă pe motiv că totuşi carul lor era foarte bun şi comod. Abia a avut loc acest schimb de cuvinte, când. Trosc! Se auzi un revolver în uşa unui saloon şi un glonţ trecu atât de aproape de urechea lui Castner, că vreo două-trei zile i-a tot ţiuit. Se spune că şi-a schimbat poziţia capului cu uluitoare iuţeală. Doamna Binele mai-mai să leşine, se tulbură foarte tare şi începu să tremure de spaimă. Castner se duse în local şi-l văzu pe Cyrus Skinner pe cale să-şi aşeze revolverul pe masă. Cerându-i în acelaşi timp unuia dintre jucătorii de cărţi să numere gloanţele rămase. Acesta, la început. Refuză, zicând că are treabă dar, în urma insistenţelor, spuse, după ce făcu un grabnic control: „Păi nu-s decât patru” Skinner răspunse: „L-am băgat pe un tip de acolo în sperieţi”. Castner îi puse mâna pe umăr şi adăugă „Amice, mai-mai s-o împuşti pe doamna Binele” Skinnei declară că n-ar fi ucis niciodată o femeie „pentru nimic în lume” şi se jură că-şi închipuise că era vorba de o tabără de indieni, ceea ce, în ochii lui, n-ar fi fost decât 0 plăcută petrecere a timpului. Îl pofti pe Castner să tragă o duşcă, dar oferta lui generoasă fu refuzată. Probabil că glonţul îi stătea lui Castner încă în gât. Doctorul însă primi invitaţia. Aceste politeţuri erau ca o invitaţie din partea căpitanului către un ofiţer din subordine: „Nu eşti obligat, dar e musai”.

Trebuie să introducem aici un episod care ilustrează o metodă uşoară de a achita datoriile, cum aminteşte şi Shakespeare… Aplicarea în practică a doctrinei în acest caz trebuie pusă pe seama lui Haze Lyons, din Munţii Stâncoşi, instituit cu de la sine putere drept harnic colector general al tuturor banilor şi bunurilor de valoare nu prea grele sau prea incomode de cărat la purtător sau de pus pe cal; şi nu

îngăduia pentru asta un răgaz prea îndelungat. Părintele regelui spune:

„Când datoria ajunge să te-apese şi nu o poţi plăti,
Tu şterge-o cu un burete, nu costă mai nimic”.

În loc de buretele de care se vorbeşte mai sus, într-o situaţie ca cea care urmează, se foloseşte de obicei revolverul, ce slujeşte cât se poate de bine acestui scop, ştergând ori datoria, ori pe creditor, după cum dictează împrejurările.

Haze Lyons datora nişte bani pentru găzduire unui cetăţean din Bannack, care a aflat că datornicul câştigase cu o noapte înainte trei sute sau patru sute de dolari la joc, aşa că i-a cerut datoria. Acesta i-a răspuns: „Ascultă, pui de căţea, dacă mi-i mai ceri vreodată, am să fac să-ţi iasă pe nas!”. Creditorul, cu mărinimie, s-a ferit să-i mai adreseze astfel de cereri neplăcute şi cei doi nu s-au mai întâlnit după aceea faţă în faţă decât la spânzurătoare, unde Haze şi-a ispăşit multele sale păcate.

Următoarea întâmplare este pilduitoare pentru unul dintre multele feluri de a-ţi arăta nemulţumirea faţă de stilul cuiva în relaţii de afaceri. Buck Stinson era chezaş pentru datoria unui prieten care a şters-o, dar a fost urmărit şi adus înapoi. Un puştan obraznic s-a apucat de nişte năzdrăvănii de-ale lui şi omul în supravegherea căruia era – tocmai cel căruia i se datorau banii – se răsti la copil şi-i spuse să plece acasă. Buck pe dată se amestecă în treabă, spunându-i omului că n-avea nici un drept să certe băiatul. Dar când îl auzi pe celălalt răspunzându-i că e de datoria celui ce se îngrijeşte de copil să-l vegheze, Buck îşi scoase revolverul şi, băgându-l sub nasul cetăţeanului, îi spuse: „Afurisit să fii, că tot nu mi-e prea dragă mutra ta” şi era pe cale să tragă, când acesta din urmă îi apucă revolverul de ţeavă şi-l îndreptă în sus. Se stârni încăierare şi, văzând că nu putea să tragă, Stinson smulse revolverul din mâna adversarului său şi-l lovi puternic peste grumaz, dar nu reuşi să-l doboare. Când se băgă şi barmanul, Stinson îi dădu drumul potrivnicului său.

Se jură că avea să-l împuşte, însă a fost potolit. Omul fiind astfel prevenit, o luă iute spre casă, cât îl ţineau picioarele, ba chiar oleacă mai repede şi-şi puse la brâu revolverul şi cuţitul. Pe care le purtă apoi timp de cincisprezece zile…

Amploarea fărădelegii şi dispreţul total faţă de o viaţă de om, ceea ce-i caracteriza pe ticăloşii care se adunaseră în această vreme la Bannack, vor ieşi în evidenţă în istorisirea

primului „conflict cu indienii”. Dacă nici aceste fapte nu îndreptăţeau formarea unui comitet de vigilenţă în Montana, atunci Domnul aibă-i în pază pe nepoţii unchiului Sam când se aventurează dincolo de Mississippi, în căutare de noi terenuri aurifere.

În martie 1863, Charles Reeves, proeminent „funcţionar din St. Nicholas”, cumpără femeia unui cioban indian, dar aceasta refuză să rămână la el, pe motiv că, se purta urât cu ea, drept care se întoarse la tribul ei, care-şi avea tabăra pe o înălţime, la sud de Sălaşul Iancheului, la vreo cincizeci de iarzi de uliţa principală. Reeves se duse după ea şi încercă s-o silească să vină înapoi cu el, dar când a vrut să folosească forţa, a intervenit unul dintre bătrânii şefi. Cei doi s-au încăierat, Reeves, cu un efort, s-a smuls din mâinile lui, l-a izbit cu pistolul şi în încăierare s-a descărcat un glonţ, dar fără urmări.

În seara următoare, Moore şi Reeves, beţi, au intrat în saloonul lui Goodrich şi au pus pe tejghea două arme de vânătoare cu câte două ţevi şi patru revolvere, spre marea stânjeneală a patronului, care, bănuim, în acel moment şi-ar fi vândut foarte ieftin prăvălia, pe bani gheaţă plătiţi pe loc, sau probabil că ar fi acceptat şi o ofertă avantajoasă „în rate”. În vreme ce beau mai departe, cei doi se grozăveau că lor nu le era frică de nimeni, chiar dacă albii nevolnici din Sălaşul Iancheului se temeau de indieni şi că îndată aveau „să stârnească tămbălăul”. Luându-şi armele, s-au dus în spatele caselor din dreptul taberei şi, ochind, traseră asupra unui cort. Rănind un indian. S-au întors apoi în saloon şi au mai ras câte trei rânduri de pahare, fălindu-se cu isprava lor; întovărăşiţi de William Mitchell. Din Minnesota şi de încă doi acoliţi, s-au dus înapoi, hotărâţi să-şi desăvârşească opera criminală. Cei trei pomeniţi mai sus au lansat cu bună ştiinţă asupra cortului o salvă ucigătoare. Mitchell, care avea pe o ţeavă a puştii plumb de o uncie, iar pe cealaltă alice de vânat mare, a ucis un franţuz, pe nume Brissette, care venise în fugă să afle pricina primei salve de împuşcături, plumbul lovindu-l în frunte, iar alicele în alte zece locuri. Au fost ucişi, de asemenea, un şef indian, un băieţel şchiop şi un prunc, iar numărul celor răniţi nu s-a mai stabilit cu precizie niciodată. John Burnes a scăpat, cu degetul mare de la o mână frânt, iar un altul, pe nume Woods, a fost rănit în pântece, rană de pe urma căreia nici până acum nu s-a înzdrăvenit ca lumea. Şi aceşti doi nenorociţi veniseră, ca şi Brissette, să vadă ce era cu împuşcăturile şi strigătele indienilor. Când ucigaşilor li s-a

spus că omorâseră nişte albi, Moore a răspuns cu mult *sang froid*[7]: „Pe puii aceia afurisiţi de căţea nu i-a poftit nimeni acolo”.

CAPITOLUL VI
Procesul

Acest masacru groaznic, pus la cale fără nici o provocare, a stârnit indignarea cetăţenilor şi, a doua zi dimineaţă, s-a întrunit o adunare a populaţiei ca să se ia măsuri pe plan local. Auzind de asta, Charley Moore şi Reeves au pornit-o pe jos în zorii zilei, către Crotalul, Henry Plummer, fiind călare, le-a luat-o înainte. Atunci, în jurul târgului s-au aşezat oameni de pază pentru a împiedica orice fugă şi au fost chemaţi voluntari pentru urmărirea criminalilor. Domnii Lear, Higgins, O.J. Rockwell şi Davenport le-au luat de îndată urma şi i-au ajuns în locul unde se ascunseseră – într-un desiş lângă pârâu. Ziua începuse să pălească şi se lăsă un frig cumplit când sosiră şi întăririle; după aceea fugarii ieşiră din desiş, se dădură prinşi şi fură duşi înapoi la Bannack.

Plummer fu judecat şi achitat, ţinându-se seama că Cleveland îl ameninţase. Mitchell fu surghiunit, dar se aţinu ascuns prin împrejurimile aşezării, de care de fapt niciodată nu s-a îndepărtat prea mult. Apoi au fost judecaţi Reeves şi Moore. Domnul Rheem făgăduise, cu o seară înainte, să conducă acuzarea, iar judecătorul Smith să-şi asume răspunderea apărării, când deodată, în dimineaţa procesului, domnul Rheem dădu de veste că fusese angajat pentru apărare. În felul acesta, cetăţenii au rămas fără un om al legii sau un procuror. În cele din urmă îşi asumă răspunderea cazului domnul Coply, dar, nefiind prea înzestrat în direcţia asta, n-a prea avut succes ca acuzator. Domnul Hoyt, din St. Paul, a fost ales judecător în proces, iar Hank Crawford – şerif. Datorită felului deosebit în care era împărţită opinia publică, părea aproape imposibil să se aleagă un juriu imparţial de prin împrejurimi, aşa încât s-a trimis un mesager la Canionul lui Godfrey – unde N.P. Langford, R.C. Knos, A. Godfrey şi alţii se apucaseră să ridice un gater – invitându-i pe aceştia să vină la Bannack şi să formeze juriul… Adunarea cetăţenilor număra vreo cinci-şase sute de oameni cărora li se puse întrebarea: prizonierii să fie judecaţi de mulţime sau de un juriu ales? Câţiva oameni de vază au pledat pentru prima propunere. N.P. Langford şi alţi cetăţeni de frunte au susţinut cealaltă propunere, subliniind necesitatea unui juriu. După mai multe ceasuri de discuţii a fost ales juriul şi a început procesul. La încheierea prezentării dovezilor şi a

dezbaterilor, cazul a fost trecut juriului, fără nici o sentinţă. Judecătorul i-a mai informat pe juraţi că, de aveau să-i găsească pe prizonieri vinovaţi, trebuiau să-i şi condamne. După primul scrutin, voturile erau astfel: pentru condamnarea la moarte – un vot, împotrivă – unsprezece. Problema vinovăţiei arestaţilor nu admitea nici o îndoială. Numai N.P. Langford a votat pentru sentinţa condamnării la moarte. În cele din urmă, seara târziu, judecătorului i s-a înmânat sentinţa pecetluită: surghiunul şi confiscarea averii. Moore şi Reeves erau surghiuniţi din ţinut, dar li se îngăduia să rămână la Deer Lodge până când puteau traversa munţii.

Dimineaţa, curtea s-a întrunit din nou şi judecătorul a informat mulţimea că a primit hotărârea juriului pe care acum o înmâna primului jurat ca s-o citească. În consecinţă, domnul Langford o citi cu voce tare.

Din acea clipă, prietenii lui Moore, Reeves şi Mitchell şi-au arătat pe faţă sentimentele de duşmănie înverşunată faţă de toţi cei care aveau legături cu procesul.

În timpul procesului, tot felul de oameni primejdioşi se arătau, gravându-se, în spaţiul rezervat judecătorului şi juraţilor, dând glas unor ameninţări foarte străvezii pentru toată lumea, cum ar fi: „Aş vrea să văd şi eu juriul acela afurisit care va cuteza să-l spânzure pe Charley Reeves sau pe Bill Moore” etc., etc., ceea ce, fără îndoială, a avut în ochii juriului tot atâta greutate cât dovezile procesului. Majoritatea juraţilor au acceptat, ca un fel de justificare, pretextul oferit de arestaţi că indienii omorâseră nişte albi, prieteni de-ai lor, în ’49, pe când se îndreptau spre California. Dar adevărul e că tremurau pentru vieţile lor şi trebuie spus că nu fără temei.

Pe seama acestui verdict trebuie pusă creşterea agresivităţii acestor oameni periculoşi. Erau convinşi că lumea se temea de ei. Dacă problema ar fi fost lăsată în mâna vechilor californieni sau a minerilor cu experienţă, Plummer, Reeves şi Moore ar fi fost spânzuraţi, în felul acesta fiind împiedicată multă vărsare de sânge şi multe suferinţe. Tâlharii nu s-ar fi putut aduna în bandă.

CAPITOLUL VII
Plummer versus Crawford

Crawford, care a fost numit şerif la procesul lui Moore şi Reeves şi-a cerut demisia în două sau trei rânduri, dar a fost convins de către prietenii săi, care au folosit cele mai serioase argumente să-şi continue slujba. I-au promis că vor fi alături de el în exercitarea atribuţiilor, că o să-l plătească, pentru timpul şi banii pierduţi. Crawford a vândut armele luate de la Plummer, Reeves şi Mitchell pentru a acoperi cheltuielile.

Dar sentimentele mulţimii sunt schimbătoare şi nesigure ca nisipul mişcător. Îndată după cele relatate, „bătrânul Tex", unul din bandă, a reuşit să convoace o adunare a minerilor şi, în cadrul acesteia, s-a hotărât să se înapoieze tâlharilor armele, Plummer şi Tex reclamându-le drept bunuri ale lor. Şeriful a fost nevoit să se ducă şi să le aducă, plătind în acelaşi timp toate angaralele, pe listă fiind trecute şi cheltuielile pentru găzduirea arestaţilor. Pentru toate aceste servicii nu i s-a plătit niciodată nici un cent…

Când a fost omorât, Cleveland avea trei cai. Unul dintre ei era la o fermă, la Bannack, iar ceilalţi doi erau la vale, la Big Hole. Crawford a convocat două întruniri şi a fost împuternicit să confişte averea lui Cleveland şi s-o vândă pentru a-şi acoperi cheltuielile… Aşa că se duse la bătrânul Tex, care-i spuse că Jack Cleveland avea un tovarăş, pe nume Terwillinger (tot din bandă), care lipsea pe moment şi-l sfătui să nu ia lucrurile până nu se întorcea şi acesta. Într-una din zile, Crawford trebuia să se ducă la Beaverhead şi a vrut să ia unul din cai, dar Tex i-a spus că nu făcea bine. O zi sau două mai târziu, Crawford a văzut calul cu pricina prin târg şi întrebându-l pe Tex dacă nu cumva acela era dobitocul lut Cleveland, acesta i-a spus: „Nu, nu-i acela". Dar Crawford, îndoindu-se de spusele lui, îl iscodi pe un altul, de care era convins că ştia totul despre tărăşenia aceea şi află că lucrurile stăteau cum bănuise el şi că fermierul îi dăduse lui Tex calul ca să-l folosească în călătoria pe care o plănuia pentru a-l întâlni pe Terwillinger. Crawford îi porunci să ducă înapoi calul şi-i spuse că nu dorea să mai fie dat nimănui. Omul îl duse înapoi, aşa cum i se poruncise. După ce împricinaţii fură surghiuniţi, Plummer se duse la fermă, luă calul, îl încălecă şi porni să-i petreacă pe condamnaţi afară din oraş. Apoi îl aduse înapoi. Crawford,

care răspundea de cal, îl întrebă pe Hunter dacă Tex fusese cel care-l luase. Acesta-i răspunse că nu.

În seara următoare, Crawford, împreună cu nişte prieteni de-ai lui, se duse la prăvălia brutarului să bea ceva şi acolo se întâlni cu Plummer, care-l acuză că poruncise să nu i se dea calul nici lui, ceea ce Crawford negă, spunând că nici nu-i pomenise numele. Hunter, fiind chemat de Plummer, întări această afirmaţie. Ba mai mult, mărturisi că se gândise că, deoarece Plummer îl omorâse pe Cleveland, nu se cădea să dorească a-i lua şi banii şi bunurile. Plummer declară atunci că Bill Hunter nu mai cuteza să susţină ceea ce-i spusese, după care părăsi localul. Îl provocase pe Crawford să rămână de faţă la mărturia lui Hunter, sperând să se iste ceartă şi să-l împuşte. Crawford primi provocarea şi, înconjurat de prietenii săi, care stăteau cu mâinile pe pistoalele de şase focuri, aşteptă să vadă ce avea să facă acesta: dacă Plummer ar fi mişcat un deget spre pistol, ar fi fost un om mort pe loc şi ştiind asta s-a potolit.

A doua zi îi trimise vorbă lui Crawford, printr-un bătrân miner, că fusese greşit informat şi că voia să-l întâlnească întocmai ca pe un prieten. Acesta îi răspunse că fusese jignit fără motiv şi că, de voia să-l vadă, trebuia să vină el în persoană, fiindcă n-avea de gând să primească scuze printr-un mijlocitor. Plummer îi trimise lui Hank vorbă de vreo două-trei ori, în acelaşi fel şi primi acelaşi răspuns, până când, în cele din urmă, câţiva băieţi au reuşit să-i facă să se întâlnească şi să-şi strângă mâinile, Plummer declarând că dorea să-i fie prieten toată viaţa.

Câteva zile mai târziu, Hank se afla din întâmplare într-un saloon, dăscălindu-l pe unul care stârnise o încăierare, când, un individ cu o mutră dubioasă, se făcu la el şi-l întrebă despre ce tot vorbea. Hank îi răspunse că nu era treaba lui. Omul replică, provocându-l la duel cu pistoalele. Hank spuse: „Cu pistolul nu prea ai şanse la mine”. Individul insistă să se bată cu pumnii. Hank încuviinţă şi, văzând că individul n-avea centură de arme şi-o scoase şi el pe-a lui, lăsându-şi pistolul în toc şi o puse pe tejghea. Omul se trase înapoi, într-un ungher întunecat, iar Crawford, ducându-se spre el, îl plesni peste obraz. Acesta îndreptă asupra lui Crawford un pistol de şase focuri pe care-l ţinuse ascuns, dar Hank fu mai iute şi, punându-i o mână în gât, îl apucă de mână cu cealaltă şi-l dezarmă. Plummer trecu de partea individului şi amândoi se munciră să-i smulgă lui Hank pistolul. Totuşi Hank şi Harry Flegger reuşiră să păstreze

pistolul, în ciuda eforturilor celorlalţi, Harry îşi conduse prietenul afară, spunându-i:

— Hai Hank, aici nu-i de tine; sunt puşi să te ucidă.

Apoi îl însoţi până acasă. Proprietarul localului i-a spus după aceea lui Crawford că totul fusese un complot. Se pusese la cale să fie momit afară ca să se dueleze cu pistoalele, iar acolo banda prietenilor lui Plummer, înarmaţi cu arme cu două ţevi, urmau să-l împuşte îndată ce se arăta.

Câteva zile, lucrurile au decurs normal, până când Hank şi-a dat seama că trebuia să se ducă la Deer Lodge, după nişte vite. Plummer i-a spus că şi el trebuia să plece la Benton. Hank a încercat să-l facă să mai aştepte o zi două şi aveau să meargă împreună, dar Plummer pornise împreună cu George Carrhart, încă de luni dimineaţă, înainte ca lui Hank să-i fi fost adus calul de la câmp. După ce-au fost aduşi caii, Hank descoperi că îl reţineau nişte treburi personale, aşa că-l trimise pe măcelar în locul său. A doua zi, văzând că Hank nu mai plecase, Plummer se opri la Big Hole, apoi se întoarse. Mai apoi Hank află că Plummer pornise de trei cri ca să-l prindă pe drum, dar din fericire nu-l găsise.

În cursul săptămânii, Bill Hunter veni la Hank şi pretinse că acesta ar fi zis ceva împotriva lui. Hank, când auzi asta, îi spuse că el ştia ce cloceşte în mintea lui şi adăugă! „Dacă pofteşti ceva, ţi se poate împlini voia îndată”. Văzând că „nu-i poate lua piuitul” – cum se spune în munţi – şi că nu-l putea intimida, Bill se răsuci pe călcâie şi o şterse şi de-atunci nu i-a mai adresat lui Hank nici o vorbă.

Duminica următoare, Plummer se arătă în saloonul unde Hank stătea la taifas cu George Purkins şi, adresându-i-se acestuia din urmă, îi spuse:

— George, vezi că trebuşoara aceea dintre tine şi Hank trebuie rezolvată odată.

Hank replică:

— Păi nu prea ştiu despre ce e vorba – şi începu să râdă.

Plummer adăugă:

— N-ai de ce râde, fir-ai afurisit să fii! Trebuie s-o rezolvaţi odată.

Întorcându-se spre Purkins, declară că el şi Crawford ar fi afirmat că el umblă după o indiancă şi că încercase să-i facă ochi dulci Catharinei. Începu să-l înjure pe Purkins în toate felurile, spunându-i să iasă „afară”, fiindcă era „un pui fricos de căţea”. Declară apoi sus şi tare că putea să-i radă şi pe el şi pe Hank Crawford. George îi răspunse că el era un om paşnic nu un bătăuş şi că n-avea de gând să iasă în

stradă cu oricine. Plummer îl provocă în acelaşi fel şi pe Hank, care-i răspunse că nu-i era teamă să iasă în stradă să se înfrunte cu nimeni, dar că, după părerea lui, omul nu era făcut ca să-şi înspăimânte semenul. Plummer îi spuse „haide" şi o porni înaintea lui Hank spre stradă. Hank îl urmă îndeaproape, cu ochii în patru tot timpul.

Plummer îi spuse deodată:

— Scoate pistolul!

Hank refuză, zicând:

— Nu scot nici un pistol. N-am scos niciodată pistolul ca să ameninţ un om şi nu vei fi tu primul la care să-l scot.

Apoi propuse să se lupte în oricare alt fel.

— Eu nu-s un pistolar grozav – adăugă el – şi nu te-ai fi gândit la pistol dacă n-ai fi fost sigur de izbândă.

Plummer spuse:

— Dacă nu scoţi pistolul, te împuşc ca pe-un câine.

Hank îşi puse liniştit mâinile pe umerii lui şi, privindu-l adânc în ochi, rosti încet şi rar:

— Dacă asta ţi-e pofta, cu cât o faci mai repede, cu atât mai bine pentru tine şi, întorcându-i spatele, plecă.

Plummer nu îndrăzni să tragă fără ca mai întâi să işte un scandal, ştiind că altfel era bun de spânzurătoare. În timpul ciorovăielii redate mai sus, Hank se aţinuse aproape de Plummer, gata să se ia la trântă cu el şi la bătaie, în cazul când ar fi scos pistolul, ştiind foarte bine că omul acela era cel mai iute şi mai dibaci pistolar din munţi şi de-ar fi primit provocarea lui, cu mult înainte de a pune el mâna pe revolver, ar fi fost ciuruit de trei sau patru gloanţe. La despărţire, fiecare a înţeles cât se poate de bine ce-i în mintea celuilalt. S-au privit adânc în ochi. Erau oameni ai muntelui şi fiecare citise pe fata adversarului: „Ori te ucid eu, ori mă ucizi tu". Plummer socoti că Hank l-a înţeles şi că-şi dădea seama că unul din doi trebuia să moară.

Hank se duse drept la gazda lui şi, luându-şi arma cu două ţevi, se pregăti să o pornească în căutarea lui Plummer, cu gând să-l ucidă de îndată ce avea să-l zărească. Era cât se poate de conştient că orice încercare de împăcare ar fi fost socotită drept laşitate, iar moartea lui ar fi fost o problemă secundară, depinzând numai de calitatea muniţiei lui Plummer. Dar s-au băgat nişte prieteni şi Hank n-a putut porni decât după plecarea lor, seara târziu.

Şi fiindcă veni vorba, oare nu e cât se poate de curios că un om, care are şi nişte prieteni, dacă se trezeşte în situaţia de a se bate, pomeniţii amici, în loc să-l încolţească pe adversar, se apucă şi-l ţin pe el şi se luptă cu prietenul până

îl sleiesc de puteri, dând prilej duşmanului să-l lovească tocmai când se află în mâinile săritorilor săi sprijinitori?

…Hank începu să-l vâneze cu stăruinţă pe Plummer, care se îndeletnicea şi el cu acelaşi lucru, dar nu le-a fost dat să se întâlnească. A doua zi dimineaţă, prietenii lui Hank s-au străduit să-l convingă să rămână în casă până la amiază, însă n-a fost chip. Ştia ce avea de făcut şi că, într-un fel sau altul, lucrurile trebuiau limpezite. I-a ajuns la ureche că Plummer se pregătea să părăsească târgul, ceea ce-l puse pe dată în gardă. Era limpede că încercau să-l îmbrobodească şi să-l împingă spre o fatală lipsă de prevedere.

Luându-şi revolverul, se duse în târg, la un prieten – Buz Caven. Împrumută de la el o puşcă pentru a fi gata să înfrunte orice situaţie dificilă. După ce aşteptă o vreme, se duse la prăvălia unui măcelar; rămase înăuntru şi-l văzu pe Plummer de mai multe ori. Dar întotdeauna avea pe cineva lângă el, aşa că Hank nu putea să tragă fără a pune în pericol şi viaţa altuia.

În cele din urmă. Plummer se făcu nevăzut, dar trimise un om să mijlocească o împăcare şi să i transmită din partea lui mesajul de a se întâlni ca nişte cunoscuţi el n-avea să-i vorbească lui Crawford, lui Crawford nu trebuia să-i adreseze un cuvânt. Hank era însă prea hărşit cu treburi de astea ca să cadă în cursă îi trimise răspuns lui Plummer că deoarece îşi încălcase odată făgăduiala, cuvântul lui de onoare era vorbă în vânt, că ori unul, ori altul trebuia să plătească sau să plece.

Un prieten de al lui Hank veni şi-i spuse că se pusese la cale să-l împuşte dintr-o casă de peste drum îndată ce avea să se arate în uşa locuinţei sale. Hank se feri să iasă în uşă, dar pe la amiază, o doamnă, proprietara unui restaurant, îl chemă să vină la o ceaşcă de cafea. Se duse fără armă. Pe când îşi sorbea cafeaua, apăru şi Plummer, înarmat cu o armă cu două ţevi şi începu să patruleze de cealaltă parte a străzii, pândind un moment prielnic să tragă. Un prieten, Frank Roy, îi aduse şi lui Hank o puşcă. Acesta îl şi luă la ochi pe Plummer şi trase. Glonţul îi zdrobi osul mâinii. Prietenii se strânseră în jurul lui, iar el le spuse:

— M-a împuşcat un pui de căţea.

Apoi fu dus de-acolo. Îi trimise lui Hank provocarea de a se întâlni după cincisprezece zile, dar acesta nu dădu atenţie mâniei unui om cu mâna frântă. După vreo două zile, pe când Hank se afla în prăvălia lui Meninghall, intră şi George Carrhart. Hank îi citi în ochi parşivenia, se duse lângă el îndată şi-i spuse:

— Hei George, ştiu ce cauţi. Te sfătuiesc să nu faci mişcări prea iuţi.

Stickney se duse lângă el de cealaltă parte şi-i repetă avertismentul. După o vreme, mărturisi că venise să-l ucidă, dar, ascultând relatarea lui Hank, îşi desfăcu haina şi-i arătă pistolul înfipt la îndemână, în cingătoarea nădragilor, declarând în acelaşi timp că voia să fie prieteni.

Se puse pe picioare altă ceată care să vină să-l împuşte pe Crawford, dar nici aceasta nu reuşi să-şi ducă la îndeplinire intenţiile. Auzind toate astea, câţiva cetăţeni se oferiră să-l împuşte sau să-l spânzure ei pe Plummer, dacă venea şi Crawford cu ei, dar el refuză, spunându-le că o să-şi poarte singur de grijă. La 13 martie o porni spre Winsconsin, mergând călare până la Fort Benton. Fu urmărit de trei bărbaţi, dar nici unul nu se apropie prea mult şi, ajungând la fluviu Crawford, luă vasul şi sosi teafăr acasă. Avea de gând să se întoarcă în toamnă; fraţii lui îi trimiseră bani de drum, dar diligenţa fusese jefuită şi toate scrisorile furate. Din nenorocire, banii lui împărtăşiseră soarta poştei. În ultima vreme, Crawford locuia la Virginia City, unde se întorsese nu demult după ce se căsătorise în State.

Relatarea necazurilor acestui om am făcut-o numai pentru a arăta în ce stare se afla societatea care îngăduia punerea la cale, în mod făţiş, a unor asemenea fărădelegi şi care făcea necesare astfel de măsuri de apărare.

Glonţul care-l lovise pe Plummer în mână alunecă la vale de-a lungul osului şi se opri la încheietură. După execuţia sa, glonţul fu găsit lustruit de continua frecare a încheieturii. Mina dreaptă cu care ţinea pistolul fiindu-i astfel vătămată şi nefolositoare pentru scopuri războinice, deşi braţul fusese salvat de priceperea unui ajutor de chirurg, Plummer se antrenă să scoată pistolul şi să tragă cu stingă şi a dobândit destulă abilitate, dar n-a atins niciodată precizia şi îndemânarea fatală a celeilalte mâini, pe care prefera s-o folosească chiar şi acum.

CAPITOLUL VIII
Un pomelnic al fărădelegilor

Şi altora care au avut cât de cât legătură cu acel proces de batjocură le-a mers cam prost, fiind pândiţi şi bătuţi câineşte. Domnul Ellis, principalul martor, era urmărit ori de câte ori se ducea sau se întorcea de la terenul lui aurifer şi, până la sfârşit, a fost nevoit să se întoarcă în State. A fost urmărit cale de vreo trei sute de mile, până la Fort Benton şi a scăpat cu viaţă din mâna următorilor lui numai luând-o furiş în josul fluviului şi ascunzându-se până ce vaporul a ajuns în dreptul lui şi atunci, ţâşnind din ascunzătoare, a strigat până s-a făcut auzit şi a fost luat la bord.

N.P. Langford a fost în mod deosebit ţinta urii lor. Ei contaseră pe sprijinul său la proces pentru că fusese în favoarea unui juriu, dar când au văzut că a votat pentru condamnarea la moarte, au jurat să se răzbune pe el, ca şi pe un altul, un bun prieten de-al său. Acesta din urmă n-a mai putut să se ducă la lotul lui de lucru fără a avea la el o armă încărcată şi un revolver. La un moment dat, ticăloşii au pus la cale în toate detaliile un complot pentru asasinarea domnului Langford şi numai întâmplarea a dat în vileag pregătirile şi intenţiile lor şi conspiraţia a eşuat pentru că victima a fost înştiinţată la vreme de un prieten. Solidaritatea prietenilor celor doi bărbaţi – care îmbrăţişaseră cauza respectului faţă de ordinea din acea aşezare – era prea puternică pentru a fi înfruntată făţiş. Totuşi pluti deasupra lor în continuare pericolul de a fi luaţi pe nepregătite şi asasinaţi.

Într-una din zile, pe când unul din prietenii lui Langford mergea fără griji pe Strada Mare, îl zări pe Plummer apropiindu-se. Îndată îşi scoase de la brâu un cuţit de vânătoare şi începu să ascută o bucată de lemn pe care o ridicase de jos tocmai în acest scop. Curând ajunse faţă în faţă cu Plummer, care, uitându-se cu multă bănuială la armă, îl întrebă:

— De ce, ori de câte ori te întâlneşti cu mine, ascuţi câte o bucată de lemn?

Omul, aruncându-i o privire încruntată şi hotărâtă, îi răspunse de-a dreptul:

— Domnule Plummer, ştii ce părere am despre dumneata şi prietenii dumitale şi n-am de gând să vă las vreodată să mă luaţi prin surprindere. Nu vreau să fiu împuşcat ca un câine.

Văzând că Mitchell tot nu părăsise târgul, foarte mulţi cetăţeni au socotit că era culmea nedreptăţii să-i ţină pe Moore şi pe Reeves departe de aşezare, la Poarta Iadului, unde zăpada căzută împiedica traversarea munţilor şi, într-o duminică, fu convocată o adunare a minerilor la care, prin vot, au fost iertaţi de pedeapsă, aşa că aceştia s-au întors înapoi.

Înainte de asta s-a făcut o încercare de a jefui prăvălia lui Higgins şi Warden, de la Deer Lodge, dar proprietarii au aflat din vreme, reuşind să ascundă banii.

Tâlharii jefuiră Expresul Walla-Walla. Treaba a fost condusă de Plummer şi se crede că la asta a dat o mână de ajutor şi Long John. Nu au fost descoperiţi de fapt niciodată cei care au fost amestecaţi în afacere.

Un oarecare domn Davenport şi nevasta lui mergeau de la Bannack la Benton, cu gând să ajungă cu vaporul în Statele din est. În vreme ce prânzeau la Crotalul, dintre sălciile alături de care îşi aşezaseră tabăra, se arătă deodată un individ mascat în negru şi le ceru banii. Domnul Davenport îi spuse că nu are; tipul râse şi îi zise că avea nevastă-sa şi pe deasupra şi cât anume. Un uşor imbold al coltului îndreptat spre capul lui Davenport făcu banii să iasă la iveală, iar omului i se porunci, sub ameninţarea pedepsei cu moartea, să nu se întoarcă de îndată la Bannack, ci să se ducă împreună cu soţia mai departe o bucată de drum. Davenport făgădui şi-şi ţinu cuvântul, după care se întoarse şi dobândi nişte bani de la oameni ca să iasă din încurcătură. Soţia lui merse mai departe şi ajunse nevătămată în State. Davenport n-a aflat niciodată cine l-a jefuit.

Casa unui franţuz, pe nume Le Grau, care avea o brutărie şi o fierărie în spatele Străzii Mari, în Bannack, a fost călcată de hoţi. Au furat tot ce-au găsit, după care tâlharii au adunat perdelele grămadă şi au încercat să dea foc casei, dar n-au reuşit. Cea mai mare parte a banilor proprietarului erau din fericire ascunşi şi tâlharii nu i-au găsit.

Am vorbit mai înainte de Geo Carrhart. Era un bărbat foarte arătos, cu multă şcoală şi se spune că fusese membru al unei adunări legislative de prin vest. Avea purtarea unui gentleman atunci când era treaz, dar o nenorocită înclinaţie către whisky îl distrusese. La beţie, o dată sau de vreo două ori o luase călare în sus şi-n jos pe stradă, cu puşca în mână, ameninţând pe toată lumea. Faţă de un prieten era deosebit de generos, fiind în stare să-i dăruiască şi calul, dreptul asupra fermei sau orice altceva socotea că i-ar fi făcut

trebuinţă. Slăbiciunea lui pentru băuturi tari l-a mânat însă într-o păcătoasă tovărăşie şi i-a adus moartea.

În vreme ce dormea, într-o bună zi în saloonul lui Skinner, un tânăr numit Dick Sap, recunoscut drept un om cu mult curaj, juca pocher cu George Bonefield, un cartofor a cărui dragoste de bani îi depăşea respectul pentru cea de-a opta poruncă. Din dorinţa de a face culoare, acest isteţ fură o carte. Sap îl acuză pe loc că trişează, la care pocheristul sări în picioare, scoase pistolul şi-l îndreptă asupra lui Sap, care era neînarmat. Un prieten îi oferi arma necesară şi cât ai clipi, Sap şi Bonefield traseră toate gloanţele, deşi, ciudat, fără nici un efect, cel puţin în ceea ce-i privea pe ei.

În scurtă vreme, cearta s-a aplanat şi abia atunci se văzu că Toodles, câinele lui Buz Caven, care stătea sub masă, fusese lovit de trei gloanţe şi zăcea mort. Deodată geamătul lui Carrhart atrase atenţia şi, uitându-se la el, prietenii lui văzură că fusese împuşcat în măruntaie, din greşeală, de către Bonefield. Pe dată Moore îi strigă pe Reeves şi pe Forbes, care erau de faţă.

— Băieţi, l-au împuşcat pe Carrhart! Să-i ucidem!

Şi ridicând pistolul, îl slobozi de două ori spre capul lui Sap. Sap ridică mâinile în sus, neavând nici o armă şi gloanţele fură atât de bine plasate, că-l răniră serios la degetul mic al unei mâini şi-l zgâriară la cealaltă. Bandiţii se porniră să-şi descarce armele la întâmplare în mulţimea care se trăgea înapoi. Un glonţ îl lovi pe un tânăr, Goliath Reilly, trecându-i prin călcâi; Bonefield fu lovit sub genunchi şi-şi simţi piciorul amorţit şi de nici un ajutor. Reuşi totuşi să se târască până la un loc mai ferit şi primi îngrijirile unui chirurg priceput; însă, refuzând să-i fie amputat piciorul, muri din cauza cangrenei.

Ca dovadă a nesiguranţei în care se aflau viaţa şi bunurile oamenilor în locurile în care îşi făcuseră cartierul general nelegiuiţi ca Plummer, Stinson, Ray şi Skinner poate fi amintit următorul episod.

Cam pe la sfârşitul primăverii lui ’63, Winnemuck, căpetenia războinicilor Bannack, veni cu oamenii lui şi îşi aşeză tabăra pe un loc acoperit de desişuri cam la trei sferturi de milă mai sus de oraş. Skinner şi acoliţii lui organizară o adunare şi alcătuiră o bandă ca să atace şi să omoare tot tribul de indieni. Dar căpeteniile bandei s-au îmbătat în aşa hal, încât oamenilor li se făcu ruşine şi, rând pe rând se împrăştiară până n-au rămas decât atât de puţini, că acţiunea a fost lăsată baltă. Între timp, un metis l-a prevenit pe Winnemuck şi bătrânul, războinic cu experienţă,

nu mai pierdu nici o clipă şi se pregăti să-şi primească musafirii cum se cuvine, îşi trimise femeile şi plozii în spate, iar pe cei trei sau patru sute de războinici îi aşeză în partea dreaptă a unui canion, astfel încât ar fi putut cu uşurinţă măcelări toată şleahta. Avea de gând s-o facă, de era atacat şi, în plus, voia să jefuiască târgul şi să-i ucidă pe toţi albii. Şi nu era o ispravă pentru care să fie nevoie de mari eforturi, iar dacă beţia nu le-ar fi zădărnicit nelegiuiţilor intenţiile lor criminale, acest plan ar fi fost înfăptuit. De fapt, cei care au fost mai apoi executaţi de către vigilenţi erau copţi pentru orice ticăloşie, fiind lipsiţi de teamă şi de Dumnezeu, nişte oameni de nimic şi spaima întregii obşte.

În iunie, acelaşi an, veni vestea că Joe Carsigan, William Mitchell, Joe Brown, Smith, Indian Dick şi alţi patru au fost ucişi de indienii pe care-i urmăriseră ca să dobândească înapoi nişte vite; i-au ajuns pe indieni din urmă, au descălecat şi au tras asupra corturilor lor; când au terminat muniţia, i-au atacat indienii, i-au ucis pe toţi nouă şi le-au luat şi caii.

Bătrânul Snag, o căpetenie care nutrea sentimente de prietenie faţă de albi, sosi la Bannack, cu tribul său, îndată după ce se răspândise această veste. Haze Lyons trase asupra unuia dintre indieni, cumnat cu Johnny Grant, la Deer Lodge, ca să-şi încerce revolverul, sau aşa într-o doară, sau din principiu, sau pentru a-i lua calul, nu se ştie din ce motiv. Mai mulţi cetăţeni, crezând că e o încăierare cu indienii, veniră în goană şi începură să tragă şi ei. Indianul sări jos de pe cal şi, aruncându-şi pătura din spate, fugi cât îl ţineau picioarele ca să-şi scape pielea, strigând „Indian bun”. Un glonţ îl lovi în şold… Dar, deşi grav rănit, el urcă panta muntelui şi scăpă, strigând încă în vreme ce alerga „Indian bun, indian bun”, vrând să spună că era prieten al albilor. Caroll, un cetăţean din Bannack, creştea o fetiţă de indian şi bătrânul Snag îi făcu o vizită ca s-o vadă. Caroll, care fusese martor la împuşcăturile de care am amintit, alergă acasă şi-i povesti lui Snag, implorându-i pe el şi pe fiul lui să fugă şi să scape cu viaţă. Fiul alergă afară şi sări pe cal. Bătrânul Snag rămase în picioare în faţa uşii, pe marginea şanţului, rezemându-se de arma învelită într-o apărătoare de piele groasă. În mână ţinea lasoul şi vorbea cu fiica lui, femeia lui Jemmy Spencer, pe nume Catherine. Buck Stinson, fără să scoată o vorbă, veni până la patru paşi de el, scoase revolverul şi-l împuşcă într-o parte. Indianul ridică mâna dreaptă şi spuse:

— Ah, nu, nu…

Răspunsul fu un glonţ care-l lovi în grumaz, după care urmă replica bine amestecată cu înjurături:

— Te-nvăţ eu minte să mai ucizi albi!

Apoi îl împuşcă în cap. Când sosi în fugă, atras de împuşcături, un alt om, indianul era mort. Caroll stătea în uşă şi striga:

— Nu trageţi în casă, o să-mi omorâţi familia!

Stinson se întoarse deodată asupra lui şi urlă o salvă de înjurături, cărora le-a pus vârf obişnuita expresie a bandiţilor:

— Bagă-ţi minţile în cap sau îţi salt eu tărtăcuţa!

Cyrus Skinner veni şi luă scalpul indianului. Ceata de indieni se împrăştie în fugă. Unul, care rămăsese în urmă, fiind rănit, se aruncă în pârâu, încercând să scape, dar fu ucis pe când se târa pe panta malului şi se prăbuşi printre sălcii. Şi acesta fu scalpat. Ceilalţi scăpară, iar fiul căpeteniei, strunindu-şi calul la oarecare distanţă, le făcu semne celor care-i uciseseră tatăl, provocându-i la duel, dar când gloanţele începură să ricoşeze în pământ, în jurul lui, îşi smuci bidiviul şi o luă la fugă…

CAPITOLUL IX
Primejdiile drumului

În ziua de 14 a lunii noiembrie 1863, Sam. T. Hauser şi N.P. Langford s-au pornit către Statele din est, laolaltă cu şapte sau opt cărăuşi. Din cauză că s-au încurcat oarecum cu pregătirile şi au întârziat, n-au fost gata de drum la ora stabilită (ora două) şi, după multă insistenţă, au izbutit să convingă pe unul din cărăuşi să-şi amâne plecarea până la ora cinci, arătându-i că, de mergeau o parte din noapte, aveau să ajungă convoiul la Horse Prairie, unde făceau popas. Toate discuţiile astea au avut loc în prăvălia lui George Chrisman, unde-şi avea sediul şi Plummer, aşa încât toate planurile lor de plecare au fost ştiute de acest învederat ticălos.

La Bannack, în acea după-amiază s-a răspândit vestea că s-a descoperit un filon de argint şi Plummer, a cărui şedere în Nevada i-a creat faima de cunoscător în materie de zăcăminte argintifere, a fost chemat să examineze descoperirea. Plummer a fost invitat în mai multe rânduri să cerceteze cu atenţie diverse filoane şi niciodată nimeni nu s-a gândit că aceste plimbări ale lui erau de fapt pentru altceva decât pentru ceea ce se pretindea. Când lui Plummer i se transmitea că a fost descoperit „un filon de argint", însemna că împrejurările reclamau prezenţa şefului bandei, de care era mare nevoie pentru a conduce vreo expediţie de jaf ce necesita o căpetenie iscusită şi care promitea, în schimb, o pradă bogată ca răsplată a izbânzii. Plummer se supunea totdeauna acestei chemări, aşa că şi de data asta a plecat din Bannack îndată după-amiază, luând-o înspre nord către Rattlesnake, dar după ce s-a îndepărtat de târg şi-a schimbat drumul şi s-a îndreptat spre sud, către Horse Prairie.

Înainte de a pleca din Bannack, i-a dăruit domnului Hauser un fular de lână, spunându-i că „o să-i prindă bine la drum, în nişte nopţi aşa de friguroase".

Cei doi domni nu şi-au terminat pregătirile de plecare decât la şapte şi jumătate seara şi, pe când ei plecau de la cabana lui Hauser, în marginea dealului, la sud de Bannack, s-au auzit deodată plescăitul făcut de un corp greu care cade în apă şi strigăte de ajutor. Cei care s-au dus la locul cu pricina au văzut că Henry Tilden, încercând să treacă şanţul de la Bannack, nu nimerise puntea şi se răsturnase în apă, calul venind peste el. După ce l-au scos de la strâmtoare, omul s-a dus drept la judecătorul (acum guvernatorul)

Edgeston şi i-a adus la cunoştinţă că fusese jefuit de trei bandiţi – unul din ei fiind Plummer – între Horse Prairie şi Bannack. După ce povesti împrejurările, se iscă multă îngrijorare în legătură cu soarta domnilor Langford şi Hauser, despre care toată lumea credea că porniseră la ora cinci pe acelaşi drum.

Nevinovaţii călători, deşi nu ştiau nimic de cele întâmplate, erau cu ochii în patru. În dimineaţa aceea, Hauser îi împărtăşise prietenului său Langford bănuielile că erau supravegheaţi şi că aveau să fie urmăriţi de tâlhari, cu intenţia de a fi jefuiţi. Şi în vreme ce Langford îşi băga pe fiecare ţeavă a puştii câte o duzină de gloanţe de revolver, George Dart îl iscodi de ce-şi punea „atâta plumb pe ţeavă", la care Langford îi răspunse că numai în noaptea aceea se putea întâmpla să aibă necazuri cu bandiţii. Erau atât de siguri că se punea la cale un atac asupra lor, încât nu şi-au lăsat din mână puştile, cu cocoaşele trase, tot drumul până la Horse Prairie, cale de douăsprezece mile, dar n-au dat nici de urma tâlharilor care-l jefuiseră pe tânărul Tilden.

Plummer şi banda lui s-au gândit că, aflând de cele petrecute în cursul după-amiezii, călătorii nu s-au mai arătat şi că nu aveau să mai plece de loc în noaptea aceea.

…E posibil ca Plummer, văzând că victimele pe care pusese el ochii nu se mai arătau, să se fi temut ca nu cumva cetăţenii din Bannack să fi pornit în căutarea tâlharilor care-l atacaseră pe Tilden şi să fi socotit mai prudent să se întoarcă acasă pe drumuri ocolite, ceea ce şi făcură. Un lucru e sigur: când bandiţii s-au întors fără nici o scofală, Plummer s-a dus valvârtej la gazda lui Langford, s-a interesat dacă acesta plecase şi, primind un răspuns afirmativ, o porni îndată călare pe urmele lor.

Alături de Langford şi Hauser, în car mai era şi un al treilea călător – un străin – care-şi trimisese aşternutul de dormit cu una din căruţele ce plecaseră la amiază şi acum, ajungând la popas, străinul văzu că ceilalţi drumeţi abandonaseră speranţa de a-l mai vedea sosind până dimineaţa şi vreo câţiva îi luaseră calabalâcurile de dormit şi se culcaseră.

Ca să nu-i mai supere pe cei care dormeau, Langford îşi pofti tovarăşul de drum, care nu se simţea prea bine, să se culce în car împreună cu Hauser, iar el luă o învelitoare din piele de bizon şi-şi făcu şi el culcuş pe pământul gol, la sânul primitor al naturii.

Era e noapte rece şi, trezindu-se îngheţat bocnă, Langford se sculă şi o porni mai întâi iute în sus şi-n jos pe lângă

tabără ca să se mai încălzească. După o vreme îşi îndreaptă paşii spre pârâul ce curgea la vreo sută cincizeci de iarzi, dar având instinctul de prevedere al celor trăiţi în munţi, îşi luă cu el şi credincioasa armă cu două ţevi; cufundat în gândurile care-l purtau spre alte peisaje şi alte zile, o porni agale de a lungul apei care clipocea.

Dar deodată fu trezit din reverie de un zvon de glasuri adus de vânt şi de binecunoscutul ropot de copite al cailor în goană. Malul apei era mărginit de sălcii şi oferea adăpostul întunericului şi doar printr-o rarişte se putea vedea, de cealaltă parte a pârâului, câmpia odihnind netulburată în bătaia lunii. Trăgându-se lângă desiş, văzu patru călăreţi pe cale să străbată una din poteci în plin galop. Simţind instinctiv primejdia, trase cocoaşele armei şi merse pe urmele lor în josul pârâului, până într-un loc unde o spărtură în desişul ce mărginea apa de ambele părţi îi îngădui să-i vadă bine pe acei călăreţi ai nopţii; ieşi la vedere şi rămase cu puşca sprijinită în scobitura braţului, gata de folosit în orice clipă.

Îndată ce Langford ieşi din adăpostul sălciilor, călăreţii, simţindu-i prezenţa, se opriră câteva momente, apoi îşi continuară drumul în josul apei; hotărât să vadă până la capăt despre ce era vorba, în plus fiind la adăpostul desişului şi ştiind că tovarăşii săi erau aproape, numai cât să-i strige la nevoie, cel care-i dibuise pe nepoftiţi o luă iute la picior încă vreo două sute de iarzi şi, trecând prin apă, abia urcă celălalt mal, că văzu patru oameni care chiar atunci încălecau. Îndată ce l-au zărit şi-au înfipt pintenii în coastele cailor şi au pornit în goană spre Bannack. Erau Plummer, Buck Stinson, Ned Ray şi George Ives…

Dar de n-ar fi fost împrejurarea providenţială cu aşternuturile care l-a făcut pe Langford să doarmă pe pământul gol şi de nu s-ar fi arătat apoi din întâmplare cu arma în mână, ca şi cum ar fi stat de pază, toţi călătorii ar fi fost ucişi, deoarece urmăritorii ştiau că au asupra lor o considerabilă cantitate de aur.

Fularul dăruit lui Hauser fusese oferit pentru a îngădui vicleanului tâlhar să-şi găsească omul pe întuneric. Iar faptul că Plummer a fost spânzurat în ziua de naştere a lui Hauser, 10 ianuarie 1864, e o coincidenţă rar întâlnită.

Drumeţii şi-au continuat călătoria fără oprelişti şi, ajungând la Salt Lake City, au fost asediaţi de cunoscuţi care-i întrebau de mai multe cete de călători despre care se ştia că porniseră cu vreo săptămână înaintea lor la drum spre aceeaşi ţintă, dar cei de soarta cărora se interesau n-au mai

ajuns niciodată la destinaţie şi nici nu s-a mai aflat nimic despre ei vreodată. Îşi dorm somnul de veci în morminte însângerate şi niciodată nu se va şti unde, cum şi când şi-au găsit moartea în mâinile tâlharilor. Dar această soartă necruţătoare a fost totuşi răzbunată.

CAPITOLUL X
Respingerea bandiţilor

…La vreo trei săptămâni de la cele relatate în capitolul de mai înainte, M.S. Moody (Milt Moody) porni spre Salt Lake City cu trei care şi mai mulţi cai de povară…

În toată caravana să fi fost între 75.000 şi 80.000 de dolari în aur şi nu e de crezut că o pradă atât de mănoasă putea să scape agerimii de linx a tâlharilor de drumul mare.

Pentru treaba asta, Plummer i-a năimit pe Dutch John (Wagner) şi pe Steve Marshland, iar alegerea lui n-a fost deloc proastă în ce-l privea pe Dutch John, pentru că nu s-a mai pomenit vreodată să-şi fi înfipt pintenii în coastele unui bidiviu sau să răcnească „Stai" unui bărbat dintr-o bucată un desperado mai îndrăzneţ, mai hotărât şi mai nesăbuit decât el. Steve Marshland, când se punea pe treabă, era cutezător, dar prefera mai degrabă „o milostenie", cum spuneau oamenii muntelui, decât omorul făţiş. Această slăbiciune nepotrivită meseriei nu numai că a salvat vieţile multora dintre cei pe care acum suntem mândri a-i numi prieteni, ci a înlesnit prinderea sa şi a prietenilor săi şi executarea lor de către mâna vigilenţilor.

În canionul Blanck Tail Deer, călătorii poposiseră să ia masa de dimineaţă aproape de o cotitură bruscă a drumului, când deodată auziră, foarte aproape de ei, dar ascunşi vederii de desişuri, doi oameni sporovăind. Şi primul bandit spunea:

— Eu iau revolverul tău, tu pe-al meu şi vii îndată după mine.

Cât ai clipi, fiecare bărbat s-a aflat cu puşca pe genunchi şi nu puţini au fost cei care s-au trezit cu cocoaşele revolverelor trase. Pulsul începu să bată mai repede şi toate capetele erau „aliniate" spre cotitură. După câteva momente, Dutch John şi Steve Marshland au dat cotul, călare, cu puştile îndemână. Văzând ceata pregătită să-i primească aşa cum se cuvenea, s-au fâstâcit şi au strunit scurt caii. Steve Marshland l-a recunoscut pe Billy Sloon şi i-a strigat: „Ce mai faci, dom'le Sloon?", la care Billy i-a răspuns: „Binişor, mulţumesc dumitale". De atunci, ultimele două cuvinte l-au tulburat mereu, fiind cu prea mult tâlc pentru conştiinţa lui. Căutând să-şi justifice prezenţa acolo, tâlharii i-au întrebat de n-au văzut nişte cai şi de n-aveau cumva cu ei nişte animale rătăcite, zi când că vreo câţiva mulatri le spuseseră că dobitoacele ce pretindeau să le fi pierdut erau în convoiul

lor. Întorcându-li-se un hotărât răspuns negativ, ei porniră mai departe.

Bandiţii nu se aşteptau să dea peste ei atât de curând şi nu erau mascaţi. Şi de n-ar fi fost asta, precum şi armele aşezate la îndemână gata de a fi folosite la nevoie, convoiul ar fi fost uşurat fără zăbavă de răspunderea care revenea celor ce transportau lucruri de valoare în acele zile.

Călătorii nici nu şi-au închipuit că soarta bunurilor şi vieţilor lor atârnase de-un fir de aţă şi că numai cu o seară înainte „sfiala" lui Steve Marshland îi salvase pe vreo şase-opt dintre ei de la moarte neaşteptată. Dar aşa a fost. Wagner şi Marshland s-au aţinut pe urmele lor şi, după ce şi-au priponit caii de nişte tufişuri, s-au apropiat târâş până la vreo cincisprezece paşi de tabără, cu puştile cu două ţevi încărcate cu poşuri şi cocoaşele trase şi i-au cercetat în voie la lumina focului. Călătorii stăteau tolăniţi fără să le treacă prin minte cât de aproape se aflau tâlharii, armele zăceau peste tot numai acolo unde trebuiau să fie nu erau şi, neavând nici măcar un om de veghe care să-i vestească în caz de pericol, îşi primejduiau din neglijenţă vieţile şi bunurile.

Wagner propusese ca el şi Marshland să-şi aleagă oamenii şi să-i doboare cu puştile, iar apoi să dea buzna şi să îndrepte asupra călătorilor un foc rapid de revolvere, în acelaşi timp strigând cât îi ţinea gura ca să-i facă să creadă că erau atacaţi de o forţă mult mai mare. Nu se temeau că vor rămâne fără muniţie după ce aveau să-şi descarce armele, fiindcă aveau la îndemână armele celor doborâţi fără îndoială şi şansele erau de o sută la unu ca cei ce vor rămâne în picioare s-o ia la fugă, lăsându-şi averea pe mâna hoţilor. Totuşi Steve a dat înapoi şi atacul a fost amânat până a doua zi.

Îndeobşte, spre seară, cei cu caii de povară aveau obiceiul s-o ia înaintea convoiului pentru a alege locul de popas pentru noapte şi tocmai când aceştia erau plecaţi, a avut loc atacul asupra carelor. Când au ajuns la creasta dintre Red Rock şi Junction, tâlharii s-au îndreptat spre care, au strigat să oprească şi, după ce i-au strâns pe cărăuşi grămadă la un loc, Dutch John a rămas călare, ţinându-i sub ameninţarea puştii, în vreme ce Steve a descălecat şi a început să-i cotrobăiască şi pe ei şi carele.

Moody îşi lăsase revolverul să alunece într-o cizmă şi nu i-a fost găsit, au scăpat, de asemenea, o sută de dolari în bancnote pe care-i avea în buzunarul de la cămaşă. A ieşit la iveală că toată averea lui Kit Erskine şi a tovarăşului său era

o păpuşă de tutun şi Kit pledă mult ca să-i fie lăsată, dar Steve îi răspunse că era „tocmai ce-i trebuia” şi lui şi puse mâna pe ea. După ce buzunări oamenii, Steve se duse la care, le cercetă, spintecă sacii de călătorie şi găsi o mie cinci sute de dolari în bancnote, dar nu reuşi să dea de aurul care era băgat în bidoanele puse în boccelele de pe cai. În ultimul car se afla un bolnav, Kennedy şi tovarăşul său, Lank Forbes. Dar nervii celui dintâi erau atât de slăbiţi, încât n-a fost în stare să apese pe trăgaci când Steve s-a urcat în car şi a tras într-o parte marginile coviltirului. Nu la fel s-au petrecut lucrurile cu al doilea. Acesta îşi descărcă pistolul în pieptul lui Steve. Steve, slobozind o sudalmă şi un urlet, căzu în genunchi, îşi reveni şi, sărind din car, se prăbuşi din nou, dar se ridică şi o luă pe jos cu o iuţeală uimitoare spre pădurea de copaci înalţi. Răsunetul împuşcăturii sperie calul lui Dutch John, care se trase înapoi, în vreme ce stăpânul îşi slobozea amândouă ţevile armei asupra căruţaşilor, dar plumbii trecură chiar pe deasupra capetelor lor; Moody îşi vârî mâna în cizmă şi, scoţându-şi revolverul, deschise focul asupra lui Dutch John, care se străduia să mărească distanţa dintre el şi căruţe, cât de repede îi îngăduia fuga calului.

În direcţia lui s-au slobozit trei gloanţe dintre care unul l-a lovit în umăr. Dacă Moody ar fi sărit pe calul lui Marshland şi l-ar fi urmărit, l-ar fi putut lesne omorî, fiindcă de oblâncul şeii era prinsă o armă. Dar astfel de idei trec mai uşor prin mintea unuia care odihneşte într-un fotoliu decât prin capul celor mai mulţi dintre nenorociţii ce sunt atacaţi de bandiţi mascaţi.

Rănile lui John şi Marshland au constituit dovezi temeinice ale vinovăţiei lor atunci când au fost arestaţi. John s-a îndreptat spre Bannack şi a fost îngrijit acolo, iar Steve Marshland a fost doftoricit la Deer Lodge.

Cei plecaţi înainte cu caii de povară se întrebau ce s-a întâmplat cu căruţele şi, deşi neliniştea li s-a potolit, uimirea în schimb le-a sporit când, pe la ora opt, Moody veni în goana calului şi le spuse că nişte bandiţi au atacat convoiul, dar au fost respinşi şi răniţi.

Calul, armele şi lucrurile lui Steve, laolaltă cu douăzeci de livre de ceai, care au fost găsite zăcând pe drum şi pe care acesta le furase mai înainte de la un convoi de mormoni, au fost – după cum spune o cunoştinţă de-a noastră – „confiscate”

J.S. Rockfelow şi alţi doi tovarăşi s-au întors înapoi şi, dând de urmele lui Steve, s-au ţinut după ele până pe la ora 11 noaptea. Mai târziu, după ce-a fost arestat, acest pungaş a

recunoscut că la un moment dat urmăritorii au trecut la numai cincisprezece paşi de el.

De-a lungul drumului banditului fugar s-au găsit împrăştiate pe jos toate lucrurile furate, plicurile cu bancnote. Aşa că de pe urma atacului nu s-a ales cu nimic decât cu picioarele degerate şi, în plus şi-a pierdut calul, armele şi capcanele. J.X. Beidler s-a întâlnit cu Dutch John şi i-a bandajat mâinile degerate, neştiind cine era această nouă cunoştinţă atât de lovită de ger. Şi ori de câte ori îşi istoriseşte întâmplarea, adaugă: „Aşa a fost să fie norocul meu afurisit" şi în acelaşi timp îşi mângâie cu o mână tocul pistolului său de marină – iar cu cealaltă se scarpină în cap, iar ochii cenuşii îi scapără ca stelele înainte de ploaie, jucând şăgalnici şi plini de inteligenţă.

Lank Forbes a pretins calul şi echipamentele lui Steve, cuvenite pe bună dreptate pentru focul lui de revolver şi drept răsplată pentru curajul său Milt Moody, care-i făcuse pocinogul lui Dutch John, a adus o întâmpinare la aceste pretenţii, iar căruţaşii au adus şi ei un blând amendament în numele lor, în baza principiului maritim care spune că prada capturată se împarte între toate vasele aflate în câmpul vizual Aceştia pretindeau ca „schoonerele[8]" lor să fie reprezentate de către „cârmaci" Acest subiect a stârnit multă însufleţire la fiecare popas. Până la urmă a fost desemnat un judecător, a fost ales juriul, iar procurorii s-au ciorovăit pe seama dreptului cărăuşilor. Verdictul a fost următorul Lank avea să rămână în posesia dobânzii smulse inamicului, plătind câte douăzeci de dolari fiecărui căruţaş şi treizeci de dolari lui Milt, după care curtea şi-a suspendat şedinţa. Călătorii au ajuns teferi la Salt Lake City.

CAPITOLUL XI
Jefuirea diligenţei Peabody and Caldwell

Spre sfârşitul lui octombrie 1863, pentru că unul dintre vizitii s-a îmbolnăvit, a fost nevoie să i se caute un înlocuitor şi William Rumsey a fost angajat să mine diligenţa până la Bannack Pasageri erau domnii Mattison, Percival şi Wilkinson. După ce-au trecut munţii, în apropiere de Virginia City a început să ningă cu furie şi viscolul a continuat fără ostoire până au ajuns la vreo două mile de ferma lui John Baker, lângă Stinkingwater[9] apă care-şi datorează sonorul nume faptului că oamenii muntelui care au botezat-o au dat pe malurile sale de cadavre de indieni intrate în putrezire, suspendate orizontal deasupra pământului pe o construcţie din pan. După datinile lor.

Când au ajuns la staţie, au găsit ocolul gol şi au fost trimişi oameni să prindă caii. Oamenii de la grajd veniră. În cele din urmă, numai cu vreo câţiva din caii companiei Peabody and Caldwell, restul aparţinând companiei A. J. Oliver and Co Treaba asta le-a luat vreo două ceasuri şi, văzând că altceva mai bun nu le rămânea de făcut, au înhămat înaintaşii care trăseseră la diligenţă, au pus la roată doi din caii lui Ohver şi au ţinut-o tot o goană până la staţia lui Bob Dempsey. Ca să mai câştige din timpul pierdut.

În acest loc luară în diligenţă un alt pasager, Dan Mefadden, familiar cunoscut mai degrabă sub numele de „Bummer Dan[10]” Tot drumul până la Point of Rocks, pe atunci denumit Ferma lui Copeland, n-au slăbit goana. Au schimbat caii şi acolo şi, fiind tot în întârziere, au tras un galop până la ferma lui Bill Bunton. La Rattlesnake, unde au ajuns spre amurg.

Aici au aflat că toţi caii fuseseră sloboziţi cu un ceas înainte de sosirea lor, oamenii locului spunând că nu se mai aşteptau să vadă diligenţa la atâta timp după ce sorocul ei trecuse Ramsey le-a poruncit să trimită un om să adune caii, ceea ce s-a şi făcut şi după lăsarea întunericului, omul se întoarse zicând că nu aflase caii nicăieri. Ca urmare au fost nevoiţi să rămână acolo peste noapte Nu era mare nenorocire. Aşa că şi-au trecut vremea trăgându-i cu whisky, după obiceiul muntelui, Bill Bunton făcând onorurile casei şi împărţind băuturi. Aveau destulă minte ca să nu se îmbete, fiind pătrunşi de convingerea că în acest caz s-ar fi

putut ca principiul dreptului de proprietate să fie încălcat. Vizitiul mai rămăsese fără o pereche de mănuşi groase, în acelaşi loc. Când se crăpă de ziuă, se sculară cu toţii şi doi rândaşi o porniră în căutarea cailor. Unul se întoarse pe la ora 8 şi spuse că herghelia nu era de găsit. Cu puţin înainte de ora 9 veni al doilea rândaş, cu perechile de cai care trăseseră diligenţa pe ultima etapă a drumului.

Nu le rămânea altceva de făcut decât să înhame înainte o pereche de cai de diligenţă şi să pună rotaşi două mârţoage bătrâne. Toată tărăşenia era pusă la cale pentru ca diligenţa să întârzie, deoarece caii aduşi erau sleiţi de oboseală – fuseseră lăsaţi în voia lor ca să se mai întremeze – şi deci nepotriviţi pentru ham… Pe când amărâţii de cai erau aduşi şi înhămaţi, se ivi diligenţa companiei Oliver şi încă una, tocmai la vadul apei. Îndată Rumsey strigă: „Toată lumea sus!”, dar celelalte diligenţe ajunseră şi ele acolo şi toţi pasagerii celor trei vehicule au intrat din nou înăuntru, în baza principiului consolării reciproce, ca să bea un pahar împreună. Rumsey, care rămăsese nemişcat pe capră, strigă din nou! „Toată lumea pentru Bannack, sus!” şi toţi îşi ocupară locurile… Bill Bunton ieşi afară, cu o sticlă şi un pahar în mână şi-i dădu şi lui Ramsey să bea, reproşându-i că n-a fost înăuntru cu ceilalţi şi spunându-i că şi el mergea la Bannack, aşa că doreşte să-l aştepte până termină de servit şi pe ceilalţi pasageri, după care avea să vină cu ei. În vreme ce Bunton intră din nou în clădire, Rumsey pocni din bici, după cum se cădea s-o facă un vizitiu, însă văzu că mâna îi înţepenise de-a binelea din cauza efortului făcut cu o zi înainte şi nu o mai putea mişca. Îi întrebă pe ceilalţi dacă se pricepe careva să mânuiască biciul dar toţi răspunseră negativ. Era vijelie, o vreme rece şi mohorâtă, vântul bătea nemilos. Au lăsat perdelele la geamuri în cele din urmă se arătă şi Bunton, iar Rumsey îl întrebă:

— Billy, te descurci cu biciul?

La care acesta răspunse:

— Da.

Şi urcându-se pe capră, începu să pocnească din bici, iar Rumsey apucă hăţurile. După ce s-a muncit destul de mult cu treaba asta, Bunton spuse că era „afurisit de priceput cu biciul”. Au trecut pârâul şi au luat-o la goană pe câmpia întinsă. Însă caii au început curând să slăbească fuga, iar Bunton s-a pornit să-i şfichiuie cu nemiluita, intenţia sa fiind să-i obosească. Rumsey i-a spus să-i mai cruţe, că altfel n-au să mai ajungă la destinaţie Bunton i-a răspuns că rotaşii îşi dăduseră sufletul pe drum şi fuseseră sloboziţi să

se întremeze, adăugind apoi că, de erau lăsaţi mai domol, aveau să se înmoaie de tot. Au ţinut-o mai departe în trap uşor până la defileu şi acolo au luat-o la pas, iar Bunton renunţă la bici, spunându-i lui Rumsey că acum putea şi el folosi biciul cât de cât, la nevoie şi intră înăuntru. Se aşeză pe o cutie lângă Bummer Dan. Percival şi Madison stăteau pe banca din faţă, cu spatele la vizitiu.

După asta, diligenţa mai merse vreo patru minute, când deodată vizitiul văzu doi indivizi acoperiţi cu nişte pături, cu glugă trasă pe cap şi câte e puşcă de vânătoare în mână. Când îi zări, în aceeaşi clipă îl fulgeră „ca praful de puşcă” – cum avea să spună el mai târziu – gândul că erau tâlhari de drumul mare şi strigă cât îl ţinu gura:

— Hei băieţi, uite, uite cine vine! Luaţi-vă armele!

Toţi se repeziră să se uite prin ferestruica cea mai apropiată, dar numai Matteson, de la locul lui, fu singurul care-i zări. Veneau spre diligenţă în plină goană, apărând dintr-o albie de torent uscată ce dădea în canionul principal ceva mai înainte, în dreapta drumului. Cât ai clipi. Îşi descheie veşmântul, îşi smulse mănuşile şi puse mâna pe pistol exact când bandiţii ajunseră în dreptul înaintaşilor şi strigau cu voce prefăcută, în dialect.

— Mânile sus!

Rumsey struni caii, iar bandiţii din nou!

— Mânile sus, bă…! (vezi formula).

Când auzi asta, Bill Bunton începu să se văicărească:

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu, oameni buni, nu omorâţi pe nimeni! (îşi exagera puţin rolul ca să-i influenţeze şi să le arate şi celorlalţi pasageri ce au de făcut). Pentru numele lui Dumnezeu, nu mă omorâţi! Vă dau toţi bănişorii mei!

Matteson mai-mai să-şi scoată pistolul când tâlharii urlară din nou:

— Mânile sus! etc., etc. Şi ţineţi-le aşa!

Bunton continua să se milogească:

— Oh, pentru Dumnezeu, oameni buni, nu mă omorâţi! Staţi că viu singur Mă puteţi cerceta, n-am nici e armă.

În timpul ăsta se dădu jos din diligenţă cu fereală, în aceeaşi parte în care erau şi ei. Tâlharii răcniră:

— Jos! Toţi până la ultimul… şi mâinile sus, că-i zbor scăfârlia la ăl dintâi care le lasă-n jos!

Toţi pasagerii coborâră cu grabă. Apoi bandiţii se întoarseră spre Rumsey şi-i spuseră:

— Hai, coboară, mă… (ca de obicei) şi adună armele pasagerilor.

Dar asta nu-i prea veni omului la socoteală, aşa că le răspunse:

— Trebuie să fiţi nebuni ca să vă-nchipuiţi că am să cobor şi am să las caii s-o ia razna. De cai n-aveţi trebuinţă şi tot nu v-ar folosi.

— Hai, jos, bă!… răcni mânios purtătorul de cuvânt.

— E unul care v-a arătat că n-are arme. Să le ia el – le dădu Billy ideea.

Bunton îşi întoarse căptuşeala pe dos ca să arate că n-avea nici un fel de armă. Şi fiindcă îşi cunoştea meseria, spuse:

— Ţin eu caii! Ţin eu caii!

Tâlharul care cuvânta se întoarse spre el şi-i zise:

— Hai, măi lungane… şi ţine-i!

Bunton se duse pe dată la înaintaşi, în spatele celor doi tâlhari şi aceştia, răsucindu-se spre Billy Rumsey, îi porunciră să coboare de pe capră. Billy strânse funiile în jurul minerului frânei, coborî şi i se aminti cu politeţe ce avea de făcut:

— Ei, acum, bă… ia armele!

„Te faci frate cu dracul ca să treci puntea”, spune o vorbă, aşa că Billy se duse drept la Bummer Dan, care avea la brâu două revolvere marinăreşti, câte unul de fiecare parte. Rumsey le luă, apoi o apucă pieziş, gândind că poate avea prilejul să sloboadă vreunul spre ei, dar tâlharii erau prea hârsiţi în treburi de astea şi-i porunciră pe dată să le arunce jos. Le puse jos şi, ducându-se la Matteson, îi săltă şi lui pistolul şi-l puse lângă celelalte, în vreme ce tâlharii urlau la el:

— Hai, dă-i zor, mă…

Se duse apoi la Percival, dar acesta n-avea arme la el. Apoi tâlharii îi porunciră să adune banii călătorilor şi să-i arunce la pământ lângă pistoale. Rumsey se îndreptă spre Percival, care, scoţându-şi punga, i-o întinse. În vreme ce i-o dădea, Bill Bunton îşi scoase şi el punga şi o aruncă jos, spre Rumsey, cam la jumătatea distanţei dintre ei şi-i spuse:

— Îs o sută şi douăzeci de dolari, vi-i dau, toată averea mea pe lumea asta, numai nu mă omorâţi.

Billy se apropie apoi de Bummer Dan, care scoase din buzunare două pungi şi i le întinse. Rumsey le luă şi pe acestea şi le aruncă jos lângă pistoale. Apoi urmă Matteson, dar când îşi lăsă mâinile în jos să-şi ia banii, capul bandiţilor urlă:

— Ţine mâinile sus, bă!… Ia-i banii!

Rumsey se apropie de el şi, băgând mâna în buzunarul din stânga, află o pungă şi un portmoneu. Profitând de ocazie, îl întrebă în şoaptă de avea ceva în portmoneu. Acesta îi spuse că nu. Rumsey se întoarse apoi spre tâlhari şi le zise:

— Pesemne că ăsta nu vă trebuie, aşa-i? spuse el, ridicând portmoneul în sus.

Matteson îi informă că nu era nimic în el decât nişte hârtii. Bandiţii îi răspunseră morocănoşi:

— Nu ne trebuie!

Cercetându-i celălalt buzunar, mai găsi o pungă care ajunse şi ea jos, lângă pistoale.

Apoi bandiţii îl întrebară pe Rumsey dacă luase totul şi când acesta răspunse că „da", şeful, întorcându-se spre Matteson, îl iscodi:

— Asta-i tot ce ai?

— Nu – răspunse acesta – mai e aici o pungă.

Ţinea mâinile în sus în vreme ce vorbea şi arătă buzunarul cu cotul. Banditul îi porunci mânios lui Rumsey s-o ia şi pe aceea şi să nu mai lase nimic. Rumsey făcu precum i se ceruse şi aruncă punga la pământ, după care se îndreptă spre diligenţă şi-şi şi puse un picior pe butucul roţii, când tâlharii începură să urle:

— Păi un te-ai pornit, bă? …

— Pe capră, bezmeticule – îi răspunse vizitiul, supărat. Aţi luat tot ce-aţi avut de luat.

Banditul îi replică pe loc:

— Du-te înapoi şi ia taşca aceea umflată – adăugă el, arătând la Bummer Dan. După tine umblam, dom'le. Ia dă-ţi jos chinga aia de pe umăr, irlandez afurisit…

Bummer Dan avea o curea petrecută peste umăr, de care era legată o pungă mai mare strecurată în pantaloni. Înainte mai zvârlise două pungi. Văzând că nu era nici o cale să-şi salveze banii, acesta începu să dezlege cureaua şi când Rumsey ajunse la el, el o desfăcuse. Billy apucă de capăt să tragă punga afară, dar aceasta nu se lăsă scoasă, aşa că-i dădu drumul şi se trase deoparte. Dan se apucă să-şi descheie pantalonii, căpetenia poruncindu-i lui Rumsey să smulgă punga aia odată, că de nu, îl împuşcă pe loc. În vreme ce vorbea banditul, Rumsey văzu că Dan avea şi altă curea pe sub cămaşă în jurul trupului. Aşa că se trase din nou îndărăt şi spuse:

— Bezmeticilor, doar n-aveţi de gând să omorâţi un om care face tot ce poate pentru voi. Lăsaţi-l domol!

Îi porunciră să-i dea zor, îl făcură nepriceput… şi-i spuseră că nu mai aveau vreme de pierdut cu el. În timpul ăsta, Dan descurcase cingătoarea şi-i dădu lui Rumsey o pungă mare, cu găitane, în care erau două pungi mai mici. Vizitiul o luă şi pe asta şi-o zvârli lângă pistoale.

Bandiţii încheiară tot tacâmul, spunând:

— Hai, sus, bă… cu toţii! Şi spălaţi putina! Şi de ciripeşte careva dintre voi ceva, viaţa lui nu mai plăteşte nici o para chioară.

Se urcară cu toţii în diligenţă, în mare grabă, Bunton se cocoţă lângă vizitiu (acum nu mai voia să stea înăuntru) şi începu să şfichiuiască din răsputeri caii, spunând că în locul acela îi cam ardeau călcâiele şi voia să o şteargă de acolo cât mai iute. Rumsey, uitându-se în urmă la un cot al drumului, văzu că bandiţii descălecaseră, unul ţinea caii în vreme ce celălalt aduna prada care se ridica la vreo două mii opt sute de dolari.

Diligenţa ajunse la Bannack şi se declară jaful la oficiul de poştă al companiei Peabody. Când sosi diligenţa, la oficiu se înfiinţă şi George Hilderman. Păru la fel de uluit ca şi ceilalţi. Misiunea lui era să afle ce s-a întâmplat şi să trimită vorbă de cumva călătorii pomeneau numele vreunuia dintre tâlhari, fiindcă atunci, la întoarcere, erau sortiţi morţii. Geo Ives şi bandiţii din preajma lui au fost prinşi în casa acestei iscoade. Când Ives a fost spânzurat, acesta a fost surghiunit. De-ar fi fost prins puţin mai târziu, când au ieşit la iveală toate ticăloşiile lui, ar fi fost spânzurat laolaltă cu ceilalţi.

Tâlharii aveau un semn ştiut numai de ei pe care-l puneau pe diligenţă când aceasta transporta bani şi astfel ei telegrafiau vestea de-a lungul întregului drum. Când ajunse în Bannack, Rumsey spuse pe cine bănuia, dar nu nimeri. Bummer Dan şi Percival îi ştiau pe tâlhari şi-i spuseră şi lui Matteson, dar nici unul nu scoase o vorbă decât după ce bandiţii fură spânzuraţi. Se temeau să nu-şi piardă viaţa. Frank Parish a mărturisit că a fost părtaş la tâlhărie. George Ives i-a fost tovarăş.

CAPITOLUL XII
Întemeierea oraşului Virginia şi uciderea lui Dillingham

Pe la începutul lui iunie 1863, Tom Cover, Bill Fairweather, Barney Hughes, Edgar şi alţi vreo câţiva au descoperit terenurile miniere de la Defileul Alder[11]. A fost o pură întâmplare. După ce-au bătut drum lung şi fără succes, se întorceau prin defileu, îndreptându-se spre Bannack, când unuia dintre ei i-a trecut într-o doară prin minte să încerce să spele un căuş de pământ. A fost obţinută o recoltă bună şi fericitul „căuşar" îşi împrumută numele faimosului „Fairweather District".

Tom Cover şi alţii din ceată s-au dus la Bannack după provizii şi spre a împărtăşi prietenilor vestea descoperirii. A urmat o nebunie în masă. Un amărât, care se întâmplase printre sălciile de la Beaverhead[12], fu împuşcat din greşeală de tovarăşul său, care-l luă drept castor. Mai trăi câteva zile, doftoricit cu multă grijă chiar de cel ce-l împuşcase şi care era adânc îndurerat. Înnebuniţi, căutătorii de aur veneau doar cu animale de povară. Primul vehicul care s-a pomenit în defileu a fost adus de colonelul Melean. Valul căutătorilor de aur a ajuns la defileu în 6 iunie. Cursul râului era marcat de arini negri, care erau atât de deşi, încât în unele locuri nu se putea trece mai departe. Unii poposiră cam la trei sferturi de milă de oraş, la marginea desişului şi din greşeală îi puseră foc şi desişul arse cu un vuiet îngrozitor, flăcările o porniră în josul râului şi făcură scrum toate tufişurile.

Aproape îndată după primul mare exod din Bannack, pe lângă corturi, colibe din crengi şi alte improvizaţii de adăposturi, au fost ridicate şi mici cabane din bârne. Prima a fost Brutăria Mecanică, care acum se află în capătul din jos al străzii Wallace. Cam tot pe atunci s-a înălţat şi saloonul lui Morier, iar prima casă de locuit a fost cea a lui John Lyons. După acest început, casele s-au înmulţit ca prin farmec.

Primul nume al actualei capitale a Montanei a fost „Varina" în cinstea soţiei lui Jeff Davis, dar a fost curând schimbat în „Virginia"…

Ca o dovadă a abilităţii şi priceperii lui Plummer, ca şi a situaţiei dezastruoase în care se afla obştea, se poate aminti faptul că el a reuşit să facă să fie ales şerif la Bannack, în ciuda caracterului său bine cunoscut şi de îndată numi ca

ajutoare pe doi dintre tâlharii săi – Buck Stinson şi Ned Ray. Dar nu s-a mulţumit cu atât, ci avu neruşinarea să sfătuiască pe un bărbat cumsecade şi curajos din Virginia să-i deschidă cale şi acolo; iar cum refuzul ar fi atras după sine drept pedeapsă o moarte sigură, omul încuviinţă. În acest fel, Plummer ajunse de fapt şerif în amândouă locurile în acelaşi timp. Această mişcare politică îi puse cu desăvârşire pe nefericiţii cetăţeni la cheremul său şi, prin mijlocirea bandiţilor săi de adjuncţi – a căror funcţie oficială acoperea multe fărădelegi – el stăpâni cu mână de fier.

Bogăţiile fabuloase ale Defileului Alder au atras puhoi de oameni din tot vestul şi apoi şi din est, iar printre aceştia erau mulţi într-atât de pătrunşi de microbul nelegiuirii, încât pentru vindecarea lor nu era alt remediu decât o funie groasă şi o smucitură zdravănă.

În cele din urmă, Plummer îşi numi drept ajutoare pe Jack Gallagher, Buck Stinson şi Ned Ray. Primul său adjunct era un om de cu totul alt fason, pe nume Dillingham, care cunoştea foarte bine numele membrilor bandei de tâlhari, ştia multe din planurile lor, deşi el nu avea nici un amestec. El îl preveni pe un anume Dodge, care se ducea în Virginia împreună cu Wash Stapleton şi încă un tovarăş, că Buck Stinson, Haze Lyons şi Charley Forbes aveau de gând să-i jefuiască. Dodge, în loc să-i asculte sfatul, dădu ca un zănatic în vileag toată tărăşenia, spunând-o chiar bandiţilor, care, bineînţeles, s-au arătat foarte surprinşi de această veste. Haze exclamă:

— Ei, pe…, chiar aşa?

Cei trei hotărâră pe dată să-l ucidă pe Dillingham. La Rattlesnake, pe drumul dintre Bannack şi Virginia, Haze Lyons îl întâlni pe Wash Stapleton şi-l întrebă dacă auzise despre scorneala cu jaful şi-i mai spuse că-i luase urma lui Dillingham până acolo, cu gând să-l ucidă, dar se temea ca Dillingham să nu fi aflat şi să fi fugit din ţinut. Wash, care acum spune că şi când a adormit în biserică s-a simţit mai bine decât atunci, îi răspunse pe dată:

— Nu, e prima oară că aud de treaba asta şi nici n-am decât vreo sută de dolari în bancnote, iar dacă au poftă să-i ia, n-au decât, numai să-mi dea drumul să plec.

Celălalt se jură că totul nu era decât o minciună sfruntată, după care se despărţiră.

Tâlharii îşi continuară drumul spre Virginia. Jack Gallagher veni la X şi-i ceru un cal ca să aibă amicul său Stinson cu ce să se ducă în josul defileului. La început, cererea i-a fost refuzată, proprietarul spunându-i că şi el

voia s-o ia la vale prin defileu. Jack insistă şi, după ce promise că avea să se întoarcă în jumătate de ceas, omul îi dădu calul. Dar umblă vreo două ceasuri şi când se întoarse, proprietarul era turbat de furie. De fapt, ei se duseseră să se sfătuiască şi să pună la cale crima, care fusese sorocită pentru a doua zi, deoarece aflaseră că Dillingham era în defileu.

Dimineaţa, Buck Stinson, Haze Lyons şi Charley Forbes puteau fi văzuţi cufundaţi într-o adâncă „dezbatere profesională", în apropierea unei colibe din crengi unde ţinea şedinţă de judecată dr. Steele, cântărind o pricină în legătură cu drepturile asupra unui teren aluvionar… Dillingham stătea în picioare lângă improvizatul local de tribunal când se arătară cei trei tâlhari.

— Avem o treabă cu dumneata! îi spuse Haze.

Stinson o luă cu un pas sau doi înaintea celorlalţi. Haze mergea într-o parte, iar Forbes venea din urmă.

— Aduceţi-l încoace! Ia fă-l să vină! spuse Buck Stinson, întorcându-se pe jumătate şi aruncând o privire peste umăr.

Mai făcură vreo zece paşi, se opriră şi toţi trei se întoarseră deodată spre Dillingham.

— Mă… ia înghite-ţi minciunile! răcni Haze.

Şi brusc toţi trei îşi scoaseră pistoalele şi le descărcară în aceeaşi clipă, încât numărul focurilor trase se putu stabili mai degrabă după scăpărarea revolverelor decât după sunetul împuşcăturilor. Totuşi a fost o deosebire: Haze a tras cel dintâi, rănind victima în coapsă; Dillingham şi-a dus mâna la rană şi a gemut; glonţul lui Buck Stinson i-a trecut pe deasupra capului; însă glonţul lui Charley Forbes i-a străpuns pieptul. Când fu lovit în piept, Dillingham se prăbuşi ca un sac gol. Fu dus într-o colibă, unde nu mai trăi decât foarte puţin.

Jack Gallagher, fiind ajutor de şerif, aranjă treburile foarte prompt şi nimerit (pentru prietenii săi). Se repezi la ei. De parcă ar fi fost înţeleşi, le luă pistoalele, îl reîncărcă pe cel al lui Buck Stinson, ca să nu se mai ştie (dacă ar fi avut careva chef să vorbească) din ce pistol a pornit glonţul fatal împricinaţii au fost, desigur, arestaţi. Formalismul încă nu se prăsise printre mineri. Oamenii au ales un căpitan al pazei şi un grup de mineri i-a luat în primire pe arestaţi, care au fost conduşi într-o cabană din bârne. Unde-i acum prăvălia lui John Mings.

Fu alcătuit un tribunal şi începu judecata. A fost o judecată făcută de tot poporul laolaltă… James Brown şi H.P.A. Smith au fost în favoarea unui juriu format din

doisprezece oameni, însă E.R. Cutler se opuse, ştiind că lista juriului avea să fie întocmită de un şerif tâlhar. S-a pus la vot, fiecare strigând da sau nu după cum socotea de cuviinţă, dar nu s-a ajuns la nici un rezultat, aşa că au fost trase două care unul lângă altul, lăsându-se un interval între ele. Întâi au trecut prin strungă cei care erau pentru un juriu format din doisprezece oameni. Cei care erau pentru un tribunal al poporului au trecut după aceea prin spaţiul dintre care. A biruit propunerea în favoarea unui juriu format din toţi cei prezenţi.

Judecătorul G.G. Bissell a fost numit preşedinte în virtutea funcţiei sale. El declară că procedura era cam neobişnuită, dar dacă cetăţenii numeau încă doi oameni de nădejde care să stea alături de el, atunci avea să o scoată la capăt. S-a aprobat şi asta, iar dr. Steel şi dr. Rutar au fost aleşi să-i ţină tovărăşie… E.R. Cutler, un fierar, a fost numit procuror public; Jem Brown a fost ales asistent, judecătorul H.P.A. Smith a fost desemnat pentru apărare şi toţi cetăţenii aflaţi acolo erau juraţi. Putem adăuga că boxa juraţilor era Defileul Alder, tronul dreptăţii, o căruţă trasă unde începe acum strada Wallace.

Procesul se deschise prin rechizitoriul lui Buck Stinson şi Haze Lyons şi continuă până la lăsarea serii când curtea ridică şedinţa. În timpul nopţii, arestaţii au fost lăsaţi sub pază straşnică. Gardienii au vrut să-i pună în fiare, dar tâlharii au refuzat. Charley Forbes spuse că „numai mort” se va supune. Ceea ce (cum să nu?) convenea de minune minerilor care-l păzeau şi într-o clipă şase puşti se îndreptară spre căpăţâna lui Charley. Părerea acestor domni asupra principiului practic al priponirii cu lanţuri suferi o schimbare bruscă. Charley spuse domolit:

— Puneţi-mi fiarele!

Fiarele erau de fapt un lanţ uşor de tras butuci şi un lacăt. Restul nopţii a fost linişte. Doar Haze insistă să se trimită după un cetăţean de vază, care se apropie, urmărit de ţevile puştilor paznicilor şi-l întrebă ce poftea.

— Păi – făcu el – vreau să-i sloboziţi pe oamenii ăştia. Eu l-am împuşcat pe Dillingham. Am venit într-adins pentru asta, iar oamenii ăştia n-au nici o vină. Am fost trimis aici de cei mai de seamă cetăţeni din Bannack.

Când fu apoi întrebat cine erau aceştia, spuse numele câtorva din cei mai de vază oameni, apoi adăugă:

— Henry Plummer mi-a zis să-l împuşc.

Prima parte a mărturiei lui era minciună sfruntată, mulţi dintre aceşti oameni neavând habar de cele petrecute timp

de multe zile chiar după aceea. Ultima parte însă era adevărul adevărat. După ce oamenii şi-au luat masa de dimineaţă, a reînceput judecata, care a continuat până la prânz. În vremea asta, procurorii îşi încheiaseră rechizitoriile, iar pricina fu supusă poporului de faţă: vinovaţi sau nevinovaţi? Verdictul a fost aproape unanim: vinovaţi! Apoi preşedintele a supus mulţimii modalitatea pedepsei şi din toate părţile se ridică un cor de glasuri uriaş:

– La ştreang cu ei!

Îndată fură desemnaţi oameni care să ridice spânzurătoarea şi să sape gropile criminalilor condamnaţi.

*

* *

În vremea asta, judecata lui Charley Forbes continua. Se făceau eforturi pentru a-l salva pe Charley, punându-se în cumpănă înfăţişarea lui plăcută şi educaţia sa aleasă, se prezentă un pistol cu toate gloanţele în el, făcându-se dovada (?) că era al său. De fapt, era al lai Buck Stinson şi fusese „aranjat" de către Galagher. Dar minerii se cam săturaseră şi când se puse problema sentinţei, mulţi dintre ei se împrăştiaseră. În plus, pledoaria sa măiestrită, care a constituit una dintre cele mai reuşite dovezi de elocinţă făcute vreodată în munţi, l-a salvat.

Forbes era un tip minunat clădit, drept ca un brad, arătos, îndrăzneţ şi ager în mişcări ca o pisică. Prietenii îl socoteau chiar mai iute şi mai iscusit în mânuirea pistolului decât Plummer. Îşi cususe tocul direct de brăcinar şi-l purta exact în faţă, în aşa fel încât să poată apuca oricând tocul, fără nici o ezitare, cu arătătorul pe trăgaci şi degetul mare pe cocoş, ori de câte ori era nevoie, ceea ce se întâmpla destul de des.

Charley i-a mărturisit unui domn demn de cea mai mare încredere că el îl ucisese pe Dillingham şi, în plus, obişnuia să facă haz de „slăbiciunea" minerilor care l-au achitat. L-a mai prevenit pe omul cu pricina că va fi atacat când va pleca la Salt Lake, dar cetăţeanul nu s-a speriat de loc şi i-a spus:

— N-ai decât să încerci, Charely. Oamenii dumitale vor fi răzleţiţi pe când noi vom fi toţi la un loc şi o să vă facem o primire… dacă veţi veni.

Convoiul bătu în prima zi un drum de vreo şaizeci de mile şi, în felul acesta, scăpă de atac.

Charley mai scria şi pentru presă; i-au apărut în ziarele din California chiar câteva articole cu privire la situaţia şi perspectivele teritoriului şi erau foarte bine scrise.

Charley fu achitat prin vot aproape unanim. Judecătorul Smith izbucni în lacrimi, i se aruncă de gât şi-l sărută,

îngăimând:

— Băiatul meu, băiatul meu!

Sute de oameni s-au adunat în jurul lui, i-au strâns mâna şi l-au felicitat, până când deodată îşi aduseră aminte că mai erau şi doi indivizi de spânzurat, ceea ce promitea să fie şi mai interesant, aşa că mulţimea se împrăştie, îndreptându-se spre „închisoare”.

Lumea împinse până în uşa „închisorii” căruţa în care criminalii urmau să fie duşi la spânzurătoare. Apoi li s-a poruncit să urce în car, ceea ce şi făcură, o dată cu ei acolo înghesuindu-se mai mulţi prieteni de-ai lor.

Când s-a ajuns aici, lumea a cerut să-l vadă pe judecătorul Smith şi în mijlocul zarvei şi tulburării generale, în vreme ce Haze Lyons plângea şi cerea îndurare, mai multe cucoane, adânc impresionate, clamau cu insistenţă: „Salvaţi vieţile sărmanilor băieţi”. Doamnele recunosc că au plâns, dar spun că au vărsat lacrimi pentru a se împlini o judecată dreaptă. Una dintre ele îl văzuse pe Forbes împuşcându-l pe Dillingham şi acum socotea că era o crimă pentru care ar fi fost vinovaţi toţi cei de faţă dacă-i spânzurau numai pe Stinson şi pe Lyons şi-l slobozeau pe capul tâlharilor doar pentru că era mai arătos. Tot ea oferise pânza cu care fusese acoperit trupul celui ucis…

Ieşi la iveală şi o scrisoare (ticluită de alţii ca să impresioneze) şi un prieten de-al lui Lyons susţinu „să se citească scrisoarea lui Haze către maică-sa”. Se făcu şi asta în timp ce din mulţime se auzeau glasuri: „Citiţi scrisoarea!”, „La dracu’ cu scrisoarea!”, iar alţii care au priceput cam cum vor evolua lucrurile strigau: „Daţi-i un cal şi să se ducă la mă-sa!”.

În ciuda faptului că totul fusese hotărât cum am arătat mai sus, se trecu din nou la vot, întâi prin „da” şi „nu”. Fiecare tabără susţinu că ea avusese câştig de cauză. La o a doua rundă s-a stabilit ca acei care erau pentru spânzurătoare să treacă în partea din sus a dealului, iar cei pentru achitare în partea de jos. Între timp, în jurul carului domnea o totală confuzie. Cel de-al treilea vot s-a organizat altfel. Au fost desemnate două grupuri de câte doi bărbaţi. Printre primii doi treceau cei care erau pentru executarea sentinţei, iar printre ceilalţi doi mergeau cei care erau pentru punerea în libertate a condamnaţilor. Ultima echipă şi-a mărit în mod iscusit numărul de voturi, folosind o metodă simplă şi eficientă: trecerea votanţilor de mai multe ori la rând. Până la urmă, un miner irlandez mai cinstit, căruia nu-i tremurau nădragii pe el ca celorlalţi, exclamă:

— Ia te uită drăcie, negrul ăla afurisit a votat de trei ori până acum!

Când auzi asta, urmaşul lui Ham o rupse la fugă spre sălcii cât îl ţineau picioarele. Acest mod de votare puse capăt disputei şi Gallagher, cu revolverul în mână, strigă:

— Daţi-le drumul, sunt achitaţi!

În mijlocul a o mie de glasuri, care mai limpezi, care mai nedumerite – „Daţi-le criminalilor un cal!”, „Lăsaţi-i să plece!”, „Ura!” etc. — Unul dintre cetăţeni, văzând un bidiviu cu o şa indiană pe spinare, aparţinând unei femei din neamul Blackfoot[13], puse mâna pe el, cei doi criminali se săltară amândoi în spinarea animalului şi o tuliră în galop din defileu. Unul dintre gardieni, arătând spre spânzurătoare, îi spuse altuia:

— Uite monumentul dreptăţii dezamăgite!

În vreme ce se desfăşura această farsă mizerabilă, victima criminalilor iertaţi zăcea ţeapănă şi despuiată pe o masă de pocher, într-o colibă de crengi din defileu. Judecătorul Smith veni la X şi-l întrebă dacă nu se aflau destui oameni ca să-l îngroape pe Dillingham. X îi răspunse că erau destui, reuşi să găsească un car, puseră mortul în sicriu şi o luară în sus pe Afluent, către cimitirul de astăzi de pe Dealul Cimitirului, unde fu săpat primul mormânt din Virginia, care primi trupul celui ucis. Când procesiunea se puse în mişcare, cineva îi spuse judecătorului Smith:

— De n-ar fi fost scumpa mea soţie şi fiica mea, sărmanii băieţi ar fi fost spânzuraţi.

Un om care văzuse că numitele doamne nu vărsaseră o lacrimă pentru victimă, îi replică pe dată:

— Bag scamă că scumpa dumitale soţie şi fiica dumitale n-au plâns pentru sărmanul Dillingham, ci şi-au păstrat lacrimile numai pentru ucigaşi.

— Oh! exclamă soţul. Pentru Dillingham am plâns eu.

— Fir-ar să fie, te-ai gândit şi la asta – îi răspunde munteanul.

În jurul mormântului se adunase un grup de vreo opt sau zece bărbaţi şi unul întrebă cine avea să slujească prohodul. Altul spuse:

— Domnule judecător, tot ai vorbit mai mult numai dumneata în astea trei zile, ar fi bine să-i tragi şi cu rugăciunea.

Cel căruia i se adresase, îngenunche şi murmură o lungă rugă, aşa cum se cuvenea, dar trebuie spus că era atât de beat, încât a îngenunchea era în aceeaşi măsură un semn de respect, dar şi o necesitate. Unii nu ajung la Dumnezeu

decât dacă se îmbată. Aceştia trec de la veselia chefului şi paharul de vorbă la sporovăială, de unde o apucă drept spre religie şi sunt adânc tulburaţi. Spre final, scena se transformă într-o smiorcăială lacrimogenă şi se încheie într-o toropeală dobitocească. Orice om tulburat de băutură nu mai e om de nădejde.

CAPITOLUL XIII
Jaful diligenţei poştale de la Salt Lake

Târziu, la sfârşitul lui noiembrie 1864, diligenţa companiei Oliver de la Salt Lake, condusă de Thos. C. Caldwell, părăsi Virginia, îndreptându-se spre Salt Lake, având ca pasageri pe Leroy Southmayde şi căpitanul Moore. Mai era şi un vizitiu care era slobod în ziua aceea, pe nume Billy. Cam pe la ora trei după-amiază au ajuns la ferma Loraine, unde se arată călare şi George Ives, care făcu popas acolo. Voia să i se schimbe şi lui caii, dar nu reuşi. Atunci spuse să i se dea ovăz calului pe care-l avea şi se învârti apoi numai pe lângă Southmayde tot timpul. Deodată îi spuse:

— Am veşti de la Tex. E la ferma Cold Spring[14].

Ceru să i se aducă apoi calul. Era însoţit de Steve Marshland. Între Loraine şi Cold Spring au depăşit diligenţa şi când aceasta ajunse la fermă, cei trei erau, bineînţeles, în plin sfat.

Tex, alias Jem Crow[15], a mărturisit după aceea că cei doi i-au împărtăşit intenţia de a jefui în noaptea aceea diligenţa. Bătrânul Tex pândea diligenţa pe când aceasta se pregătea de plecare din Virginia, iar căpitanul Moore, văzându-l şi cunoscându-i năravul, îi spuse lui Southmayde că nu-i prea venea la socoteală că-l întâlnise acolo. Cele petrecute, ca şi mărturii concludente, au dovedit că Tex era iscoadă şi, având un bidiviu iute de picior, o luase la goană înaintea diligenţei, străbătând ţinutul, după cum s-a arătat.

Diligenţa a mers mai departe şi a ajuns la Rocks, iar acolo a rămas până dimineaţa. La ferma Stone, tâlharii au făcut un ocol şi au depăşit diligenţa, nebăgaţi în seamă. În vremea asta, lui Ives i s-au alăturat Whiskey Bill şi Bob Zachary. Pe la ora unsprezece ziua, călătorii i-au ajuns din urmă pe tâlhari. Aceştia îşi ţineau puştile rezemate de braţul sting şi, din spate, păreau a fi nişte vânători. Când diligenţa ajunse în dreptul lor, ei îşi suciră deodată caii şi-şi îndreptară puştile asupra călătorilor. Bill Graves[16] îl luă la cătare pe Tom Caldwell, Ives pe Southmayde, în timp ce Bob Zachary, îndreptându-şi puşca spre diligenţă, nu-i pierdu din ochi pe căpitanul Moore şi pe Billy.

Southmayde avu prilejul să se uite pe ţevile puştii lui Ives şi aproape că zări plumbii mari gata-gata să ţâşnească afară. Şi dacă-i vorba de gust, chiar şi acum socoate că priveliştea a fost atât de atrăgătoare şi plină de învăţăminte, încât ne-a

mărturisit în mod confidenţial că, de va avea vreodată ghinionul să ajungă din nou în preajma vreunor tâlhari în exerciţiul funcţiunii, atunci va prefera să privească toată scena mai de la distanţă, stând mai deoparte, tocmai ca să o poată povesti cu obiectivitate. Fiindcă e greu să relatezi „fără teamă, părtinire sau duşmănie”, când ţi se oferă din faţă şi de la foarte mică distanţă privelişte a două guri de ţeavă de puşcă. Se poate „fără părtinire şi duşmănie”, dar ca să respecţi şi primul principiu, ar fi fost nevoie de multă nepăsare faţă de o ploaie de „plumb rece”, nepăsare pe care o au numai iubitorii învederaţi ai romanţurilor ieftine, iar aceştia nu se arată niciodată prin munţi, apa leşioasă, tufişurile de salvie în flăcări şi dieta numai pe bază de carne de vită trezind o înclinaţie hotărât „materialistă” şi ucigând în foarte mare măsură sentimentele.

Ives urlă:

— Stai, mâinile sus!

Apoi îi spuse lui Zachary:

— Dă-te jos şi ia-i în primire pe tipii ăştia!

În consecinţă, Bob descălecă şi, slobozindu-şi calul, se îndreptă cu arma în mână drept către Southmayde. În vreme ce-l vămuia pe Southmayde de aurul pe care-l avea la el, tâlharul tremura din cap până-n picioare (şi nu de frig).

Înfăţişarea bandiţilor în acel moment era înspăimântătoare şi nu aducea de loc cu cea pe care ar fi dorit-o fraţii mai vârstnici ai „Corpului Păcii”. Fiecare se înfăşurase într-o pătură verde şi albastră care le ascundea tot trupul. Whiskey Bill îşi tuflise în cap un joben (exact opusul farfuriei de supă purtată îndeobşte în est), avea mânecile suflecate mai sus de coate, pe faţă îşi pusese o batistă neagră de mătase, cu găuri pentru ochi şi nas. Avea un cal sur, acoperit şi el de la urechi la coadă cu o pătură care lăsa să i se vadă capul şi picioarele. Calul lui Ives era acoperit la fel. Avea un sur rotat, cu coama tăiată perie. Se mascase şi el cu o bucată de pătură cenuşie în care făcuse găurile necesare. Zachary călărea un vânăt-suriu aparţinând lui Bob Dempsey (tot ţinutul era grajdul lor), acoperit ca şi ceilalţi şi se mascase cu e bucată de jerseu.

— Închide ochii!

Cu tot respectul, Southmayde refuză şi nu fu silit s-o facă. Bob îi luă apoi pistolul şi banii lui Leroy şi-i aruncă jos. În vreme ce Southmayde era astfel jefuit, Billy, simţindu-se obosit, lăsă mâinile în jos, la care, pe dată, Ives urlă:

— Ţine-le sus, bă…!

Se ştie că Billy s-a supus cu grabă, deşi nu cu multă bucurie. Zachary se duse la căpitanul Moore, căruia îi ceru acelaşi lucru. Căpitanul declară cu multă solemnitate, în timp ce-i întindea punga, că asta era tot ce avea pe lume, dar mai apoi reieşi că vreo douăzeci şi cinci de dolari nu fuseseră incluşi în acea evaluare a averii sale lumeşti şi-i scoase la iveală numai după ce tâlharii dispăruseră.

Continuându-şi cercetările, cel desemnat cu buzunăreala veni la Billy şi-i ceru pistolul, care-i fu înmânat pe dată. Ives îl întrebă:

— E încărcat?

Răspunzându-i-se că nu, îi spuse lui Bob să-l restituie stăpânului. Billy avea asupra lui mai multe sume mici de bani care aparţineau altora şi-i fuseseră încredinţate pentru a Ie duce unor prieteni sau pentru a face unele cumpărături. Când Bob se apropie, el începu să se căineze:

— Oh, Doamne, ce vreţi de la mine?! N-am nimic.

Graves îi spuse lui Zachary să-l păsuiască şi întrebă dacă în sacii de poştă mai era ceva care le făcea trebuinţă. Tom îi răspunse că nu credea să se afle aşa ceva. Zachary puse piciorul pe pârghia frânei, se săltă şi începu să cerceteze, dar nu găsi nimic. Pentru că în timp ce se îndeletnicea cu astea, Caldwell îl privise pe Zachary mai lung, Ives îi porunci să se uite în altă parte. Tom se întoarse şi întrebă dacă putea să se uite la el. Ives încuviinţă.

După ce-şi termină căutările, Zachary îşi luă puşca şi se trase înapoi. Ives porunci încheierea „defilării” şi ordonă scurt:

— Sus şi valea!

Caii erau cam neliniştiţi, dar Tom îi stăpâni bine, iar Southmayde, gândindu-se să mai vadă ce era de văzut, îi şopti:

— Tom, ia-o încet!

Ives urlă:

— Mână!

Leroy, cum stătea jos, se răsuci, hotărât să dibuiască cine erau tâlharii şi-i cercetă cu atenţie un minut, însă până la urmă Ives băgă de seamă şi răcni:

— Dacă nu te suceşti la loc şi nu-ţi vezi de treabă, îţi găuresc scăfârlia.

Cei trei tâlhari se strânseră la un loc şi supravegheară diligenţa până când dispăru din ochii lor. Leroy Southmayde pierduse patru sute de dolari în aur, iar căpitanul Moore lăsase o sută de dolari în bancnote, care aparţineau de fapt altcuiva.

Diligenţa îşi continuă drumul spre Bannack fără a mai întâmpina greutăţi şi, când sosi acolo, Plummer îi şi aştepta şi-i întrebă:

— Diligenţa n-a fost cumva jefuită astăzi?

Răspunzându-i-se afirmativ, când Southmayde se dădu jos, el îl luă de braţ, iar acesta, gândindu-se că avea de-a face cu şeriful, era gata-gata să-i spună tot ce ştia, dar judecătorul G.G. Bissell îl înghionti uşor cu cotul, silindu-l să se întoarcă, ceea ce Leroy şi făcu; judecătorul îl preveni să fie cu mare băgare de seamă şi să aibă grijă ce-i povesteşte aceluia, adică lui Plummer. Southmayde îi făcu cu ochiul, semn de înţelegere numai de ei ştiut, apoi se întoarse Plummer, care-i zise:

— Cred că pot să-ţi spun cine v-a jeluit.

Leroy îl iscodi:

— Cine?

Plummer spuse:

— Unul din ei era George Ives.

Southmayde îi răspunse:

— Iar ceilalţi doi erau Whiskey Bill şi Bob Zachary şi sper să ajung să-i văd în ştreang, nu mai departe de trei săptămâni.

Plummer ieşi de îndată afară şi deşi Leroy mai rămase vreo trei zile în târg, nu-l mai întâlni de-atunci. Plummer îl acuzase pe Ives ca să afle dacă Southmayde ştia cu adevărat ceva. La scurt timp, judecătorul Bissell, care-l auzise pe Southmayde spunându-i lui Plummer cine erau tâlharii, îi zise:

— Leroy, nu dau o para chioară pe viaţa dumitale.

A doua zi, pe când Tom se întorcea, îl întâlni la ferma Cold Sping pe Graves şi, luându-l deoparte, îl întrebă dacă auzise de „mica tâlhărie”. Graves îi spuse că auzise şi-l. Iscodi dacă ştia cine erau făptaşii. Tom îi răspunse că nu şi adăugă:

— Şi nici n-aş vrea să ştiu, pentru nimic în lume. Fiindcă dacă aş şti şi le-aş spune numele, n-aş avea multe zile de trăit.

— Asta aşa-i, Tom – încuviinţă Graves. N-ai mai trăi nici cincisprezece minute. Da’ am să-ţi istorisesc o întâmplare, cum am fost eu jefuit prin Californy. Într-o noapte, pe la ora zece, eu şi un tovarăş al meu mergeam călare şi doi tipi ne-au ajuns din urmă şi ne-au poruncit să ridicăm pe dată mâinile sus şi să le dăm banii. Am făcut ce ne-au cerut cât s-a putut de iute. Ne-au uşurat de vreo două mii de dolari în monede de aur. Şi le zic: „Băieţi – le spun eu – e cam greu

că ne luaţi tot ce avem”. Tipul spune şi el că e cam greu şi ne dă înapoi patruzeci de dolari. La vreo săptămână după aia, îi văd pe cei doi tipi jucând faro. Mă uit crunt la ei şi ies. Unul din indivizi se ia după mine şi-mi zice: „Nu eşti dumneata cel care a fost jefuit acum câteva nopţi?”. „Nu”, spun eu, fiindcă mă temeam să-i destăinui adevărul. Spune el atunci: „Vreau să recunoşti că aşa-i. Ştiu că dumneata eşti. Am să-ţi dau patru mii de dolari fiindcă ţi-ai ţinut gura” şi aşa a şi făcut, să fiu… Ei, vezi, Tom, ce-am dobândit eu dacă mi-am ţinut gura?! Am scăpat şi cu viaţă şi m-am ales şi cu patru mii de dolari.

Ives se îndreptă spre Virginia şi acolo, într-o casă deocheată, declară că el fusese capul bandei care-l ţinuse pe Tom Caldwell cu mâinile sus şi că, pe…, avea s-o mai facă şi altă dată. Ives plecă împreună cu un vizitiu, prieten de-al lui Caldwell, către Nevada. Fiecare avea câte o puşcă de vânătoare. Ives era beat turtă. Vizitiul îl întrebă pe Ives cine erau, după părerea lui, bandiţii, la care el răspunse îndată:

— Eu mi-s capul bandei care… etc., etc., aşa cum s-a amintit.

Atunci omul îl iscodi:

— Şi bănuieşti că Tom ştie şi el?

— Sigur că da! răspunse George.

Când ajunseră în târg, vizitiul îl zări pe Tom şi-i făcu semn să stea deoparte, cu fereală. Acesta se supuse, dar trimise un om ca să afle ce voia să spună cu acel semn. Când se întoarse, omul îi povesti ce se petrecuse şi-l sfătui să nu iasă în calea lui Ives fiindcă era beat şi putea să-l omoare.

În aceeaşi seară, Tom şi prietenul său vizitiul au plecat cu diligenţa spre ferma Cold Spring şi, în timpul discuţiei, i-a istorisit toate amănuntele. Vizitiul încheie spunându-i că, pe când era călare, stătea pregătit să tragă în Ives dacă acesta îl lua la cătare pe Caldwell.

Trei zile mai târziu, Southmayde se gătea de plecare din Bannack, când, în clădirea staţiei, intrară Buck Stinson şi Ned Ray, care se interesau cine mergea la Virginia. Când li se răspunse că nimeni în afară de Southmayde ei spuseră:

— Păi atunci mergem şi noi.

Agentul companiei veni la Leroy şi-l sfătui:

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu te duce! Cred că au să te omoare.

Southmayde îi răspunse:

— Trebuie să mă duc şi de-mi aduci o puşcă din aia cu două ţevi. Am să-mi încerc norocul.

Ca urmare, agentul companiei Oliver îi înzestră pe Leroy Southmayde, pe Tom Caldwell şi pe un tânăr de vreo şaisprezece ani, care mergea şi el cu diligenţa la Virginia, cu câte o puşcă. Leroy merse călare împreună cu Tom. Nu i-au slăbit din ochi pe cei doi tâlhari, dintre care unul mâna caii, iar celălalt stătea la pândă. Călătoria fu la fel de plicticoasă ca un rond de noapte până ce diligenţa ajunse la răscrucea de la Stinkingwater, unde, în faţa staţiei, stăteau laolaltă doi din trei, cei trei care jefuiseră diligenţa, Bob Zachary şi Bill Graves, împreună cu Aleck Carter. Buck Stinson îi zări şi răcni:

— Hei, măi tâlharilor!

Leroy îi spuse lui Tom Calwell!

— Tem, am încurcat-o!

Tom îi răspunse:

— Asta cam aşa-i.

La staţia Cold Spring, unde diligenţa se opri pentru cină, plăcutul trio se înfiinţă. Erau, firește, înarmaţi, până-n dinţi, fiecare cu puşcă, pistoale şi cuţit. Doi dintre ei îşi lăsară puştile rezemate la uşă şi apoi intrară înăuntru. Aleck Carter îşi purta puşca la spate, cu cureaua petrecută pe după umăr. Bob Zachary, făcându-se că-i beat, răcni:

— Ia să-l văd eu pe ăl de zice că nu-i place mutra lui Stone!

Încredinţându-se că atât cât îşi putea da el seama, toţi cei de faţă aveau o părere foarte bună despre Stone, el porunci să se dea la toată lumea câte un rând de băut, iar după ce se împlini şi asta, plăti şi luă cu el o sticlă de whisky şi se purtă cam „amestecat” până porni diligenţa.

După ce străbătură cam un sfert de milă, îşi smuciră caii şi strigară:

— Stai!

În clipa când cuvântul le zbură de pe buze, Leroy îşi îndreptă arma asupra lui Aleck Carter, iar Tom Caldwell şi celălalt călător, în acelaşi moment, îşi aleseră omul şi-l luară la cătare. Aleck Carter exclamă:

— Păi noi nu voiam decât să bem şi noi ceva, dar dacă poftiţi, n-aveţi decât să trageţi, fir-aţi… să fiţi!

Şi scoţând sticla, o făcu să treacă din mână în mână. Leroy şi Tom abia îşi muiară buzele. Tom bănuia că băutura fusese otrăvită. După ce se interesară cu multă politeţe dacă vreunul dintre afurisiţii de călători mai voia un pic de whisky, îşi smuciră din nou caii şi se îndreptară spre fermă, în pas grăbit.

Înainte de a părăsi ferma Cold Spring, Leroy Southmayde spuse că pentru el totul era foarte străveziu şi că avea de gând să părăsească diligenţa, însă Tom îi arătă că avea să-l ia pe Buck lângă el, iar celălalt putea să-l ţină sub supraveghere pe Ray. Lui Buck nu-i prea veni la socoteală aranjamentul, dar Tom îi spuse:

— Eşti vizitiu bătrân şi vreau să te am lângă mine pe capră, fir-ar…

Cei doi călători au stat tot timpul cu puştile pe genunchi, gata să tragă la orice mişcare a vreunuia din cei doi tâlhari. La ferma Lorraine, Leroy şi Caldwell se traseră puţin deoparte, ţinându-şi caii de dârlogi şi vorbiră despre „situaţie”.

Au fost de acord că era cam încurcată şi discutară dacă nu era cazul s-o ia prin păduri şi să lase diligenţa în plata Domnului, dar nici asta nu le aduse linişte sufletească pentru că-l văzură pe Buck Stinson aproape de ei şi probabil să fi tras cu urechea şi să fi auzit fiece cuvânt pe care-l rostiseră. Buck se strădui să le alunge teama, spunându-le că nu-i păştea nici o primejdie. Îi arătară că sunt înarmaţi şi, de vor fi atacaţi, o să le dea de furcă unora dintre ei sau, în orice caz, o să le vină de hac la trei sau patru. Buck le răspunse:

— Domnilor, pun la bătaie cuvântul, onoarea, viaţa mea că de aici până la Virginia n-are să vă facă nimeni nimic.

Diligenţa fu trasă, caii înhămaţi, porniră la drum, iar Buck se apucă să lălăie cât îl ţinea gura un cântec, fără să se oprească, până când obosi de-a binelea şi atunci, la cererea lui, se puse pe cântat Ray. Acesta era semnalul pentru ca cei trei să se ţină mai departe. Dacă înceta cântecul, avea să urmeze atacul, dar şi fără să se cufunde prea tare în algebră, puteau calcula că o astfel de încercare se putea solda mai mult cu pierderi decât cu câştiguri, aşa că i-au lăsat în pace. Vizitiul, Southmayde şi tânărul călător nu arătau deloc supăraţi că au ajuns teferi şi nevătămaţi în târg. Ned Ray se duse la Southmayde şi-i spuse că de-ar şti cine a comis jaful, el, unul, n-ar sufla nimănui vorbă, fiindcă nu s-ar alege decât cu moartea.

CAPITOLUL XIV
Începe balul – George Ives

După ce justiţia se arătase neputincioasă în cazul asasinilor lui Dillingham, starea obştei, din rea cum fusese, se deteriora repede şi mai mult, până ce omul ajunse de nu mai trăgea nădejde să trăiască măcar o singură zi în siguranţă. De mai multe ori mi s-au arătat golurile dintre bârne pe unde răzbeau de obicei gloanţele dintr-un saloon într-o prăvălie de alături. Răniţilor care zăceau prin târg nici nu li se mai dădea vreo importanţă, iar de s-ar fi întâmplat o zi sau o noapte fără împuşcături, înjunghieri sau bătăi, ar fi fost socotită o scurtă, dar binevenită, epocă de aur. După lăsarea întunericului, nimeni nu mai îndrăznea să se aventureze de la Virginia la Nevada sau Summit. Ajung doar câteva exemple din sutele ştiute. Un olandez, cunoscut sub numele de Dutch Fred, se întâlni cu un bandit care-i porunci să ridice mâinile sus, ca de obicei. Văzând că omul nu avea la el decât cinci dolari în bancnote, banditul îi spuse că o să-i ia şi pe aceia atâţia câţi erau şi adăugă, însoţindu-şi vorbele cu o salvă de blesteme:

— Dacă se mai întâmplă vreodată să mai treci pe aici numai cu cinci dolari în buzunar, te-mpuşc. Fir-ai să fii, stai să te împuşc de pe-acum…

Şi, ridicând pistolul, îl răni pe om la mână.

Un altul fu jefuit de doi sau trei dolari, la vreo două sau trei mile de Nevada şi i se puse şi lui în vedere că, de avea să mai vină numai cu atâţia bani la el, aveau să-l ucidă.

George Ives era un tânăr cu o înfăţişare atrăgătoare, cam de vreo douăzeci şi şapte de ani. Avea tenul şi părul deschise la culoare şi ochii albaştri. Nu purta favoriţi. Măsura vreo şase picioare înălţime şi purta o manta soldăţească şi o pălărie uşoară de fetru. Acest faimos desperado se mişca cu multă vioiciune şi avea o stăpânire de sine neclintită. O îndelungată experienţă în a înfrunta primejdia îl făcuse într-adevăr să nu se teamă de nimic. Era în stare să înfrunte moartea, cu o nepăsare firească, iar îndrăzneala lui nesăbuită, care nu-l lăsa în pace, devenise spaima cetăţenilor. Îşi încasa şantajele sub masca unui împrumut şi, ca să se distreze şi să arate cât de bine dresat era calul lui, îl silea să se dea înapoi până ce intra în vitrina vreunei prăvălii şi apoi pleca în galop, râzând. La prima vedere, oricine-l privea era plăcut impresionat, dar unul mai priceput la fizionomii ar fi surprins, la o cercetare mai atentă, în liniile

gurii, în lucirea ciudată, necruţătoare şi sinistră a ochilor, acea fire iute care a făcut din el nu numai teroarea obştei, ci şi spaima bandei de tâlhari cu care era în cârdăşie.

Cum s-a mai arătat, era cu Plummer când s-au pornit să-i sfetească pe Langford şi pe Hauser, participase la jefuirea diligenţelor în octombrie şi noiembrie, iar după aceea se apucă de tâlhărit la drumul mare, ţinându-i tovărăşie lui Aleck Carter, în regiunea din josul râului Snake, unde ajunse sub numele de Lewis.

Împreună cu un prieten le-au făcut o vizită lui Hunter şi lui Carter, la defileul Brown, iar la întoarcere, printre înălţimile care formează de fapt linia avanposturilor munţilor Ramshorn, cei doi se întâlniră cu Anton M. Holter, acum locuitor al Virginiei. L-au invitat cu poliţele să le împrospăteze visteria, achitându-şi o poliţă pusă în seama lui, ceea ce, în împrejurările respective, omul făcu pe dată, dar pentru moment nu era în stare să onoreze un cec prea mare. I-au ţinut o predică serioasă, arătându-i cât era de nepotrivit să călătorească având asupra sa o sumă atât de mică şi apoi, ca să-şi sublinieze nemulţumirea exprimată înainte, George îşi scoase revolverul şi, îndreptându-l spre capul victimei, slobozi un glonţ care-i găuri pălăria şi-i şterse ţeasta. Al doilea glonţ, mult mai bine ţintit, n-a pornit din cauza unei capse defecte. După ce rată astfel, acest „perfect gentleman” îşi văzu de drum, iar Halter făcu la fel, binecuvântându-l, fără îndoială, pe cel ce confecţionase capsa…

Probabil că cea mai îndrăzneaţă crimă dintre toate, săvârşită cu deplin sânge rece, a fost cea comisă de el în apropiere de ferma Cold Spring. În împrejurimile Nevadei, un individ a fost biciuit pentru furtişag şi, pentru a scăpa de usturimea şfichiului, s-a oferit să dea informaţii despre banda de tâlhari. Ives auzi şi el despre asta, îi ieşi dinadins în cale, între Virginia şi ferma Dempsey şi îşi descărcă asupra lui arma cu două ţevi. Arma fusese atât de prost încărcată, iar omul atât de gros îmbrăcat, încât plumbii de vânat mare n-au avut prea mare efect; drept care Ives şi-a scos fără şovăială revolverul şi, în vreme ce vorbea cu omul, l-a împuşcat mortal. Fapta a fost săvârşită ziua în amiaza-mare, pe şleaul principal – într-un fel de vale-nsângerată-a obştii – şi acolo, sub ochii fermelor Daley şi Cold Spring, în timp ce se vedeau două sau trei căruţe venind şi-a ucis Ives victima, cu calm de profesionist, iar când mortul se prăbuşi de pe cal, tâlharul luă animalul de dârlogi şi dispăru cu el în munţi.

Apoi Ives se duse la George Hilderman şi-i spuse că voia să rămână la coliba lui vreo câteva zile fiindcă omorâse un om lângă ferma Cold Spring şi se putea stârni zarvă şi tărăboi. La locul crimei, după vreo jumătate de oră, ajunseră mai mulţi călători. Trupul victimei era cald încă, dar fără viaţă şi câţiva fermieri de prin împrejurimi i-au săpat în acea vale frumoasă un mormânt singuratic şi acolo, fără nume, fără sicriu şi ne plâns de nimeni, bietul om:

Doarme somn adânc,
Cruţat de-a vieţii valuri.

Toţi fermierii de-a lungul drumului îi ştiau pe tâlhari, dar teama de moartea care i-ar fi ajuns fără întârziere dacă ar fi deschis gura le-a pecetluit limba, chiar şi atunci când voiau cu adevărat să dea lucrurile în vileag sau să prevină pe cineva.

Nicholas Tbalt a vândut o pereche de catâri patronilor săi, care i-au plătit animalele dinainte. Luând aurul cu el, omul o porni spre ferma lui Dempsey să aducă animalele. Dar după ce e vreme Tbalt nu s-a mai arătat deloc, cumpărătorii au Bocotit că el a fugit cu tot cu bani şi animale şi au fost destul de supăraţi că un om în care avuseseră atâta încredere i-a înşelat. Însă nu aveau dreptate. Credincios făgăduielii sale, el pornise să aducă animalele, dar îi fu dat să moară de mâna lui George Ives, care-l împuşcă, îl jefui de bani şi-i luă catârii. La început, Ives aruncă vina asupra lui Long John, care Însă nu avusese nici un amestec, aşa cum nu avusese nici Hilderman, pungaş mărunt şi tăinuitor, dar în nici un caz criminal sau tâlhar… Când a fost cercetat la judecată, Long John a spus că el n-a fost martor când s-au tras gloanţele, dar că-l văzuse mai înainte pe Nicholas venind cu animalele, iar pe George Ives ieşindu-i în cale şi la scurt timp, aducând catârii cu el şi spunând că olandezul n-avea să mai supere pe nimeni.

Cadavrul tânărului ucis zăcu despuiat, ţeapăn şi îngheţat, ascuns oricărei priviri omeneşti, printre tufele de salvie unde fusese târât… William Palmer trecea într-o zi pe valea Stinkingwater, în apropierea locului crimei şi mergea înaintea carului, cu puşca pe umăr. Dinaintea lui ţâşni o potârniche, omul trase, pasărea se prăbuşi moartă pe cadavrul lui Tbalt. Când descoperi potârnichea pe trupul lui Tbalt, el se întoarse până la o colibă, cam la vreun sfert de milă de la locul crimei, unde-i găsi pe Long John şi pe George Hilderman, le spuse că mai la vale era un cadavru

şi-i întrebă dacă nu voiau să-l ajute să urce mortul în car, ca să-l ducă în târg şi să vadă de putea să afle cine era. Aceştia îi răspunseră:

— Nu, n-are nici un chichirez. În Virginia, în fiecare zi e omorât ba unul, ba altul şi nu mai zice nimeni nimic. Nu vrem s-avem nimic de-a face cu tărăşenia asta.

Ţeasta îi fusese străpunsă de un glonţ care-l nimerise deasupra ochiului stâng… La încheietura mâinilor şi în jurul gâtului se vedeau urmele unui lasou subţire, semn că după ce fusese împuşcat fusese târât prin desiş încă pe când mai trăia, iar când a fost găsit zăcea cu faţa în jos, cu mâna dreaptă îndoită la piept şi cu stânga agăţată de nişte crengi de salcie ce spânzurau deasupra lui…

Nicholas Tbalt a fost adus în Nevada, după ce fusese dat dispărut vreme de zece zile… În Nevada, mortul a fost lăsat în car, în văzul lumii, o jumătate de zi. Elk Morse, William Clark şi Tom Baume au făcut rost de un sicriu, l-au îngropat creştineşte, iar la capătul mormântului au înfipt în pământ o crăcană de lemn, care, cred, se mai află şi azi acolo.

Această privelişte stârni indignarea populaţiei. În aceeaşi după-amiază, trei sau patru cetăţeni au adunat douăzeci şi cinci de oameni şi au plecat din Nevada pe la orele şase seara. Înainte de a pleca, ei au întărit o obligaţie prin care se legau să-şi acorde sprijin unul altuia ş.a., apoi au pornit la drum, în tăcere şi cu toată graba, spre valea Stinkingwater… Ferindu-se de drumurile bătute, pâlcul de călăreţi o luă pe la râpe ca să ocolească ferma lui Dempsey. La vreo şase mile mai departe, s-au oprit la o cabană pentru a lua o călăuză care să-i îndrume până la locul sorocit. Pe la ceasurile trei şi jumătate dimineaţa au trecut pârâul Wisconsin, pe la un vad aflat la vreo şapte mile mai jos de ferma lui Dempsey, unde au văzut că apa era îngheţată, dar gheaţa nu era destul de groasă ca să ţină greutatea calului şi a călăreţului, aşa că au trecut unul după altul prin diferite locuri; unii, fiind nevoiţi să descalece ca să-şi ajute caii, au ieşit în cealaltă parte pe jumătate înecaţi şi şi-au continuat drumul, strânşi în platoşa hainelor îngheţate bocnă, care se lipeau de ei „ca moartea de un hoit”, cum spuse careva. Până şi neînfrântul Tom Baume fu obligat să mestece o gură de tutun şi să-şi adune toată puterea ca să poată înfrunta frigul, acum că era cu toate „pânzele” îngheţate. La vreo milă mai departe, căpetenia pilcului îi opri şi le spuse:

— Toată lumea jos de pe cai, ţineţi-i bine de dârlogi şi nu faceţi nici un zgomot până nu se crapă de ziuă.

Aşa că au rămas toţi stană de piatră încă un ceas jumătate. Când miji o geană de lumină, se dădu semnalul.

— Băieţi, pe cai şi nici o vorbă până nu ajungem la colibă!

Nu merseră prea mult şi se auzi un lătrat de câine. În aceeaşi clipă dădură pinteni cailor şi, rupând rândurile, care în dreapta, care în stingă, au desfăşurat potera şi-au strunit apoi caii, după ce-au înconjurat coliba şi şi-au îndreptat armele asupra bârlogului. Căpetenia poterei sări jos şi. Văzând vreo opt-zece oameni dormind, înveliţi în pături, pe jos, în faţa sălaşului, strigă:

— Primul care se ridică se alege cu o mână de plumbi, cât n-apucă să zică vai!

Era prea întuneric ca să se vadă cine erau, aşa că se îndreptă spre colibă, lăsându-şi calul în seama unuia din ceată Jumătate dintre oameni au descălecat iar ceilalţi an rămas să ţină caii. Căpetenia întrebă:

— Long John e aici?

— Da – răspunse cel al cărui nume îi trăda înălţimea.

— Fă-te încoace, după tine am venit!

— Păi – bâigui acesta – mă cam bate gândul că de ce mă căutaţi.

— Poate, dar dă-i zor, n-avem vreme de pierdut.

— Ei – spuse John – aşteaptă până-mi pun mocasinii, zău aşa!

— Atunci dă-i brânci mai iute, îi răspunse cel care venise să-l ia.

Îndată după aceea, John ieşi din colibă şi aşteptară încă vreo jumătate de oră până se făcu lumină destulă ca să se vadă ca lumea. Conducătorul poterei şi încă patru oameni îl luară pe Long John şi-l duseră la locul unde fusese săvârşit omorul, lăsând restul oamenilor să-i păzească pe ceilalţi Ajunseră la locul cu pricina şi acolo îl acuzară pe Long John de crimă. Palmer arătă cum găsise cadavrul. Dar John le spuse:

— N-am făcut eu asta, băieţi!

I se atrase atenţia că va plăti cu viaţa pentru viaţa lui Nicholas Tbalt, iar de nu săvârşise el crima, atunci ştia foarte bine cine o înfăptuise de refuzase să dea o mână de ajutor la urcarea în căruţă a cadavrului.

— Long John – spuse unul dintre oameni, în vreme ce-şi răsucea pistolul în mână – pregăteşte-te pentru lumea cealaltă.

— Nu aşa – se băgă între ei conducătorul. Dacă va fi ceva de făcut, atunci o s-o facem cu toţii.

Long John fu luat deoparte de trei bărbaţi şi se aşeză jos. Apoi toţi se întoarseră şi îşi ridicară privirea: în lumina palidă a zorilor, la vreun sfert de milă, se vedea Black Bess, catârul cumpărat de X. Beiller la canionul Washington. Arătându-i-se cu mâna animalul, John fu întrebat:

— John, al cui e catârul?

— E catârul pe care-l călărea Tbalt când a trecut pe aici – răspunse el.

— Deci ştii al cui e catârul. Cam urâtă treabă. Ia fă bine şi gândeşte-te acum la altceva.

Fu trimis un om după catâr şi animalul fu adus dinaintea lui John. Care fu întrebat unde erau ceilalţi catâri, dar el răspunse că nu ştia. Atunci i se spuse să se gătească de drum pentru lumea cealaltă, fiindcă pe lumea asta îşi încheiase socotelile. Dar omul le spuse:

— Nu eu am săvârşit omorul. Dacă-mi daţi răgaz, am să vă arăt că-s nevinovat.

— John – îi spuse căpitanul poterei – n-ai să reuşeşti niciodată, fiindcă vreme de nouă zile ai ştiut că lângă sălaşul tău zace cadavrul unui om şi n-ai suflat o vorbă de moartea lui. Şi chiar şi numai pentru atât meriţi ştreangul. De ce n-ai venit în Virginia să spui oamenilor ce s-a întâmplat?

John răspunse că-i fusese teamă şi nu îndrăznise să facă asta.

— De cine te-ai temut? întrebă căpetenia.

— De cei de prin preajmă.

— Cine-s?

— Mi-e teamă să spun. Unul dintre ei e pe-aproape.

— Unde?

— Cel care l-a omorât pe Nick e aici, la colibă.

— Care-i acela?

— George Ives.

— E devale, la colibă?

— Da.

— Voi rămâneţi aici şi nu-l slăbiţi din ochi pe Long John, că eu mă duc acolo.

Zicând acestea, se îndreptă spre sălaş. Ajungând la colibă, se opri şi, ochind pe unul care aducea cu descrierea lui George Ives, îl întrebă.

— Tu eşti George Ives?

— Da – răspunse podoaba.

— După tine am venit – sună laconic răspunsul.

— Ce treabă ai cu mine? veni firesc întrebarea.

— Ca să te duc la Virginia City – urmă răspunsul neplăcut.

— În regulă – încuviinţă George – bănuiam eu că o să ajung şi acolo.

Fu îndată luat sub pază. Doi din poteră se duseră la Tex, care se chinuia să-şi schimbe cămaşa, treabă ce se cerea negreşit făcută.

— Cred că o să te luăm şi pe tine – îi spuse unul dintre ei.

Tex îşi scoase şi veşmintele de pe dedesubt şi, aruncându-le spre Tom Baume, îi strigă:

— Na şi fleandura asta de cămaşă veche că-i plină da mişcăţei. Poate-i arestezi şi pe ei.

I se aduse politicos la cunoştinţă că obiectul acestei „neconstituţionale îngrădiri" nu era nici cămaşa, nici populaţia ei, ci doar persoana lui şi fu întrebat dacă pistoalele care zăceau aruncate pe jos sunt ale lui; după ce răspunse afirmativ, fu informat că şi acestea aveau să fie luate, iar el trebuia să se considere sub stare „de arest", o formulă cam tehnică, dar simplă, adoptată de oamenii muntelui pentru a-l încunoştinţa pe omul în cauză că ţeasta îi era în pericol să-i fie dogită, fără nici un fel de avertisment, de va încerca s-o „şteargă". Tex se îmbrăcă şi aşteptă desfăşurarea evenimentelor. Atât Tex cât şi Ives păreau să nutrească speranţa că o s-o dreagă ei cumva, dar când îi văzură şi pe ceilalţi venind cu Long John, s-au mohorât şi n-au mai scos o vorbă.

Când ceata s-a arătat la colibă, în jurul ei mai erau tolăniţi Aleck Carter, Bob Zachary, Whisky Bill, Johnny Cooper şi doi străini, cu totul nevinovaţi, care au continuat să-şi mai tragă sufletul pe lumea asta numai datorită faptului că se aflase amănuntul că, în acel moment, n-aveau asupra lor para chioară. Băieţii din ceată nu ştiau legăturile celorlalţi cu banda, aşa că s-au aşezat cu ei la o cană de cafea şi şi-au lăsat armele la îndemână tâlharilor, chiar pe aşternuturile lor. Bandiţii i-ar fi putut face zob pe toţi dacă ar fi avut îndrăzneala să încerce a pune mâna pe ele. Unul din băieţi îi spuse conducătorului, arătând spre Aleck Carter.

— Între ei e cel puţin un om de treabă. Îl ştiu din partea cealaltă (la vest de munţi).

Dar părerile căpitanului asupra situaţiei nu se schimbară numai la această remarcă binevoitoare. El strigă pe un ton care însemna „Atenţie, băgaţi de seamă!":

— Fiecare să-şi ia puşca şi să aibă grijă ce face cu ea.

În expediţiile următoare n-a mai fost nevoie să repete avertismentul. Cinci oameni fură trimişi să inspecteze coliba, iar ceilalţi rămaseră în picioare în jurul ei. Ga rezultat al acestei cercetări au fost capturate şapte pistoale

de dragoni şi de marină, nouă arme de vânătoare şi treisprezece flinte. Au fost scoase toate afară şi, în vreme ce erau aruncate jos, pe pământ, una din ele se descărcă aproape de capul lui Tom Baume între arme se afla şi pistolul lui Leroy Southmayde, luat cu prilejul jafului asupra diligenţei. Fu recunoscut în cursul judecării lui Ives, după seria gravată pe el.

Toate fiind gata, potera o luă spre Dempsey şi, o dată cu ea şi George, călare pe poneiul lui ţintat cu coadă scurtă Era hotărât s-o şteargă şi ca să-şi înfăptuiască planul, îşi arătă dorinţa de a-şi încerca bidiviul împotriva celorlalţi cai.

Provocându-i pe vreo câţiva călăreţi să se ia la întrecere cu el. Ideea lui fu acceptată prosteşte şi, de n-ar fi intervenit un accident care să-i zădărnicească planul de a pune mâna pe calul lui neîntrecut, cel puţin o duzină de nume s-ar fi adăugat la lunga listă a victimelor sale.

La ferma Dempsey se afla un pod în curs de construcţie şi doi dintre cei care călăreau înainte îl zăriră pe George Hilderman lucrând în mijlocul podului. Fu întrebat dacă se numea George Hilderman şi când acesta încuviinţă, i se spuse că trebuie să meargă şi el la Virginia. El îi iscodi dacă aveau vreo hârtie în sensul acesta, iar când i se spuse că nu, le declară că n-avea de gând să se mişte din locul acela. Însă veni căpitanul poterei şi acesta îi zise s-o pornească „fără mofturi", pe un ton care-l convinse că era în zadar să se opună, aşa că se găti să-i însoţească, dar nu chiar de bunăvoie. Spuse mai întâi că nu avea cal şi Tom Baume îi oferi un catâr. Apoi nu găsi şa. Acelaşi prieten cumsecade îi făcu rost şi de şa şi trebui să meargă cu ei. Cu un ultim efort de a găsi o chichiţă, declară că animalul nu voia să pornească. Pe jos era un băţ şi i se porunci, după cum dicta obiceiul pe atunci, „ori baţi catârul şi mergi călare, ori îl duci de dârlogi şi-o iei la vale". Felul practic de a aborda lucrurile îl împăcă pe dată cu încălcarea prevederilor din Magna Charta şi Declaraţia Drepturilor care se făcuse prin arestarea lui şi o porni fără tragere de inimă la drum, chiar dacă nu prea confortabil, cel puţin, în linişte.

În acest timp, cel mai parşiv ticălos, aflat în mâinile cetei mai numeroase, îşi juca rolul cu multă pricepere şi deplin succes. Îşi mărturisi totala nevinovăţie în legătură cu oribila crimă de care era acuzat şi lăsă să i se înţeleagă dorinţa de a fi dus în Virginia, unde avea prieteni şi de a fi judecat de autorităţile civile (sarcina întocmirii listei juraţilor revenindu-i lui Plummer) şi, ca din întâmplare, declară că nu i-ar fi convenit să fie judecat în Nevada, fiindcă prin

părţile acelea împuşcase un câine care-i speriase calul, pentru care motiv cei de acolo erau porniţi împotriva lui, ceea ce îi putea aduce prejudicii serioase dacă ar fi fost judecat în acel loc.

Fără îndoială că aparenta promptitudine cu care s-a supus constrângerilor paznicilor săi le-a muiat acestora vigilenţa, aşa că i s-a îngăduit să călărească, e drept fără arme, dar altfel nestânjenit, alături de escortă.

Până atunci, pe minunatele drumuri ale Montanei nu s-a mai pomenit trupă atât de numeroasă, călare pe fugari iuţi, fără să se nască ispita de a încerca puterile bidiviilor, iar detaşamentul nostru de poteră nu făcea nici el excepţie de la regulă. Aceste întreceri în devălmăşie erau, aşadar, la ordinea zilei, până când, în cursul uneia din ele, Geo Ives, care se afla în frunte, atrase atenţia întregii cete pentru că îşi continuă cursa în goana mare, cât de iute îl putea purta calul. Dar abia când ajunse la vreo zece lungimi de călăreţul cel mai din frunte, îşi dădură paznicii seama că pasărea scăpase; în colivia lăsată deschisă. Douăzeci şi patru de perechi de pinteni se înfipseră în coastele a douăzeci şi patru de cai şi, într-un ropot de copite cum nu s-a mai auzit vreodată pe şleaul acela, au ţâşnit înainte ca o bandă zănatică. O vreme, fugarul s-a depărtat încet, dar sigur, de urmăritori, îndreptându-se spre ferma Daley, unde-l aştepta iapa sa favorită, iute de fugă, cu dârlogii şi şaua pusă; pregătită gata, într-atât de repede se răspândeau zvonurile în acele vremuri. Dar soarta s-a îndreptat împotriva tâlharului, care, fiind urmărit prea îndeaproape, n-a mai putut să se folosească de această şansă. Urmăritorii, văzând un cal odihnit şi un catâr gata de drum, săriră în spinarea lor şi continuară goana. Ives suci calul spre munţi, luând-o pe lângă Defileul Bivens, apoi aceşti reprezentanţi ai crimei şi ai dreptăţii, cu nervii încordaţi, goniră peste câmp, în această cursă pentru viaţă. Încă trei mile şi tâlharul simţi că pe bidiviul său îl lasă puterile, iar iuţeala galopului se muie. Caii lui Wilson şi Burtchey nu arătau nici ei mai breji. Dar soarta cursei putea fi hotărâtă acum de arme, aşa că, sărind de pe cal, Ives ţâşni într-o râpă, fericit ieşită în cale, ale cărei maluri pietroase, cu mulţi bolovani mari, puteau să-i ofere adăpost în faţa duşmanilor neîndurători. Iute ca gândul, şeile urmăritorilor rămaseră goale şi cursa vitezei continuă pe jos. Când ajunseră la capătul râpei, nu văzură urmă de Ives, dar era limpede că se ascundea pe undeva pe aproape. Burtchey dădu târcoale locului şi iată-l şi pe Ives, ghemuit după o stâncă. Luându-l la ochi cu arma, îi porunci

să iasă afară, iar acesta se supuse, râzând nestânjenit. Vicleanul boemian era mult prea hărşit ca să se lase păcălit şi, înainte ca Ives să ajungă destul de aproape pentru a-şi folosi cu succes revolverul, ordinul hotărât „Nu mişca” îi spulberă şi ultima speranţă: rămase stană până ce sosi ajutorul, în persoana lui Wilson. De când prizonierul scăpase şi până fusese prins şi adus înapoi trecuseră două ceasuri Căpitanului i se propuse să se înalţe un stâlp, iar Ives să fie spânzurat pe loc, dar propunerea fu respinsă. Băieţii se porniră veseli pe sporovăială, se omeniră, apoi se dădu ordinul „încălecaţi!”; atunci, în mijlocul careului format în Jurul lui, Ives începu să-şi dea seama de situaţia disperată în care se afla.

Vestea prinderii sale zbură iute, până departe. Noutatea se lăţi prin toate colţurile şi văioagele părţii locuite a teritoriului. Johnny Gibbons, care mai târziu o şterse iute şi dibaci către Utah, bântuit de spectrul comitetului de vigilenţă, ajunse din urmă potera, înainte ca aceasta să atingă canionul la pârâul Alder şi o însoţi spre Nevada. Pe vremea aceea era coproprietar al fermei Cottonwood (a lui Dempsey) şi-i informa pe cei din bandă asupra tuturor călătorilor care treceau pe acolo cu sume mai mari de bani.

În seara zilei de 18 decembrie, pe când detaşamentul ajunse în Nevada, soarele scăpătase dincolo de înălţimi şi se discută problema dacă să-l ducă pe Ives mai departe în Virginia sau să-l ţină în noaptea aceea în Nevada… S-a hotărât ca Ives să rămână în Nevada până dimineaţa, apoi aveau să aleagă locul judecăţii.

Prizonierii au fost despărţiţi unul de altul şi puşi în fiare. Înăuntru şi în jurul casei fu instituită pază puternică şi noaptea veni şi trecu fără nici un incident de seamă. Dar, în acea noapte chinuitoare, „putea fi văzut un călăreţ singuratic” galopând în goană mare şi schimbând mereu caii, de-a lungul drumului către Bannack City. Era locotenentul George Lane, alias Şontorogul, care fusese trimis să ducă vestea samavolniciei ce se săvârşise, în pofida legii şi fără nici un respect faţă de autorităţile constituite legal. Fu instruit să propună ca Plummer să vină de îndată în Nevada, să ceară ca inculpatul să fie predat autorităţilor civile, să impună această cerere pe baza acelui, pe drept numit, Hocus Pocus ca-n Habeas Corpus şi să se străduie ca Ives să aibă parte de o judecată dreaptă (?)!

De îndată ce se hotărî ca Ives să rămână în Nevada. Gibbons porni ca din puşcă spre Virginia, în drum întâlnindu-se cu unul sau doi avocaţi – „Unde-i hoit, acolo-s

şi vulturi” etc. … Toţi prietenii lui Ives au fost convocaţi la Nevada, a doua zi dimineaţă, devreme.

În prima parte a dimineţii de 19 puteai să vezi puhoi de mineri, negustori, meseriaşi, croindu-şi drum către Nevada, din ce în ce mai mulţi şi toată dimineaţa trecu repede cu cercetarea fiecărui arestat şi cu discuţii restrânse asupra celei mai nimerite proceduri. În toate păturile sociale se aflau şi apărători şi acuzatori, mulţi străduindu-se din răsputeri să creeze un curent de opinie în favoarea lui Ives, în vreme ce un mare număr de cetăţeni, încă nesiguri dacă el era vinovatul, luaseră hotărârea ca, în cazul când se vădea că acesta este adevărul, să nu-i lase nici o portiţă de scăpare, prin nici un fel de tertip avocăţesc.

Deşi era în ajunul „Zilei părinţilor naţiunii[17]”, stăruia o vreme blândă şi senină de octombrie. Încă nu căzuse zăpada, gheaţa prinsese coajă numai la malul apelor mai leneşe, iar un soare strălucitor şi plăcut încălzea aerul limpede şi muia glodul îngheţat din mijlocul străzilor. Pe uliţi se hârjoneau ţâncii şi o mie cinci sute de oameni stăteau în picioare, arzând de nerăbdare să intre în acţiune, dar aşteptând liniştiţi, fără un murmur, pentru ca totul să se împlinească după cuviinţă şi în deplină rânduială.

Nu mai e nevoie să zugrăvim judecata sau să recapitulăm dovezile. E destul să amintim că alibiuri, bazate pe mărturiile lui George Brown şi ale preacinstitului Whiskey Joe, au căzut. Printre avocaţi nu mai domnea obişnuita aroganţă, fandoseală plină de tehnicisme, amestecată cu etalări de elocinţă şi savantlâcuri. Dar nici retorica lui Blair, toată învăţătura lui Coke, metafizica lui Alexander, înţelepciunea lui Jerrolt sau izul lui Oberlin n-au putut adormi vigilenţa acelor încercaţi oameni ai muntelui şi n-au reuşit să-i abată de la ţelul neînduplecat şi justiţiar al acestei acţiuni: asigurarea vieţii şi proprietăţii obştei, garantarea unei ocrotiri asemănătoare celor care aveau să-şi lege soarta de Montana în anii următori.

Dovezile nu s-au mărginit numai la învinuirea de crimă, ci au vădit că Ives fusese şi tâlhar şi criminal. Şi încă e îndoielnic că ar fi fost condamnat, dacă în timpul judecăţii n-ar fi ieşit la iveală fapte primejdioase pentru reputaţia şi viaţa unora dintre prietenii săi, ceea ce i-a făcut, în chip misterios, pe aceştia să nu se arate pe acolo, iar de atunci nici că s-a mai auzit de ei. Toţi nutreau instinctiv convingerea că inculpatul era cel mai înveterat criminal, dar cu toate dovezile şi toate resentimentele faţă de el era greu să fie condamnat…

E încă vie în mintea mea mulţimea adunată în jurul focului care ardea dinaintea „curţii de judecată”. Văd încă şi acum carul în care stă judecătorul, pe avocatul care pledează cu toată ardoarea şi elocinţa în favoarea netemătorului tâlhar, pe ale cărui trăsături neclintite nu se poate zări urmă de descurajare, în văpaia şovăielnică a buştenilor ce ard şi care-şi aruncă în acelaşi timp lumina asupra feţelor aspre şi împietrite ale paznicilor, înveşmântaţi în felurite chipuri, stând în diferite poziţii şi formând un cerc în jurul juraţilor. Buzele strânse, feţele atente ale acestora le trădează sentimentul imensei responsabilităţi ce le apasă umerii, ca şi hotărârea neclintită de a-şi împlini datoria. Din când în când, câte o văpaie mai înaltă dezvăluie mulţimea minerilor ce stau în aşteptare, privind gânditori, ţintă, spectacolul şi ascultând cu atenţie desfăşurarea procesului. Iar dincolo de acest cerc… se frământă, cu mişcări nesigure şi agitate, valul neclintit al celor fără căpătâi şi al partizanilor criminalului, chipul lor pierdut, sălbatic şi alarmat vădind, cât se poate de limpede, că tremură în faţa acestui proces care, atunci când se va încheia, îi va împinge la exil sau îi va proclama drept acoliţi ai criminalilor, iar răsplata neîndoielnică nu va putea fi amânată.

O astfel de privelişte nu se va mai vedea în Montana. Soarta teritoriului cunoştea cel mai grav moment de criză. Şi numai un cetăţean curajos, supus legilor şi-ar alege sau ar accepta misiunea de procuror, paznic, jurat sau judecător. Însemnaţi de către ticăloşi pentru a fi asasinaţi, aceşti oameni îşi riscau viaţa pentru binele obştei. O luptă pe viaţă şi pe moarte între colonelul Sanders şi unul din avocaţii părţii adverse n-a putut fi împiedicată decât de intervenţia promptă a unor oameni stăpâni pe ei care i-au înconjurat pe combatanţii ce se îndreptau spre locul duelului. Eroul acelui ceas a fost W F. Sanders, fapt recunoscut. Oricare dintre ticăloşii aflaţi acolo s-ar fi simţit onorat să fie ucigaşul său şi totuşi, cutezător ca un leu, el rămase să înfrunte şi să sfideze intenţiile criminale ale duşmanilor săi înarmaţi…

Dezbaterile asupra cazului încheindu-se, problema a fost, mai întâi, trecută, pentru a decide asupra ei, celor douăzeci şi patru de cetăţeni aleşi în acest scop, iar aceştia s-au retras să delibereze…

Juriul a stat pentru a delibera asupra hotărârii doar ceva mai mult de jumătate de oră, iar după ce s-a întors, douăzeci şi trei de juraţi au declarat că vinovăţia lui Ives fusese dovedită, iar unul – Henry Spivey – s-a abţinut să se pronunţe, din motive necunoscute…

Mulţi au crezut că dezbaterile se vor încheia aici, iar curtea îşi va ridica şedinţa până a doua zi, deoarece se lăsase întunericul. Însă colonelul Sanders se urcă în car şi, după ce reaminti că Ives fusese declarat criminal şi tâlhar de către mulţimea adunată acolo, propuse ca: „Ives să fie de îndată spânzurat cu gâtul în ştreang până ce se vădeşte că a murit" şi această propunere îndrăzneaţă şi directă, care nu stârni decât o vagă împotrivire, fu adoptată înainte ca acuzatul să-şi dea seama de situaţie Doar unul sau doi prieteni şi câţiva vechi cunoscuţi, ce obţinuseră permisiunea de a rămâne în cercul unde era păzit Ives pentru a-şi lua rămas bun de la el, reuşiră să-i deschidă ochii asupra situaţiei în care se afla, iar inculpatul şi sfetnicii săi încercară să amine execuţia. Câţiva dintre sprijinitorii sui vărsară lacrimi… Această simpatie lacrimogenă faţă de un asasin ne aduce în faţa ochilor imaginea unei fiinţe prelungi şi acoperită cu solzi ce vieţuieşte în Nil… Apoi începură strădanii mişcătoare pentru a obţine amânarea execuţiei până a doua zi dimineaţa, Ives dând asigurări, pe cuvânt de onoare (!), că nu se va întreprinde nici o încercare de a-l salva sau elibera. Dar David şi Hereford şi căutau un loc de execuţie nimerit. Rugăminţile lui Ives şi Thurnmond erau atât de emoţionante, încât slăbiciunea omenească numai anevoie putu să reziste. Şi este tare greu să fii obligat să-i refuzi condamnatului chiar şi o zi de răgaz, pentru ca să-i scrie mamei şi surorii sale şi să primească iertarea bisericii, pe care, în astfel de împrejurări, chiar şi cei mai înrăiţi o caută. Dar acei oameni care se strânseseră acolo, adânc indignaţi de repetatele crime şi jafuri voiau să „încheie socotelile". Pe atunci, amintirea celorlalte judecăţi era încă proaspătă şi mai adânc întipărită în minţile oamenilor decât este acum şi ei aveau în faţa ochilor imaginea consecinţei acelor momente de nehotărâre. Cea mai mişcătoare clipă, când Ives se porni să implore păsuire, apucându-l de mână pe colonelul Sanders, îşi pierdu întreaga forţă de emoţionare, vestejită de o interpelare sarcastică ce se auzi din mulţime:

— Întrebaţi-l pe el cât timp l-a păsuit pe olandez.

Ives îi dictă lui Thurnmond scrisori pentru ai săi. Îşi făcu testamentul, în care erau pomeniţi laolaltă, deopotrivă, avocaţii şi tovarăşii săi de fărădelegi, nefiind deloc amintite mama şi surorile lui din Wisconsin.

Indiferent dacă era sau nu timp de lacrimi, fără îndoială că atunci era vremea lor, dar nici slăbiciunea, nici remuşcarea n-au umezit ochii lui Ives. Nu arăta nici sfidare, dar nici umilinţă; de fapt era netulburat. Fu condus la locul

execuţiei, aflat la nu mai mult de zece metri de locul de desfăşurare a judecăţii.

În tot cursul procesului, cu inima îndoită, tremurând de teamă şi cuprinşi de disperare, prietenii lui Ives şi-au pus la bătaie toată ingeniozitatea, căutând cu orice chip să-l scape, încercând rând pe rând să intimideze, să implore şi să stârnească simpatie, iar din când în când îşi dădeau în vileag încrederea nestrămutată în „drăguţele de tertipuri deştepte ale avocaţilor”.

În acest timp, nelegiuiţii aşteptau, într-o chinuitoare nerăbdare, ce sporea cu fiecare ceas, sosirea lăudatei lor căpetenii, care sprijinise atâta timp şi cu atât succes pe trei mârşavi indivizi din şleahta lor, el prietenul poporului şi apărătorul legilor… Însă evenimentele erau cunoscute în tot ţinutul, ceea ce iscă multă tulburare, iar zvonul, cu cele o mie de picioare ale sale, se răspândi pretutindeni, bătând cele mai absurde cărări.

Vestea arestării lui Ives ajunse la Bannack înaintea lui Lane şi se vorbea că cei din Defileul Alder erau cuprinşi de turbare, pradă unor sentimente de nestăpânit, că se formase un comitet de vigilenţă, iar câţiva dintre cei mai de frunte cetăţeni atârnau în ştreang, că o mulţime, între trei şi cinci sute de oameni, se îndrepta spre Bannack să-i spânzure pe Plummer, Ray, Stinson, George Chrismas, A.J. McDonald şi alţii. Acest ultim „Buletin de front” e probabil rodul minţii lui Plummer. Se poate ca la naşterea acestei poveşti să fi dat o mână de ajutor Lane, Ray şi Stinson.

E destul să spunem că Plummer o repetă adesea şi varsă lacrimi amare de crocodil, mirându-se că în mintea cuiva putuse încolţi ideea uciderii prietenilor săi – deocamdată încă ne jefuiţi – Chrisman, McDonald şi Pitt. Mâhnirea sa era o prefăcătorie de ochii lumii din Bannack şi, în mare număr, cetăţenii se adunară laolaltă pentru a se apăra unul pe celălalt în faţa atacului care se aştepta şi al cărui ceas precis iscoadele lui Plummer îl şi aflaseră; şi cât a fost noaptea de lungă, mulţi au stat de veghe pentru a întâmpina „cu toată căldura” pe agresori.

Fără îndoială că Plummer era încredinţat că o astfel de ceată se îndrepta spre Bannack ca să pună mâna pe el. Pe Ray, pe Stinson şi compania. Tot lucrătura lui a fost aceea de a pomeni şi alte nume alături de cele ale tâlharilor, ceea ce era de fapt un tribut faţă de integritatea şi respectul de care se bucurau aceştia în rândul obştei, tribut plătit însă prin reversul său.

„Conştiinţa face din noi toţi nişte laşi” şi Lane descoperi că Plummer era mai preocupat de a-şi salva propria-i piele decât pe cea a lui George Ives. Era uimitor cât de exact şi cu cită iuţeală ajungeau la membrii bandei, răzleţite în diferite colţuri ale teritoriului, veştile asupra desfăşurării judecăţii, dar noutăţile erau măsluite în fiecare loc de către cei interesaţi, după cum le convenea lor mai bine, pentru a sluji ţelurilor lor tâlhăreşti şi, prin astfel de tertipuri, au câştigat de partea lor mulţi oameni de treabă, cinstiţi, trezindu-le simpatia faţă de soarta şi nenorocirile lor.

Cel mai potrivit loc aflat la îndemână pentru împlinirea sentinţei de condamnare la moarte era o casă aflată în construcţie, numai cu pereţii laterali ridicaţi. Pregătirile au fost simple şi de scurtă durată, deşi pe deplin satisfăcătoare. Piciorul unui stâlp de vreo doisprezece metri a fost fixat în casă, la baza unui perete, iar partea orizontală a spânzurătorii a fost sprijinită de o grindă. Aproape de capăt a fost legată funia, iar laţul desfăcut se legăna înspăimântător în partea de jos. Eşafodul era de fapt o ladă mare de mărfuri. Se lăsase noapte adâncă şi se ivise o lună plină, strălucitoare, aşa încât în jurul acestui altar al răzbunării se vedeau bine figurile neşovăielnice şi neîndurătoare ale gărzii, în toate tonurile de lumină şi umbră imaginabile. Hotărârea lor neclintită se citea limpede în fiecare trăsătură a feţelor arse de soare şi încercate de vreme.

La cincizeci şi opt de minute de la fixarea sentinţei, George Ives fu condus la eşafod. Acest moment fu salutat de o adevărată babilonie de strigăte. Mulţimea pusese stăpânire pe toate acoperişurile din jur şi din toate părţile se auzeau îndemnurile: „La ştreang cu el!”, „Nu-l spânzuraţi!”, „Surghiuniţi-l!”, „Să ştiţi că trag!”, „Fir-ar ei afurisiţi cu sufletul lor de criminali cu tot!”, „Să-l atârnăm în laţ pe Long John!”. Garda rămase neclintită ca o stâncă…

Când prizonierul păşi pe platforma fatală, strigătele conteniră deodată şi se lăsă o linişte apăsătoare. Condamnatului i se aşeză laţul de gât şi fu întrebat dacă mai are ceva de spus. Cu voce fermă rosti:

— De crima asta nu sunt vinovat. Aleck Carter l-a omorât pe olandez.

Accentul pus pe „asta” îi convinse pe toţi cei din jur că vrea să lase impresia că este vinovat de alte crime. Până atunci îl învinovăţise de crimă pe Long John. Ives îşi manifestă dorinţa să-l vadă pe Long John, iar mulţimea partizanilor săi urlă în semn de aprobare, dar cererea fu

respinsă fiindcă se temeau de o încercare de a-l elibera pe osândit.

Prizonierul declarase în nenumărate rânduri că n-avea de gând „să moară în propriile-i ciubote[18]” aşa încât ceru sergentului pazei o pereche de mocasini; i s-au dat mocasinii, dar, după o vreme, i se făcu frig şi ceru să i se pună din nou ciubotele. Aşa că Georges Ives „n-a murit totuşi de moarte bună”.

Toate pregătirile fiind terminate, oamenii gărzii primiră ordinul:

— Faceţi-vă datoria!

Răsună ţăcănitul strident al închizătoarelor armelor, care fulgerară apoi în lumina lunii în timp ce erau duse la ochi; lada zbură trosnind de sub picioarele criminalului şi George Ives rămase legănându-se în bătaia vântului nopţii, înfruntând luna palidă ce lumina această scenă a împlinirii dreptăţii…

Când ţăcănitul ameninţător al armelor vesti avertismentul de moarte adresat celor ce aveau de gând să-l facă scăpat pe criminal, mulţimea se buluci înapoi, cuprinsă de o panică sălbatică, oamenii călcându-se unii pe alţii în picioare, ţipând, urlând de groază.

După ce condamnatul rămase bălăbănindu-se în funie, judecătorul, care stătea aproape de Ives, anunţă:

— Şi-a frânt gâtul! E mort!

Vestea şi certitudinea acestui adevăr – osânditul nu-şi mai mişcă nici un mădular – îi convinse şi pe cei câţiva nelegiuiţi care nu ştiau ce-i teama că nu mai era nici o speranţă şi aceştia se retraseră clănţănind din dinţi, mormăind blesteme în barbă…

În sfârşit se făcuse dreptate. Cei cu frica legii în suflet respirau mult mai uşuraţi şi toţi ştiau acum că cel mai mare ticălos al obştei era mort, că fusese frânt însuşi grumazul crimei şi că domnia teroarei se încheiase. Trupul lui Ives rămase o oră în ştreang. După acest răstimp, funia fu tăiată, cadavrul dus într-un atelier de roabe şi întins pe un banc de lucru. Un om rămase de pază până dimineaţa, când prietenii criminalului îl îngropară aşa cum se cuvenea…

George Ives, deşi tâlhar atât de faimos, nu se îndeletnicea de prea multă vreme cu meseria asta. Prin 1857-58 era încă miner şi trudea din greu şi cinstit în California şi, cu toate că era nestăpânit şi zănatic, n-a fost învinuit de nici o pungăşie. Prima lui iniţiativă tâlhărească mai mare a fost furtul catârilor convoaielor guvernamentale, lângă Wala-Wala. Fusese angajat să păzească herghelia şi, de fiecare dată când

avea loc o furtună mai straşnică, obişnuia să aducă la cunoştinţa mai-marilor lui că vreo câteva animale aflate în grija sa se prăpădiseră. Ofiţerul postului îi credea balivernele şi nu mai intra în amănunte. În felul acesta, Ives îşi încropi şi el o herghelie bunicică, cu ajutorul unor prieteni. Aflându-se în Elk City, îl băgă în sperieţi pe fostul lui stăpân, de pe vremea mineritului în California, intrând călare în saloonul acestuia, iar când bietul om apucă animalul de dârlogi, Ives îşi smulse revolverul şi cu siguranţă că l-ar fi ucis pe loc, de n-ar fi zărit, din fericire, faţa posibilei victime; îşi băgă pistolul în toc şi-şi ceru iertare pentru purtarea lui. Înainte de a părăsi oraşul a vrut să dăruiască minunata lui iapă sură prietenului său, care, în numele vechii lor amiciţii, îl omenise cum se cuvenea. Însă darul oferit cu insistenţă de mai multe ori a fost refuzat tot în atâtea rânduri, fiindcă, în ciuda tuturor protestelor lui Ives, nimic nu l-a putut convinge pe bietul om că iapa ar fi pe drept proprietatea lui. Îi spusese că o câştigase muncind cinstit ca miner. Dar chiar relatarea lui asupra felului în care furase catârii guvernamentali, cum am amintit mai sus, era suficientă pentru a lămuri deplin această problemă. Ives venise în Montana, care ţinea pe atunci de Idaho, din „cealaltă parte" a munţilor şi se apucase cu tot sârgul de meseria căreia i s-a pus capăt în Nevada, atât de tragic şi ruşinos pentru el şi atât de fericit pentru oamenii ţinutului.

Nu avem de adăugat decât puţine cuvinte la relatarea soartei acestui tâlhar şi criminal. Fusese crescut la Ives Grove, districtul Racine, Wisconsin şi provenea dintr-o familie de oameni deosebit de respectaţi. Se pare că viaţa pe care a dus-o în vestul sălbatic i-a cam amorţit simţul moral, pentru că, încet-încet, s-a cufundat în fărădelegile care s-au încheiat în Nevada. Multă vreme maică-sa a crezut că fiul ei şi-a găsit sfârşitul în mâinile indienilor, versiune ticluită chiar de el şi trimisă părinţilor. Se ştie că de atunci încoace, mâhnirea şi moartea au făcut mereu victime printre ai săi…

Judecata lui Hilderman a fost treabă simplă… Nu era cunoscut drept un ticălos prea mare, ci mai degrabă ca un bătrân cam slab de minte şi de caracter, destul de treabă într-o colectivitate de oameni într-adevăr de treabă, dar uşor de momit să dosească mici lucruri de valoare, să păstreze diverse secrete şi să facă tot felul de treburi murdare pentru diferiţi oameni fără căpătâi cu mai multă minte şi mai multă tărie de caracter decât ei şi asta fie din bunăvoie, fie din teamă – lucru pe care judecata nu l-a putut stabili precis.

Mărturia doctorului Glick l-a demascat a fi mai degrabă laş şi mâncău. Ştiuse de uciderea lui Tbalt, dar nu suflase nimănui o vorbă. Ştia şi de crima de la Cold Spring, dar le oferise adăpost şi ascunzătoare făptaşilor. Tot el ascunsese şi catârii furaţi. Dar, ţinând seama de dezvăluirile făcute de mulţi alţii, după execuţia lui Ives, precum şi de faptul că puterea bandei fusese zdrobită, astfel de păcate nu erau chiar atât de dăunătoare în ochii unui cumsecade om al muntelui. Adesea, la patul unor tâlhari răniţi, erau aduşi medici să le panseze rănile; li se spunea în ce încăierări se aleseseră cu ele, precum şi pedeapsa care-i aştepta dacă ar fi relatat povestea mai departe; însă altora li se sugerau consecinţele printr-o tăcere mai elocventă decât cuvintele. Mulţi ştiau de tragediile puse în scenă de tâlhari, chiar din gura lor şi în împrejurări în care păstrarea tăcerii era o necesitate imperioasă. Nu era o situaţie de invidiat să fii părtaşul groaznicelor lor taine. Era dezgustător cum spionau fiecare cuvânt al nefericitului păstrător al tainei şi nu constituia nici o mângâiere gândul că putea plăti cu viaţa pentru orice destăinuire ar fi făcut; şi cel prins într-o astfel de capcană era de fapt ostaticul ce putea plăti pentru indiscreţia oricăruia dintre cei ce împărtăşeau aceeaşi taină.

Dacă unii cu mai multă minte decât putea pretinde Hilderman au păstrat, la porunca tâlharilor, tăcere asupra tainelor pe care le ştiau şi asta în locuri cu lume multă, unde, în mod sigur, se mai aflau şi alţii care le puteau sări în ajutor, atunci – s-a argumentat – cu atât mai mult avea o scuză că ascultase de ordinul lor unul slab de minte ca Hilderman, aflat departe de orice vecin, putând fi ucis şi ascuns de orice ochi omenesc, fără teamă de pedeapsă…

Hilderman a fost surghiunit din Montana şi a fost păsuit zece zile ca să-şi încheie socotelile şi să plece. Când a ajuns la Bannack City, Plummer i-a spus să nu plece, dar bătrânul îşi cântări propriile temeri şi, comparând ţinuta sprintenă, efeminată a lui Plummer, cu cea a neclintiţilor oameni ai muntelui, ajunse la concluzia că putea să parieze mai degrabă pe aceştia decât pe Plummer şi, după ce acesta din urmă îi procură un ponei şi provizii, Hilderman părăsi pentru totdeauna Montana…

Pentru că depusese mărturie împotriva celorlalţi criminali ca martor al acuzării, Long John fu lăsat liber şi credem că şi acum se mai află în ţinut.

Pentru toţi cei care fuseseră prezenţi la judecarea lui Ives, un lucru era limpede: dacă pentru condamnarea fiecărui tâlhar avea să se cheltuiască atâta muncă, timp şi bani, toate

eforturile cetăţenilor vor fi zadarnice. Trebuia găsită o procedură mai urgentă, mai sigură şi cel puţin tot atât de echitabilă…

CAPITOLUL XV
Formarea comitetului de vigilenţă

Cei care nu cunosc despre execuţia lui Ives decât cele citite în aceste pagini nu-şi vor putea niciodată da seama pe deplin de tulburarea intensă care a cuprins peste tot populaţia ţinutului în timpul acestei perioade furtunoase şi critice, nici de primejdiile imediate la care erau expuşi principalii actori ai acestei drame. Ca pildă a poftei de omor şi răzbunare care-i însufleţea pe ticăloşi, putem aminti că în noaptea executării lui Ives, colonelul Sanders îşi vedea liniştit de lectura lui în prăvălia lui John Creighton, când, deodată, un desperado, numit Harvey Meade – cel care pusese la cale răpirea unei nave federale la San Francisco – intră în încăpere, cu revolverul înfipt la brâu, în faţă, se îndreptă spre colonel şi începu să-l insulte, numindu-l… etc. Colonelul Sanders, nefiind croit pentru a-şi da teama în vileag, continuă să citească mai departe, însă îşi scoase liniştit revolverul dintr-un buzunar. Îl făcu să alunece în buzunarul de la haină şi trase cocoşul, pregătindu-se pentru un mic schimb de focuri. Apoi, ridicându-şi privirea spre intrus, îi spuse:

— Harvey, dacă cineva mi-ar adresa vreodată astfel de vorbe, m-aş cam simţi ofensat, dar, venind din partea unei javre ca tine, nici nu merită să le bag în seamă.

Un doctor care se afla de faţă puse mâna pe coada unui hârleţ şi părea că înfruntarea era de neocolit, însă John Creighton se îndreptă liniştit spre noul venit şi-i spuse:

— Hai, ia cară-te de aici… şi repede!

Toţi cei cărora le place să tragă cu pistolul, în alte situaţii decât în legitimă apărare, nu se străduiesc să împingă lucrurile până la extrem, dacă nu au un avantaj sigur asupra victimei alese, aşa că Meade spălă putina, umilit. Mai apoi recunoscu faţă de Sanders că avusese de gând să-l ucidă, dar că în ultima vreme sentimentele lui suferiseră o schimbare explicabilă. Toţi partizanii de frunte ai dreptăţii erau urmăriţi, ameninţaţi, pândiţi de către sceleraţi dar. Temea acestora trecuse şi încă de pe atunci zorii unei stări mai bune a lucrurilor începea să risipească bezna ce domnea asupra obştei ca un giulgiu.

Două oraşe înfrăţite – Virginia şi Nevada – îşi dispută onoarea de a fi făcut primii paşi spre formarea unui comitet de vigilenţă. Adevărul e că în acelaşi timp cinci locuitori din Virginia şi unul din Nevada au avut iniţiativa. Nici nu se

scurseră bine două zile şi aceştia îşi uniră eforturile, iar după ce se făcu începutul, într-o săptămână sau două ramificaţiile acestui organism al ordinii şi siguranţei se întinseră în tot ţinutul; la 14 ianuarie 1864 se dădu lovitura de graţie puterii bandei prin executarea, în Virginia City, a cinci dintre principalii ticăloşi…

Mineri, negustori, meseriaşi şi meşteşugari se alăturară acestei organizaţii şi, într-o perioadă de timp uimitor de scurtă, tâlharii şi prietenii lor ajunseră să trăiască într-o bine întemeiată spaimă continuă, ca nu cumva vreo vorbă de-a lor, spusă în taină vreunei cunoştinţe, să nu fie de fapt adresată unui membru al temutului comitet…

CAPITOLUL XVI
Potera de la Deer Lodge

Aproape în acelaşi timp cu întemeierea comitetului de vigilenţă s-a hotărât să se pornească în urmărirea sceleraţilor – tovarăşii lui Ives – şi acţiunea să se continue cu neobosit sârg, fără o clipă de răgaz, până când ultimul tâlhar pătat de sânge va plăti cu viaţa, în ştreang, pentru fărădelegile sale, de nu va reuşi să scape, fugind în alte ţinuturi, de pedeapsa care-l aştepta. În capul listei figura Aleck Carter, complice, cel puţin, la asasinarea lui Tbalt.

S-au strâns laolaltă douăzeci şi patru de bărbaţi echipaţi cu arme, muniţii şi cele mai modeste provizii necesare nevoilor fireşti ale omului. Voluntarii formau un grup amestecat, dar printre ei erau destui bărbaţi de un neîndoielnic curaj, pe care nici o greutate nu-i putea abate şi nici un pericol înspăimânta. Îndeobşte aveau câte o pereche de revolvere, o puşcă sau o armă de vânătoare, nişte pături şi FRÂNGHIE. Băuturile erau interzise…

La 23 decembrie 1863, potera, călare pe cai şi catâri, o porni prin Stinkingwater către Big Hole şi apoi, peste creastă, pătrunse în principalul masiv muntos. Era o vreme geroasă, iar pământul fusese acoperit cu un strat gros de zăpadă. Noaptea, când era mai mare nevoie, nici atunci nu puteau aprinde focul de teamă să nu atragă atenţia. Oamenii lăsau o pază la cai, îşi întindeau pe zăpadă păturile şi cei mai cu experienţă se înveleau cu totul în ele. Cum fuseseră luaţi direct de la treabă, fără să aibă vreme să se pregătească mai ca lumea în ceea ce privea veşmintele, nimeni nu prea era îmbrăcat ca să înfrunte suflarea îngheţată a viscolelor şi vântoaselor ce băteau prin munţii şi văile pe unde treceau în această călătorie trudnică. Puţini au încercat vreodată greutăţile care li s-au ivit în cale…

La pârâul Deer Lodge, cei care se aflau înaintea detaşamentului se întâlniră cu Red (Erastus Yager), dar nici unul dintre ei nu l-a recunoscut, aşa că l-au lăsat să treacă pe lângă diferitele grupuri ale poterei înşirate pe drum. Red, care îndeplinea misiunea de mesager al bandei, era un bărbat mărunţel şi vânjos, de vreo cinci picioare şi cinci inci înălţime[19], cu un păr şi nişte favoriţi roşcovani. Fiind întrebat, el îi încredinţă pe conducătorii detaşamentului că Aleck Carter, Whiskey Bill (Graves), Bill Bunton şi alţi tâlhari zăceau beţi morţi la Cottonwood, după ce fuseseră la un bal organizat acolo, de la care fuseseră daţi afară…

Această poveste iscusită fusese ticluită pentru a-i face pe cei din detaşament să fie neprevăzători şi pentru a le da fugarilor cât mai mult răgaz. În aceeaşi noapte, toţi cei din poteră trecură creasta şi poposiră lângă pârâul Deer Lodge, la vreo şaptesprezece mile mai sus de Cottonwood, la ferma lui John Smith.

Oamenii rămaseră aici până la ora trei după-amiază, când, punând şaua pe cai, o porniră spre Cottonwood ca să-şi ia prada prin surprindere. Ajungând acolo, îşi duseră caii la adăpost, mâncară pentru seară şi apoi, cercetând la faţa locului şi din câte aflară iscoadele trimise în jur, văzură că păsările îşi luaseră zborul şi nimeni nu ştia încotro; departe, pe o culme, se vedea un foc de tabără, ceea ce smulse de pe buzele câtorva din vechii oameni ai muntelui blesteme amarnice, fiindcă ochii lor încercaţi dibuiră de îndată vâlvătaia şi ştiau că asta însemna „valea, că se lasă cu pârjol!”.

Când au cercetat lucrurile mai de-aproape, au aflat că din Virginia sosise un mesaj care le dăduse de veste tâlharilor: „Sus, roiul şi trageţi la umbră că vin curcanii!”. Mai apoi se găsi o scrisoare către Tom Reilly pe care acesta o arătă vigilenţilor i fusese scrisă de Brown şi Red se însărcinase s-o ducă la destinaţie, călărind cu atâta grabă, încât doi cai crăpară sub el.

Mâhniţi şi descurajaţi, oamenii o porniră înapoi, luând-o pe la Beaverhead Rock, unde poposiră într-un desiş de sălcii, fără nici un alt adăpost şi fără putinţa de a face măcar un foc mai ca lumea, decât atât cât se putea cu cele câteva ramuri verzi pe care le aveau la îndemână. Sâmbătă se lăsă o vreme rece, ninse din belşug şi, din rău cum era, se făcu şi mai rău, iar duminică se aşternu un ger bicisnic şi tot detaşamentul suferi chinuri cumplite. Câteva animale fugiră din calea viscolului şi se refugiară în defileu, iar restul fură priponite bine printre sălcii. Nu era chiar treabă uşoară să-i prinzi pe fugari.

La staţia de poştă din apropierea locului de popas, cei din poteră s-au întâlnit cu doi prieteni care le-au spus că Red se afla la Rattlesnake şi de îndată s-au căutat câţiva voluntari să pornească în urmărirea lui. Un mic grup format din câţiva oameni aleşi pe sprinceană o luă pe urmele acestui iute călăreţ şi, în timpul marşului, au avut de îndurat mari greutăţi din cauza vremii neîndurătoare. „Restaurantul în aer liber” la care poposise grosul poterei nu era înzestrat cu prea multe de-ale gurii. Uneori meniul era compus din slănină şi pâine – dar fără slănină – alteori din pâine şi slănină – dar

fără pâine. Câteva suflete mai vesele au încercat în câteva rânduri să tulbure liniştea cu un cântec sau o glumă, dar aceste izbucniri de voie bună s-au potolit de la sine când bărbile şi mustăţile s-au acoperit cu chiciură. Nemângâiaţii membri ai poterei, ca să se mai încălzească, se loveau cu mâinile de parcă îmbrăţişau pe cineva, dar era o îmbrăţişare tristă şi zadarnică, oferind tot atâta căldură şi alinare cât amintirea din vis a celui drag şi pierdut.

În acest timp, mica ceată de voluntari îşi croia anevoie drum prin zăpada adâncă şi, mergând până spre miezul nopţii, ajunse abia la ferma lui Stone. Aici au dobândit cai de schimb din herghelia companiei Oliver şi şi-au reluat drumul ne îmbietor către Rattlesnake, unde au sosit după vreo douăzeci şi patru de mile de mers călare. Mai târziu, într-un cerc restrâns, unul dintre ei spuse: „Era atât de amarnic de frig, că îngheţa şi coada unei maimuţe de bronz”, vorbă care avea cel puţin meritul de a fi deosebit de metaforică şi puternic evocatoare.

Ferma fu înconjurată şi unul din poteră, intrând înăuntru, îi găsi pe Buck Stinson, Ned Ray şi un prizonier pe care-l arestaseră în calitatea lor de ajutoare de şerif (?). Stinson, care nutrea o antipatie puternică faţă de primul intrus, îi ieşi înainte cu revolverul în mână, dar văzând că nimerise cam prost, îşi stăpâni pornirile războinice şi, în cele din urmă, nefiind în stare să sondeze până la capăt intenţiile acestui musafir nepoftit, care-l făcu să zâmbească, scornind împotriva lui Red învinuirea de a fi furat cai, îşi puse în libertate prizonierul – după ce acesta se jurase să se ducă şi să se predea singur – care, cu sufletul plin de tulburare, îşi sili bidiviul să arate tot ce putea în materie de galop pe drumul către Bannack.

Potera, care ştia acum unde să-şi caute omul, galopă sfoară spre o colibă la vreo câteva sute de iarzi în susul râului şi o înconjură într-o clipită, cu armele aţintite asupra ei. Unul dintre ei descălecă şi, dând la o parte pătura din uşă, intră înăuntru, făcând remarca prietenească:

— În noaptea asta e afurisit de frig. Poate un biet drumeţ să intre şi să se încălzească?

Văzându-l şi pe Red, îi spuse:

— Pe dumneata te caut. Hai cu mine!

Acesta se arătă total indiferent. Dintre toţi cei care şi-au îndreptat vreodată puşca asupra unei diligenţe, Red avea cei mai tari nervi. I se spuse că avea să fie dus în Virginia, dar el nu puse nici întrebare. Din momentul arestării şi până în clipa execuţiei sale, păru stăpânit de ideea că aşa-i fusese lui

scris să fie prins atunci, chiar în acel loc şi că soarta-i era definitiv pecetluită. Au rămas în noaptea aceea la fermă, Red s-a culcat încălţat cu ciubotele, totul rămânând „în aceeaşi poziţie", cum spun marinarii, până în zori.

A doua zi dimineaţa au încălecat, Red, neînarmat, pe calul său. Unul din poteră a mers alături de el tot timpul, iar ceilalţi s-au înşirat ca mărgelele pe drum. În vreme ce săltau ei aşa mai departe, catârul căpitanului se împiedică şi se răsturnă dându-se de-a dura de vreo două sau trei ori înainte de a se trezi din nou în picioare, însă zăpada era atât de groasă, încât nimeni nu păţi mare lucru şi un râs voios înveseli pe toată lumea Escorta aduse fără nici o piedică prizonierul până la ferma lui Dempsey, unde ajunse din urmă grosul poterei care poposise acolo două zile, aşteptând sosirea acesteia. Prinsul arăta vesel şi părea un tovarăş destul de plăcut. Nu puse nici o întrebare în legătură cu arestarea lui şi merse de la Rattlesnake la ferma Dempsey, de parcă făcea o plimbare de plăcere, tot timpul purtându-se cât se poate de cuviincios, ca un gentleman şi asta, nu uitaţi, în momentul când nutrea convingerea că ceasurile îi sunt numărate şi că sângele victimelor sale este pe cale de a fi răzbunat. După ce raportă prinderea lui Yager, escorta cină şi se duse la culcare.

Atunci, în aceeaşi casă, se afla şi omul de taină – Brown – care scrisese scrisoarea în care-i prevenise pe tovarăşii săi să dispară de la Cottonwood, scrisoare pe care Red o dusese cât putuse de repede. El era şi barman şi om la toate treburile fermei. În toate privinţele era opusul lui Yager. Era laş, nu tâlhărise niciodată la drumul mare, dar se străduise din răsputeri să-i sprijine, dinafara bandei, pe tâlhari, dându-le informaţii menite să-i ajute să iasă la vreme în cale victimelor care aveau asupra lor lucruri de valoare. Era nărăvit în găinării mărunte şi apărea ca martor mituit ori de câte ori era nevoie.

Dimineaţă, după ce-au mâncat, cei doi au fost puşi faţă în faţă. Brown – care mirosise, de bună seamă, primejdia din clipa sosirii vigilenţilor – era tare îngrozit. Red apăru stăpân pe el şi netulburat, ca un veteran la paradă. Înainte de a avea loc confruntarea dintre ei, căpitanul îl luă pe Red deoparte, într-o cameră separată şi-i spuse că era bănuit a fi în cârdăşie cu banda de tâlhari şi asasini. El nu recunoscu nici o clipă învinuirea. Atunci căpitanul îl întrebă de ce, dacă n-avea nici o vină, se străduise atât de mult să-i prevină pe tâlhari că vigilenţii le luaseră urma? El îi răspunse că, în drum spre Deer Lodge, ajunsese la ferma lui Bob şi acolo

Brown îl rugase să ducă o scrisoare către Aleck Carter şi nişte prieteni de-ai lui şi fiindcă apucase să promită că o va duce, o dusese. Cei doi au fost chemaţi la judecată şi Red recunoscu din nou că dusese scrisoarea scrisă de Brown.

Brown le spuse celor care-l cercetau că pe unul dintre ei îl văzuse şi mai înainte şi-l cunoştea. Fu întrebat cine era cel despre care vorbea şi le răspunse că, după părerea lui, era vorba de un metis. Fiind şi el înăuntru, respectivul membru al detaşamentului de vigilenţă auzi descrierea care i se făcuse şi izbucni:

— Ascultă… pentru tine olandezii sunt metişi, hai?

Se năpusti la el cu pumnii. Tovarăşii săi, aproape înecându-se de râs, îl împiedicară să ajungă la Brown, care, îngrozit, se făcu alb ca varul de teamă să nu-şi sfârşească zilele în mâinile furiosului olandez.

Apoi căpitanul îi spuse că se putea socoti sub stare de arest şi că urma să rămână acolo. Fu dus în locuinţa lui Dempsey şi ţinut până se încheie cercetarea şi judecarea lui Red. Fiind adus înapoi şi întrebat, el mărturisi că Red venise la ferma lui Dempsey şi-i spusele că se duce să le facă o vizită băieţilor, îl întrebase dacă nu avea să le transmită ceva şi Red se oferise să-i ducă scrisoarea. Le mai spuse că Red era vărul lui Ives (ceea ce nu era adevărat). Recunoscu apoi că el scrisese scrisoarea în care-i sfătuia să se facă nevăzuţi, pentru că vigilenţii erau pe urmele lor…

Se dovedi indiscutabil că Red făcea parte din bandă. Mărturia unuia stabilea definitiv vinovăţia celuilalt.

Cei doi fură puşi sub pază, iar restul vigilenţilor ieşiră; ducându-se pe pod, au pus la vot dacă împricinaţii trebuiau executaţi sau puşi în libertate. Căpitanul spuse:

— Cei care sunt pentru a-i spânzura să treacă în dreapta drumului, iar cei care-s pentru a le da drumul, la stânga drumului.

Înainte de a trece la vot el mai adăugă:

— Băieţi, aţi auzit totul în ceea ce-i priveşte şi vreau să votaţi după cum vă îndeamnă conştiinţa. Dacă socotiţi că trebuie pedepsiţi, spuneţi-o. Dacă credeţi că trebuie lăsaţi liberi, votaţi pentru asta.

Punându-se la vot, tot detaşamentul trecu în dreapta şi soarta tâlharilor fu pecetluită.

Unul dintre vigilenţi, care fusese deosebit de curajos din gură mai înainte, începu acum să dea înapoi şi descoperi deodată că de nu se ducea numaidecât acasă putea pierde două mii de dolari. Încercarea de a-l convinge să rămână nu reuşi decât să-l facă să strângă şi mai tare din buze şi să

pornească, însă ţăcănitul a patru arme îi călăuziră temerile pe un făgaş mult mai personal, în aşa măsură încât se hotărî să rămână.

Inculpaţii au fost informaţi că aveau să fie duşi în Virginia şi au fost daţi în seama unui om de încredere şi viteaz şi a unui grup de şapte bărbaţi, aleşi pe sprinceană din tot detaşamentul. Această escortă ajunse la Lorraine în două ore, iar restul oamenilor ajunse abia la apusul soarelui. Prizonierii au fost predaţi şi conducătorul micului grup, care nu dormise de patru sau cinci nopţi, se întinse să fure un scurt, dar binevenit somn. Pe la ora zece seara a fost trezit şi semnificativul: „Hai, e nevoie de dumneata”, îl vesti că „aveau treabă”. Tonul şi felul în care a fost anunţat îi împrăştie pe dată somnul adânc de care avusese atâta nevoie. Se sculă fără o vorbă şi se duse din saloon în încăperea barului, unde. Într-un colţ. Red şi Brown dormeau întinşi pe jos. La sunetul paşilor săi, Red se trezi şi spuse:

— V-aţi purtat cu mine de parcă aş fi fost un gentleman; ştiu că voi muri… că voi fi spânzurat.

— Da – zise fostul său paznic – e o pedeapsă aspră.

În ciuda instinctului datoriei, spunea ceea ce simţea.

— E cam aspră – continuă Yager – dar o meritam de ani de zile. Vreau să spun că ştiu totul despre bandă şi că sunt printre ei oameni care merită ştreangul mai mult decât mine şi aş muri fericit dacă i-aş vedea atârnaţi de funie sau dacă aş şti măcar că tot îi va ajunge pedeapsa odată şi-odată. Şi nu spun toate astea ca să-mi găsesc o portiţă de scăpare. Nu vreau să scap.

I s-a arătat că ar fi fost bine dacă relata tot ceea ce ştia, chiar dacă acum slujea numai celorlalţi semeni ai săi.

— Au trecut peste noi vremuri grele, Red – îi spuse vigilentul – şi, cum bine ştii, ziua în amiaza-mare au fost împuşcaţi oameni şi nici măcar pentru jaf sau din răzbunare, ci aşa într-o doară şi trebuie să se pună un capăt.

Red încuviinţă. A fost chemat căpitanul şi i s-a relatat tot ceea ce s-a întâmplat. A susţinut ca prizonierul să-şi înceapă de îndată depoziţia, iar spusele lui să fie consemnate. Red începu prin a declara că şeful bandei era Plummer, Bill Bunton – al doilea în ierarhie şi informator, Sam Bunton – tâlhar de drumul mare (înlăturat pentru că era beţiv), Cyrus Skinner – tâlhar, tăinuitor şi iscoadă… Parola lor era „inocent”. La gât purtau o legătoare cu un nod marinăresc şi se bărbiereau lăsându-şi mustaţă şi favoriţi. A recunoscut că şi el făcea parte din bandă, dar a negat, la fel ca toţi ceilalţi, că ar fi fost criminal. Despre Bill Bunton vorbea cu o

duşmănie neîmpăcată, cu totul nepotrivită cu felul lui potolit şi cuviincios. Din cauza lui, pretindea el, ajunsese în situaţia nenorocită în care era acum. El îl momise şi-l împinsese să comită prima fărădelege, la Lewiston. Furniză amănunte despre jafuri asupra diligenţelor şi alte nelegiuiri, dând în vileag şi numele făptaşilor…

După o adâncă chibzuinţă s-a hotărât ca cei doi condamnaţi să fie executaţi fără întârziere, aşa că funestele pregătiri pentru împlinirea hotărârii începură imediat…

Nu era nevoie de multe pregătiri. Din casă au fost aduse câteva scaune şi un felinar şi tot grupul, trecând peste pârâu, în spatele fermei lui Lorraine, se îndreptă spre copacii care încă mai poartă şi acum urmele toporului cu care au fost tăiate ramurile de prisos. Mergând spre spânzurătoare, Red arăta netulburat, stăpân pe sine. Brown, în schimb, hohotea, implora iertare şi se ruga Domnului să o aibă în pază pe soţie şi pe ceilalţi ai săi, din Minnesota. Era însurat cu o indiancă. Auzindu-l, Red îi spuse mohorât, dar ferm:

— Brown, de te gândeai la asta acum trei ani, n-ai fi acum aici şi nu le-ai fi dat băieţilor bătaie de cap.

La copacul fatal, condamnaţii au fost legaţi cu mâinile la spate şi urcaţi pe scaunele puse unul peste altul ca să aibă destulă înălţime. Brown şi cel care-i aşeza ştreangul în jurul gâtului se clătinară şi se prăbuşiră amândoi în zăpadă, dar, ridicându-se iute, acesta din urmă zise calm:

— Brown, de data asta trebuie să lucrăm mai ca lumea.

Ultimele cuvinte ale lui Brown au fost:

— Doamne atotputernic, mântuieşte-mă!

Eşafodul şubred se prăbuşi, iar el îşi dădu sufletul de îndată ce funia se întinse în cădere sub greutatea lui.

Red îşi văzu tovarăşul murind, dar nici urmă de tulburare nu se zări la el. Vocea îi era stăpânită şi calmă, de parcă ar fi purtat o discuţie cu nişte vechi prieteni. Le spuse că încă de când întâlnise potera pe creastă ştiuse că avea să fie urmărit. Ar fi vrut să fie pus în lanţuri şi dus unde se aflau şi ceilalţi ca să-i vadă primindu-şi pedeapsa. Chiar înainte de a i se face vânt în eternitate, ceru să dea mâna cu toţi şi, după ce i se împlini cererea, îl rugă pe cel care-l însoţise de la ferma Lorraine să-i caute şi să-i pedepsească şi pe ceilalţi.

I se răspunse cu aceste cuvinte:

— Red, dacă sunt pe răboj, aşa vom face.

Ultimele lui cuvinte au fost:

— Adio, băieţi! Dumnezeu să vă binecuvânteze! V-aţi apucat de-o treabă bună.

Eşafodul nesigur îi fugi de sub picioare şi acest criminal curajos, dar plin de păcate, muri fără o tresărire. Era dureros să-l vezi pe unul pe care natura îl zidise după tiparul unui erou. Murind şi pe bună dreptate, ca un câine.

În spate i s-a prins o hârtie pe care scria: „Red, tâlhar şi curier al bandiţilor". Pe hârtia prinsă de veşmântul lui Brown scria: „Brown, iscoadă" …

…*Fiat justitia ruat caelum.* Cele două cadavre au fost lăsate în ştreang şi aşa au stat mai multe zile înainte de a fi îngropate. Mesagerii dreptăţii se aşteptau la un adevărat război, la sosirea lor în Nevada, însă comitetul de vigilenţă era o forţă bine organizată, aşa că oamenii, slobozind cocoaşele armelor la loc, descălecară şi oftară adânc uşuraţi…

CAPITOLUL XVII
Dutch John (Wagner)

Vestea execuţiei lui Ives şi zvonul cumplit al formării organizaţiei vigilenţilor în taberele de la Defileul Alder se împrăştiară ca fulgerul şi oriunde ajungeau, stârneau o îngrozitoare panică în minţile celor a căror conştiinţă le spunea că prinderea lor era sinonimă cu execuţia.

Printre aceştia se număra şi Dutch John (Wagner). În memorie îi era adânc imprimată amintirea rolului său în jefuirea convoiului şi urma rănii făcute de pistolul lui Lank Forbes. Deci avea motive concrete să nu uite nici în somn că primejdia îl aştepta în fiecare viroagă, îl pândea pe fiecare potecă sau cărare pe unde spera să părăsească scena crimelor sale. Plummer îl sfătui să plece din ţinut de îndată, dar nu-i oferi nici un mijloc de deplasare. Însă pentru Wagner, asta nu era o piedică prea mare. Ştia el cum se face rost de cal. Luându-şi şaua de-a spinare, e porni spre ferma companiei Barret şi Shinenberger, la Horse Prairie, unde ştia el un sur minunat, cel mai grozav din tot ţinutul. Totul era să pună mâna pe el; de avea sau nu dreptul, nu mai conta. Un prieten, văzându-l pornind din Bannack numai cu şaua, trimise vorbă stăpânilor minunatului cal sur, care îndată o luă pe urmele lui Wagner, având grijă să se ferească de desişul de sălcii de teama unui întâmplător foc de armă. Unul dintre ei, după ce urcă o înălţime, îl zări pe tâlhar culcat printre tufişuri. Locul a fost înconjurat şi omul prins. Nu i s-a dat prea mult răgaz de spovedanie. Nimeni n-a crezut povestea ticluită de el, iar cei care l-au prins i-au luat numai echipamentul, nu şi punga. I s-a ţinut apoi o predică aspră asupra ticăloşiei în care trăia, singura care-l putea împinge la furt de cai şi apoi îl îndemnară s-o şteargă la vale, fără şa şi fără pistol, dar în schimb cu un catâr bătrân şi o pătură.

Cu aceste minunate mijloace de locomoţie, Dutch John părăsi Horse Praire şi o apucă pe drumul către Salt Lake. Era întovărăşit de un indian din tribul Bannack, înarmat cu un arc, o tolbă cu săgeţi şi un cuţit. Cel dintâi care-i zări fu Ben. Peabody. Mergea spre Salt Lake City după marfă cu un convoi de cai de povară şi-i văzu pe tâlhar şi pe băştinaş la ferma Dry Creek Canyon, folosită de atunci, de către compania Oliver, drept staţie de poştă pe drumul către oraşul mormonilor.

La vreo două mile mai la vale, se întâlni cu Neil Howie, ce venea din acelaşi oraş al apelor[20] cu trei care încărcate cu articole de băcănie şi făină. Ţinură sfat îndelungat şi Neil primi asigurarea că oamenii convoiului îl vor ajuta să-l dea pe fugar pe mâna justiţiei. Aceeaşi promisiune o făcură şi oamenii lui Neil şi stăpânul unui convoi mai mare, aflat mai la vale.

Curând se arătă şi Dutch John împreună cu indianul, dar asta nu rezolvă treaba fiindcă toţi ceilalţi se muiară pe loc şi-l lăsară singur pe Neil să-i blagoslovească pentru laşitatea lor, dar hotărât să nu-şi scape omul din mână. Wagner se îndreptă călare spre ei şi ceru nişte tutun. I se răspunse că nu aveau de dat, dar că, mai la vale, era un convoi mai mare (al lui Vivion) şi poate să găsească acolo vreun pic. În timpul discuţiei arăta bănuitor şi stânjenit, dar la urmă se despărţi prieteneşte de ei şi, întovărăşit de arămiul său satelit, al cărui chip apatic nu trăda nici o emoţie, o porni la drum.

Neil se simţi la ananghie; însă decis să nu lase omul să-i scape aşa uşor, îşi încălecă poneiul şi porni în galop după el, hotărât să caute ajutor printre oamenii convoiului mai mare. Curând îi ajunse din urmă pe cei doi şi lui Neil i se păru că Wagner îi dăduse nişte instrucţiuni indianului, pentru că acesta îşi duse mâna la tolbă, ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă totul e pregătit. Dutch John ţinea puşca la îndemână şi-l cercetă bănuitor pe Neil. Indianul rămase mai în urmă, gata de intervenţie.

După obişnuitul schimb de saluturi între drumeţi, Neil îi spuse lui John că vrea să încerce să facă rost de un ciocan de potcovărie pentru a-şi potcovi animalele ca să le treacă peste creastă; la aceste vorbe văzu cum privirea lui Dutch John se luminează deodată şi, după ce se salutară prieteneşte, se despărţiră.

Lui Neil nu i-a fost prea lesne s-o ia înainte şi să-şi ofere spatele lui Wagner, simţindu-i în spinare gura puştii, dar curajosul bărbat porni la drum, ca şi cum n-ar fi bănuit nimic şi nu-şi struni calul decât când ajunse la convoi. Stăpânul convoiului, care ţinuse adesea, fără să-şi prea aleagă cuvintele, prelegeri asupra felului în care trebuia să se pună capăt tâlharilor (de fapt, absenţi), se arătă categoric împotriva acestei idei, în ciuda tuturor argumentelor lui Neil, unele de natură să stârnească şi umbra de curaj ce-ar fi existat în sufletul prietenului său.

Wagner se apropie călare şi, fulgerându-i tăios, drept în faţă, cu privirea pe cei doi care stăteau de vorbă, ceru tutun; dar în locul jinduitei buruiene fu întrebat dacă avea vreun

ban la el; nefiind cazul, i se aduse la cunoştinţă că pentru el nu se găsea deloc tutun. Neil îi spuse de îndată negustorului să-i dea omului ce dorea, în contul său. Wagner păru adânc recunoscător pentru acest gest de bunăvoinţă şi, după ce-şi primi tutunul, o porni iar la drum. Neil mai făcu un apel solemn ca tâlharul să nu fie lăsat să scape, dar negustorul nu-i răspunse.

Într-o clipă se hotărî să-l aresteze singur pe tâlhar, cu orice risc. Strigă după el:

— Hei şefule, ia stai puţin!

Wagner îşi suci pe jumătate calul şi Neil, fără să-l slăbească din ochi, o porni cu mâinile goale drept spre el. La brâu avea înfipt totuşi credinciosul său revolver şi cei care văzuseră iuţeala şi precizia de maşină cu care Howie îşi scotea şi-şi încărca pistolul, ca şi iuţeala şi precizia cu care trăgea, ştiau cât se poate de bine că într-o confruntare cu el puţini aveau vreo şansă, sau poate nimeni. Cu toate astea, nici măcar unul dintr-o mie nu s-ar fi pornit, de la o distanţă de treizeci de iarzi, către un faimos desperado ce stătea liniştit, cu o armă încărcată în mână şi ştiind cam încotro bate urmăritorul lui. La douăzeci de iarzi, privirile li se încrucişară şi lucirea de mânie, ură şi disperare ce scăpără în ochii lui Dutch John vorbea atât de elocvent, încât făcea cât volume întregi. El chiar îşi suci puşca, apucând cu stânga de ţeavă şi cu dreapta de gâtul patului. Howie îl privi cu un dispreţ făţiş şi când Wagner făcu acea tentativă cu arma, îşi duse mâna la brâu.

Nemai intervenind nici o demonstraţie de forţă, îşi continuă înaintarea, fără nici o şovăire, ca la început, până ajunse la câţiva paşi de olandez; în privirea turbată a acestuia se citea stupefacţie, nehotărâre, furie şi deznădejde. Ochii aceia cenuşii, hotărâţi, neclintiţi păreau să-l fascineze pe Wagner. Îi mai despărţeau doar cinci paşi şi tremurul muşchilor lui Wagner arăta că se ajunsese într-un moment primejdios de încordare, când orice pas greşit putea să declanşeze explozia: care pe care, da ori ba! Patru! … Trei! … Doi! … Unu! Din ochii lui Wagner ţâşnesc fulgere. În cele din urmă se dezmeticeşte, dar e prea târziu. Neil trecuse de patul armei şi, pe un ton potolit, dar hotărât, rupse tăcerea, spunându-i:

— Dă-mi puşca şi coboară de pe catâr.

Un impuls, apoi un fior îl străbătu pe Wagner, ca un şoc electric, din cap până-n picioare. Totuşi se supuse şi se arătă gata să-l însoţească pe Neil, lucru pe care-l afirmă în mai

multe rânduri, adăugind că din partea lui nu avea de ce se teme.

Să nu-şi închipuie cineva că era vorba de un ticălos de rând, uşor de capturat. Avea peste şase picioare înălţime, zdravăn, bine clădit, foarte puternic, vioi şi nu numai stăpân pe sine, ci şi deosebit de îndrăzneţ. Era oacheş, avea pomeţii obrazului proeminenţi, o bărbie care trăda hotărâre şi nişte ochi întunecaţi a căror lucire primejdioasă puţini o puteau înfrunta fără să dea înapoi. La astea mai adăugaţi şi faptul că ştia care îi era soarta dacă avea să fie prins. Ţinea deci o puşcă în mână, avea o statură de Hercule, o inimă de piatră, o voinţă de fier. Şi, mai trebuie adăugat, un ştreang în jurul gâtului.

Capturarea lui Dutch John întreprinsă de Neil Howie, singur, fără sprijin de nicăieri, cu o rară stăpânire de sine şi îndrăzneală, este pentru noi cea mai remarcabilă acţiune din această campanie împotriva crimei. De s-ar fi întâlnit numai ei doi şi l-ar fi arestat el singur, ar fi însemnat că-şi riscase viaţa în mod eroic pentru binele obştei. Dar să vezi zeci de oameni zdraveni, bine înarmaţi, refuzând să-ţi dea măcar o mână de sprijin şi apoi să înfăptuieşti tu singur ceea ce toţi ceilalţi s-au ferit să facă de teama consecinţelor pe care persoana lor putea să le îndure e, în cel mai înalt grad, un gest nobil, plin de abnegaţie. Curaj fizic se întâlneşte şi la cei fără căpătâi, curajul moral e numai însuşirea bărbăţiei.

Fiind adus la focul de tabără, prizonierului i s-au arătat acuzaţiile îndreptate împotriva sa şi a fost informat că vinovatul putea fi găsit după cicatricea de pe urma unei răni de glonţ în umăr. Scoţându-i-se cămaşa, se descoperi şi semnul fatal. El încercă să se justifice, spunând că odată, pe când dormea la un foc de tabără, hainele i s-au aprins şi pistolul i s-a descărcat singur. Dar atât direcţia împuşcăturii, care nu întărea o astfel de afirmaţie, cât şi cauza invocată au fost socotite drept dovezi că încerca să inducă lumea în eroare şi deci dovezi de vinovăţie Pistolul nu se putea descărca singur din cauza focului fără ca stăpânul lui să nu se aleagă cu arsuri mortale, cu mult înainte ca explozia să aibă loc, aşa cum s-a dovedit printr-o adevărată probă a focului, cu o capsă pusă pe un băţ şi ţinută unde era vâlvătaia mai mare.

Dovada vinovăţiei prizonierului, oferită de descoperirea cicatricei, era certă. Neil îl lăsă sub pază. La convoi şi se întoarse înapoi călare ca să vadă de nu găsea pe cineva să-l ajute să escorteze prizonierul la Bannack. Abia atunci s-a vădit că voluntarii nu mai erau la modă, iar recruţi nu se

aflau. Neil o porni îndărăt şi-şi duse prizonierul la Dry Creek, unde se găseau vreo cincizeci sau şaizeci de bărbaţi, dar nici unul dintre ei nu se arătă prea dornic să aibă de-a face cu tărăşenia asta. Teama de răzbunarea tâlharilor era atât de mare, încât toţi păreau a socoti că a avea în pază pe unul dintre ei însemna aproape sigur să-ţi pui viaţa în joc.

Unul dintre prietenii lui Neil Howie veni la el şi-i spuse că ştia exact omul de care avea nevoie, iar acesta poposea cu un convoi în apropiere. Era o veste bună pentru el fiindcă îşi făcuse socoteala că trebuia să-l ducă singur pe prizonier. John Fetherstun, îndată ce auzi cum stăteau lucrurile, se oferi să-l însoţească, fiindu-i indiferent dacă era vorba de tâlhari, hoţi de cai sau alt soi de netrebnici.

Prizonierul, care îşi declara sus şi tare nevinovăţia, precum şi dorinţa de a nu le da de furcă, părea destul de împăcat cu situaţia şi, după toate aparenţele, mergea alături de ei de bunăvoie, fără nici o constrângere. De obicei călărea cu vreo cincizeci de iarzi înaintea lor, însă paznicii aveau cai mai buni şi, pe deasupra şi pistoale şi puşti, pe când el era neînarmat. Prizonierul îi câştigă prin purtarea lui plăcută într-atât de mult, încât începură să simtă un fel de simpatie faţă de el, deşi ştiau că era un ticălos şi un criminal. Însă următorul incident puse capăt primejdioasei simpatii trezindu-i la realitate.

Deoarece era foarte frig, cei trei se opreau după fiecare zece sau cincisprezece mile, aprindeau un foc şi se mai dezmorţeau. Fetherstun – care ţinea de obicei caii, în vreme ce Neil încropea focul – ca să se simtă mai comod, se duse la vreo zece paşi mai încolo şi puse armele jos. Nici nu apucă bine să vină înapoi, că Wagner o rupse la fugă spre arme şi, de nu s-ar fi repezit într-acolo Howie şi Fetherstun, tăindu-i tâlharului calea spre jinduitul arsenal, probabil că acest capitol n-ar fi fost scris niciodată, iar cei doi prieteni ar fi avut parte de un sfârşit sângeros, omorâţi de mâna lui Dutch John.

Într-una din nopţi făcură popas în aer liber, la Red Rock, iar oboseala îl doborî pe cel lăsat de pază, care începu să sforăie, ca semn că-şi lăsase datoria ce-i revenea în seama „Neadormitelor stele ce veghează cerul”.

Era tocmai ceea ce aştepta şi Wagner. Gândind că omul de pază era adânc cufundat în somn, se ridică şi aruncă o privire jur împrejur, în ochi sticlindu-i o bucurie cruntă. Dar când făcu prima mişcare pentru a-şi înfăptui dorinţa, Neil, care în astfel de împrejurări dormea cu un ochi deschis, iar în situaţia de faţă era cu ambele organe ale văzului la post,

îşi îndreptă brusc privirea asupra lui. Lucirea din ochii lui Wagner se stinse şi, mormăind ceva banal despre frig, se întinse la loc. După un răgaz de vreun ceas-două el socoti că, în fine, totul era în regulă şi, mult mai hotărât, se ridică din nou. Neil se ridică şi el în capul oaselor şi-i spuse liniştit:

— John, dacă mai încerci încă o dată, te ucid.

O privire deznădăjduită făcu să pară şi mai întunecată mâhnirea ce i se citea pe faţa oacheşă şi rostind scuze fără şir, tâlharul se culcă la loc.

Într-un alt moment al călătoriei lor, în apropierea drumului se zări fumul unui foc de tabără şi Wagner, care-l ochise înaintea paznicilor săi, se gândi pe dată că trebuia să fie vorba de cei veniţi să-l salveze. Cât timp a socotit că putea fi auzit, o ţinu tot într-un cântat şi fluierat, însă apoi deveni din nou tăcut, mohorât.

„Norocul îi ajută pe cei viteji” şi cei trei ajunseră fără nici o piedică la Horse Prairie. Neil porni spre Bannack în recunoaştere, promiţând ca aproximativ într-un ceas să fie înapoi dacă se arăta vreo primejdie. După ce aşteptă două ore, Fetherstun îşi reluă drumul, aducându-l şi pe prizonier la hotelul unde locuia el.

Neil se întâlni cu Plummer şi-i spuse despre prinderea lui Wagner. Şeriful (?) pretinse ca prizonierul să-i fie predat lui, dar Neil refuză… Ştia destul de bine că o gardă formată din Buck Stinson, Ned Ray şi ceilalţi indivizi şi condusă de Plummer n-avea să tragă asupra prizonierului dacă acesta încerca să fugă.

Dutch John îi propuse lui Fetherstun să facă o mică plimbare şi omul încuviinţă. Fetherstun nu cunoştea târgul Bannack, însă, luând-o agale, ajunseră la salonul lui Durand. După vreo câteva minute intră şi Neil, care-i spuse lui Fetherstun să nu-l slăbească din ochi pe Wagner, adăugind că se întoarce în câteva minute. Cei doi se aşezară şi se apucară să joace cărţi. Nu trecu mult şi se arătară Buck Stinson şi Ned Ray, care-i strânseră mâna prizonierului. Se mai adunară încă vreo patru-cinci indivizi, unul dintre ei puse multă căldură în această ceremonie, apoi îl măsură cam tăios din ochi pe Fetherstun. După ce trase o duşcă, se răsuci în loc şi, declarând că era pus pe beţie, ieşi afară, ceea ce trezi în mintea lui Fetherstun o bănuială care se dovedi întemeiată, când, după câteva minute, omul se întoarse înapoi în fruntea unei şleahte de vreo nouă inşi. Acum erau cincisprezece. Fetherstun se convinse că erau cu toţii din bandă fiindcă unul dintre ei se apropie de John şi-i spuse:

— Eşti prizonierul meu!

John se uită la fostul său paznic şi râse. Fetherstun înţelese ce voia să spună: „Mai înainte eram eu în mâna ta, acum eşti tu în a mea”. Aşa că Fetherstun se retrase într-un colţ şi scoase revolverul, aşteptându-şi moartea, dar hotărât să le dea la cât mai mulţi câte un cep cam de calibrul gloanţelor pe care le avea. Îi lăsă să ia prizonierul cu ei, pentru că-şi dădea seama că orice împotrivire era absurdă, apoi se îndreptă către hotelul său, unde se mai aflau vreo patru-cinci bărbaţi. Interesându-se de Neil, află că nu trecuse pe acolo şi atunci spuse:

— Domnilor, nu ştiu cu cine vorbesc, dar dacă sunteţi oameni cinstiţi, vă rog să veniţi cu mine. Mi-e teamă ca tâlharii să nu-l fi ucis pe Neil Howie, fiindcă a plecat acum o jumătate de oră, zicând că se întoarce în cinci minute.

Au sărit în picioare cu toţii şi Fetherstun îşi dădu seama că erau oameni de nădejde. Tocmai îşi luase puşca în mână când un bărbat băgă capul pe uşă şi-i spuse să nu-şi mai facă griji. Ceilalţi s-au arătat mulţumiţi cu atât. Fetherstun întrebă dacă putea să plece şi i se răspunse că nu. Atunci el le spuse că totuşi o să plece şi o luă la vale pe stradă, cu arma în mână. Nu putuse să-şi vadă omul ca lumea, dar, mergând mai departe, ajunse la o cabană unde-l zări pe Dutch John, înconjurat de vreo douăzeci de inşi. Bătu la uşă, dar nu i se îngădui să intre: cei de acolo nu-l cunoşteau. Era o confuzie reciprocă, fiecare parte gândind că cealaltă era din tagma tâlharilor. Fetherstun le spuse că Wagner era prizonierul lui şi că nu avea de gând să renunţe la el. Îi răspunseră că din partea lor totul era în regulă şi că nu voiau decât să-i pună câteva întrebări. Aceeaşi confuzie se petrecu şi în cazul lui Neil, pe care Fetherstun, cu ajutorul unuia dintre noii anchetatori, îl găsi curând. Aflând că Wagner le scăpase din mână, se aprinse iute ca un foc de paie, dar se stinse la fel de repede când văzu că lucrurile se află pe făgaşul cel bun.

Oamenii predară îndată prizonierul lui Neil şi Fetherstun, care-l duseseră înapoi la hotel şi apoi într-o cabană. Vreo şapte sau opt grupuri de bărbaţi au venit să-l descoasă, îndemnându-l să mărturisească tot ce ştia. De fiecare dată promise că aşa va face. Dar de fapt nu încerca decât să-i tragă pe sfoară şi să câştige timp. Căpetenia celor de faţă luă o carte şi spuse că de trăncăneală era sătul şi n-avea de gând să se mai lase prostit. Ceilalţi continuară interogatoriul, dar, în cele din urmă, renunţară la ideea de a scoate măcar o umbră de adevăr de la John.

Literatul îşi închise cartea şi, apropiindu-se de Wagner, îi spuse că era un tâlhar şi un criminal cunoscut de toată lumea şi deci urma să fie spânzurat; dar dacă avea vreo preferinţă asupra momentului exact al execuţiei, putea s-o spună şi avea să se ţină seamă de dorinţa lui, dacă era cât de cât acceptabilă.

John începu să măsoare încăperea în sus şi-n jos, iar după o vreme, izbucni în plâns şi, căinându-şi soarta nenorocită, spuse că avea să mărturisească, nădăjduind, fireşte, ca mărturia lui să atârne destul de greu în balanţă ca să-i convingă să-i cruţe viaţa. Apoi făcu o lungă depoziţie, confirmând mărturia lui Red în toate punctele importante, dar până la ultima lui suflare a tăgăduit că ar fi fost vinovat, chiar şi atunci când şi-a recunoscut rolul în jaful comis de el şi de Marshland asupra convoiului. Aici se încheie cercetarea în seara aceea…

Când se lăsă noaptea, aproape toţi cei din Bannack aflară că Wagner era tâlhar şi ţinut sub stare de arest şi nimeni nu-i îngădui să intre în casă. Neil Howie şi Fetherstun îl duseră într-o cabană goală la Teşitura Iancheului…

În acelaşi timp se întemeia la Bannack comitetul de vigilenţă. În prăvălia lui Peabody fusese fixată o adunare publică pentru a discuta această chestiune şi întemeierea acestei organizaţii era privită favorabil. Însă cel mai de nădejde cetăţean preferă să nu se arate încântat de propunere. Văzându-i acolo de faţă pe Ned Ray şi pe Stinson, chibzui că nu era momentul pentru o astfel de acţiune şi se trase deoparte să aştepte un prilej mai nimerit, într-un cadru mai potrivit şi prilejul se ivi în aceeaşi seară.

Pe la miezul nopţii, abia se întinsese să se culce când fu trezit din somn, supunându-i-se să se scoale fiindcă era căutat de nişte oameni din Virginia. Se îmbrăcă în grabă şi află că patru oameni de nădejde aduseseră un mesaj din partea comitetului de vigilenţă din Virginia şi, examinându-l îndeaproape, au înţeles cu toţii că formau o organizaţie şi că erau subordonaţi autorităţii centrale… Era un lucru binevenit pentru că mesajul conţinea ordinul pentru executarea lui Plummer, Stinson şi Ray, primul în calitate de căpetenie, iar ceilalţi ca membri ai bandei de tâlhari. La început, comitetul de vigilenţă din Bannack n-a avut decât patru membri. S-a hotărât ca restul zilei să fie consacrat pentru recrutarea de noi membri, deşi prea mare lucru nu s-a făcut…

CAPITOLUL XVIII
Arestarea şi executarea lui Henry Plummer, căpetenia bandei de tâlhari, a lui Buck Stinson şi Ned Ray

La lăsarea amurgului, în oraş au fost aduşi trei cai – proprietate personală a trei bandiţi des pomeniţi până acum, respectiv Plummer, Stinson şi Ray. Se bănui, pe bună dreptate, că tâlharii erau decişi să părăsească ţinutul, aşa că se hotărî să fie arestaţi încă în acea noapte. Fiecărui grup i se spuse ce avea de făcut. Cei însărcinaţi cu această treabă o împliniră exemplar. Când a fost luat de acasă, Plummer tocmai se dezbrăca. Avea pistolul (care se arma singur) stricat şi deci nefolositor. Chiar de-ar fi fost înarmat, orice rezistenţă ar fi fost zadarnică fiindcă a fost imobilizat în momentul când a venit să deschidă uşa să vadă cine bătea. Stinson a fost arestat în localul lui Toland, unde-şi omora seara. Ar fi stârnit şi el o mică petrecere cu împuşcături, dar cei veniţi să-l ia au fost mai iuţi de mână decât el. Când a fost arestat. Ray zăcea pe o masă de pocher. Cele trei grupuri şi-au dus prinşii într-un loc dinainte stabilit unde au făcut popas, în drum spre eşafod. Conducătorul detaşamentului de vigilenţă şi încă vreo câţiva oameni, retraşi într-o cabană, au hotărât să nu stea de vorbă cu Plummer, pe care-l ştiau atât de bine, ca să-şi cruţe un moment neplăcut. Totuşi grupul se opri acolo şi Plummer îşi făcu apariţia în uşă… Sosise momentul critic. Văzând că împrejurările erau de aşa natură, încât nu admitea nici şovăială, nici întârziere, cel ce conducea grupul se îndreptă spre oameni şi dădu milităreşte ordinul:

— Companie, înainte marş!

Ordinul fu executat pe dată. O funie luată de la patul unui funcţionar de vază dispăruse şi nu reuşea nimeni să dea de ea. Un puştan negru fu trimis după acel neplăcut, dar foarte necesar, remediu al crimei şi puştiul se dovedi atât de iute de picior, încât, încă înainte ca detaşamentul să ajungă la locul execuţiei, acolo se şi aflau mai multe sute de metri de material pentru „cravate de cânepă”.

Pe drum, Plummer auzi oamenii vorbind şi recunoscu vocea conducătorului. Veni la el şi-l imploră să i se cruţe viaţa, dar i se răspunse:

— N-are rost să te rogi să fii cruţat. S-a hotărât şi nu mai poate fi schimbat nimic. Vei fi spânzurat. Şi mie-mi vine

greu. Dar n-am ce face chiar dacă aş vrea.

Ned Ray, parcă învăluit de sus până jos în înjurături, încercă să se încaiere, dar curând îşi dădu seama că nu-şi alesese bine oamenii pentru astfel de demonstraţie; la rândul lui, Buck Stinson făcu văzduhul să se cutremure de sudălmile lui păcătoase, murdare, pe care le arunca la adresa gardienilor săi. Plummer folosi toate argumentele care-i veniră în minte şi se milogi în toate felurile pentru a-i face pe vigilenţi să-i cruţe viaţa Imploră să fie pus în fiare şi băgat în cea mai netrebnică dintre cabane, se jură să părăsească ţinutul pentru totdeauna, voia să fie judecat de un juriu, se rugă să i se dea răgaz să-şi rezolve socotelile, să-şi vadă cumnata, iar apoi, căzând în genunchi, plin de lacrimi şi sughiţuri, declară în faţa Domnului că era prea ticălos ca să moară. Mărturisi multele sale crime şi nelegiuiri şi se arătă înnebunit la gândul morţii.

Prima funie fiind trecută pe după o grindă şi laţul făcut, se dădu ordinul:

— Aduceţi-l pe Ned Ray!

În timp ce oamenii se luptau cu el, din gura tâlharului curgeau numai blesteme. Nefiind bine legat cu mâinile la spate, îşi vârî degetele între gât şi ştreang, ceea ce-i prelungi chinul.

Buck Stinson îşi văzu tovarăşul de tâlhării luptându-se cu moartea în ştreang şi bâigui:

— S-a dus sărmanul Ed Ray.

Dar faţă de nenumăratele lui victime nu arătase nici o îndurare. Făcând o mişcare bruscă din cap în clipa când era săltat în ştreang, nodul îi alunecă sub bărbie şi trecură câteva minute până să moară.

Atunci se auzi de mai multe ori ordinul:

— Aduceţi-l pe Plummer!

Conducătorul se apropie de acel „perfect gentleman”, cum îi spuneau prietenii şi fu întâmpinat cu cererea:

— Lasă-i omului măcar răgaz să se roage.

Ştiind cât se poate de bine că Plummer îşi aştepta salvarea din altă parte şi nu din cer, îi răspunse scurt şi hotărât.

— Sigur, dar omul să-şi spună rugăciunea colo sus!

Văzând că toate încercările de a scăpa de moarte sunt zadarnice, Plummer se ridică şi nu mai rosti nici o rugăciune. Stând sub spânzurătoare… acest al doilea Haman îşi scoase de la gât cravata şi o aruncă peste umăr unui tânăr prieten.

— Care locuia la el şi-l socotea nepătat de nici o crimă – spunându-i între timp:

— Ţine asta, să-ţi aduci aminte de mine!

Tânărul, în culmea durerii, se aruncă pe jos plângând şi jeluindu-se. Plummer ceru să aibă parte de o cădere zdravănă, ca să moară pe loc. În măsura în care s-a putut, dorinţa i-a fost împlinită; oamenii l-au ridicat pe braţe cât de sus au putut şi apoi i-au dat drumul brusc. A murit îndată, fără să se chinuie prea mult.

A trebuit apoi, cu mult efort, să i se desprindă lui Ned Ray degetele de sub laţ, ca să poată muri. Probabil că din acel trio al morţii, el şi-a dat sufletul cel mai târziu.

În orice ţinut al vestului, zvonul spânzurării cuiva zboară mai iute decât oricare altă veste şi, în seara acelei zile de sărbătoare, în jurul eşafodului se adunară mulţi acoliţi ai tâlharilor. Privitorilor nu li s-a îngăduit să se apropie decât până la un anumit punct, unde erau opriţi de garda care nu le dădea voie să păşească dincolo de o anumită linie de demarcaţie sub pedeapsa de a fi împuşcaţi pe loc.

Era o vreme cumplit de geroasă, însă oamenii gărzii au rămas multă vreme în jurul tâlharilor, hotărâţi să zădărnicească orice încercare de a-i da jos.

Vaiete şi gemete puternice din apropiere atraseră atenţia oamenilor de pază şi un grup restrâns se îndreptă într-acolo. Curând dădură peste madam Hali, binecunoscută curtezană, prietenă a lui Ned Ray, care, cu tânguirile ei lugubre, făcea noaptea şi mai sinistră. După ce o determinară iute să tacă, ea începu să întrebe ce i se întâmplase iubitului ei şi i se relată astfel soarta lui:

— Ei bine, dacă vrei să ştii, e în streang.

Vestea dezlănţui un potop de blesteme şi sudalme, dar oamenii n-aveau vreme de pierdut şi o însoţiră până la locuinţa ei, fără prea mult exces de politeţuri…

Curând după asta, garda se întoarse, în formaţie, în târg, lăsând cadavrele ţepene în suflarea vântului îngheţat. Apoi prietenii tâlharilor tăiară în cele din urmă funiile şi-i îngropară pe cei executaţi. Domnia teroarei la Bannack luase sfârşit.

CAPITOLUL XIX
Execuţia Mexicanului (Joe Pizanthia) şi a lui Dutch John (Wagner)

Tonul general al atitudinii populaţiei suferi o profundă schimbare după executarea sângeroşilor criminali a căror soartă a fost relatată în capitolele precedente. Oamenii respirau uşuraţi, fiindcă aproape toată lumea tremurase de teama lui Plummer şi Stinson, în special. Ultimul era de teapa acelor brutali sceleraţi a căror formulă de prezentare, când nimereau în câte un bar, era atât de cunoscută celor din munţi: „Iu-iu-iu-iu! Io mi-s din Pike, Missouri şi-s o namilă de trei metri, mi-am făcut bârlog pe unde mişună numai otrepe şi din Munţii Stâncoşi mi-am făcut salon; put ca un lup, beau apă din pâraie ca un cal. Hei, bagă de seamă, mă…, că acuşi mă pornesc" etc. …

Vigilenţii se organizau repede, iar opinia publică îi sprijinea.

Luni dimineaţă se hotărî să fie arestat Mexicanul, Joe Pizanthia, să se vadă cam cu ce se îndeletnicise el prin ţinut. În afara acestuia, era cunoscut drept om fără nici un căpătâi, criminal şi tâlhar, dar asta nu era treaba vigilenţilor. Un grup porni spre cabana lui construită în coasta unui deal. Părea şi mai întunecată decât de obicei, din cauza strălucirii zăpezii din jur. Pentru că nu răspunse nimeni când fu chemat să iasă afară, Smith Ball şi George Copley pătrunseră înăuntru, în ciuda sfaturilor prietenilor lor şi fură întâmpinaţi cu focuri de armă de către adversarul care se ascunsese şi-i aştepta. Copley fu împuşcat în piept, Smith Ball se alese cu un glonţ în coapsă. Amândoi ieşiră clătinându-se şi văitându-se:

— M-a împuşcat.

Copley fu sprijinit de doi prieteni şi dus ceva mai încolo şi muri curând de pe urma rănii. Smith Ball îşi reveni şi fu în stare să-şi descarce revolverul în trupul asasinului său mai târziu, când acesta fu târât afară.

Oamenii parcă înnebuniseră. Copley era foarte stimat, iar Smith Ball avea mulţi prieteni. Toţi cei de faţă se hotărâră pe loc să se răzbune pe Mexican.

Un grup de bărbaţi cu o proaspătă experienţă militară porni cât îi ţineau picioarele să aducă un obuzier de munte ce zăcea părăsit acolo unde fusese desprins de atelaj. Fără să mai aştepte să se aducă afetul, obuzierul fu purtat de braţe nerăbdătoare până la câteva zvârlituri de băţ de peretele fără geamuri al cabanei şi câţiva bătrâni artilerişti, aşezându-l pe

o ladă, îi puseră proiectilul pe ţeavă şi-l îndreptară spre locuinţă. Ca totdeauna în momente de tulburare, uitară şi acum ceva şi anume să elibereze focosul, aşa că proiectilul nu mai explodă, ci se făcu ţăndări când trecu prin bârne, lăsând o spărtură în perete, din care zburau aşchii în toate părţile. Se puse al doilea proiectil pe ţeavă, se eliberă focosul, dar distanţa era aşa de mică, încât explozia se produse abia după ce proiectilul ieşise prin celălalt perete, afară. Gândindu-se că Pizanthia putea să se fi ascuns în vatra sobei, îndreptară ţeava într-acolo şi trimiseră o lovitură zdravănă În timpul ăsta, conducătorul îşi vădi aptitudinile militare şi postă câţiva puşcaşi care să menţină un tir rapid asupra spărturii din perete pentru ca individul asediat să nu o poată folosi drept crenel de după care să tragă asupra asediatorilor. Neprimindu-se nici un răspuns la tirul de obuzier şi de arme, atacanţii se gândiră să ia cu asalt cabana. Conducătorul chemă câţiva voluntari să-l urmeze… Cei şase atacanţi se mişcau fără întrerupere spre casă la adăpostul celorlalte locuinţe, apoi, când au ajuns pe teren descoperit, au dat buzna spre cabană. Uşa fusese doborâtă de tirul armelor şi, uitându-se cu fereală înăuntru, nu zăriră nimic, până când un ochi mai ager văzu cizmele Mexicanului ieşind de sub dărâmături. Doi inşi dădură uşa la o parte, în vreme ce Smith Ball îşi scosese revolverul şi stătea pregătit. Ceilalţi îl apucară de cizme.

Pizanthia zăcea sub uşă, grav rănit. Revolverul era alături de el. Tâlharul fu târât îndată afară şi Smith Ball îi plăti cu vârf şi îndesat pentru rana făcută… Luară o frânghie de rufe şi i-o legară în jurul gâtului. Căpitanul se căţără pe un stâlp. Ceilalţi ridicară trupul cât mai sus, iar el legă frânghia de capătul unei grinzi, înnodând-o zdravăn. Pe când căpitanul se cocoţase acolo sus, să lege frânghia ca lumea, mulţimea se porni să-şi descarce armele cu furie asupra criminalului, care se bălăngănea sub picioarele sale Căpitanul strigă:

— Hei. Băieţi, potoliţi-vă o clipă!

Tirul încetă şi căpitanul se lăsă binişor să lunece la vale. Asupra trupului ce se legăna de funie se trăseseră peste o sută de gloanţe. Un prieten – unul din cei patru întemeietori ai organizaţiei din Bannack – îl luă pe căpitan de braţ şi-i spuse:

— Hai să-ţi arăt rugul!

Îndreptându-se spre cabană, văzu că fusese făcută una cu pământul de către mulţimea dezlănţuită, iar ce mai rămăsese era pradă flăcărilor. Propunerea de a-l arde şi pe Mexican fu primită cu chiote de entuziasm. Cadavrul fu dat jos şi

aruncat deasupra rugului, unde arse de nu se mai găsi nici un oscior când se stinse focul.

Dimineaţa, vreo câteva femei pierdute se apucară să cearnă cenuşa ca să vadă dacă tâlharul n-avusese aur în pungă. Ne bucură să putem spune că strădaniile lor n-au fost răsplătite, ele neaflând nici o mină de aur în felul acesta.

Dorinţa de răzbunare a populaţiei n-a fost decât parţial satisfăcută în ceea ce-l privea pe Pizanthia. Cei care au predicat împotriva vechiului comitet de vigilenţă ar face bine să mediteze asupra marii diferenţe care a existat între severitatea promptă, dar cu adevărat necesară, pe care au exercitat-o vigilenţii şi pasiunile dezlănţuite ce stăpânesc masele pretutindeni, încât ajung să comită acte de răzbunare ca cele de mai sus, în faţa cărora umanitatea se trage înapoi cutremurându-se. Nu de puţine ori am auzit pe câte unul spunând că era „tare păcat” să spânzuri un om pe care ar fi vrut să-l vadă pedepsit ca lumea. Auzeam: „Pe rug cu el! Mă duc eu să adun vreascuri tocmai din creierul munţilor”, „Mentă prăjit în grăsimea lui” etc., etc. …

În toate cazurile când şi-au mărturisit păcatele în fata vigilenţilor din Montana, tâlharii se temeau după aceea de răzbunarea tovarăşilor lor, mult mai tare decât de execuţia care-i aştepta în mâinile vigilenţilor, încât se agăţau de aceştia socotindu-i adevăraţi prieteni şi apărători.

Un exemplu deosebit în acest sens îl oferă purtarea lui John Wagner. În vreme ce era ţinut sub pază în cabana de la Teşitura Iancheului, afară, în noapte, se auziră paşi şi voci înăbuşite. Fetherstun sări în picioare, hotărât să-şi apere propria piele, ca şi pe cea a prizonierului, până la capăt. În timp ce-şi pregătea armele, aruncă o privire peste umăr să vadă ce făcea Dutch John. Tâlharul stătea cu arma de vânătoare cu două ţevi în mână, urmărind să vadă de se ivea prilejul să lupte alături de paznicul său. Fetherstun încuviinţă din ochi, apoi îi spuse:

— Aşa, aşa, John, să-i facem să-l vadă pe…

John zâmbi crunt şi aprobă din cap, cu ţeava puştii îndreptată într-acolo de unde se auzea zgomotul, ochii sticlindu-i ca la un tigru înfuriat. Dacă ar fi avut poftă, l-ar fi putut împuşca pe Fetherstun pe la spate, fără nici o bătaie de cap şi fără vreun pericol. Probabil că asediatorii au auzit ţăcănitul închizătoarelor armelor în tăcerea nopţii şi au socotit că nu era cazul să pornească un atac plin de riscuri, care nu-s pe placul ticăloşilor, indiferent din ce soi.

În seara de după execuţia lui Pizanthia, comitetul nou organizat se întruni şi, după câteva discuţii preliminare, se

puse la vot soarta lui Dutch John. Toţi au votat pentru executarea lui, singura pedeapsă pe măsura faptelor. Ani de zile se îndeletnicise cu tâlhării şi crime.

Unul din cei prezenţi la întrunire a fost însărcinat să-i transmită lui Wagner vestea, aşa că omul se duse la locul unde era ţinut tâlharul şi-i citi sentinţa de condamnare la moarte, aducându-i la cunoştinţă că urma să fie spânzurat într-un ceas. Wagner fu zguduit la aflarea sentinţei. Se ridică în picioare şi străbătu agitat, cu paşi nesiguri, încăperea, o dată sau de două ori. Se milogi să i se cruţe viaţa, imploră să i se taie mâinile şi picioarele, apoi să fie lăsat slobod:

— Că doar ştiţi, atunci n-am să mai pot face nici un rău.

I se aduse la cunoştinţă că dorinţele sale nu puteau fi împlinite şi că deci trebuia să se gătească de moarte. Văzând că moartea era de neocolit, Wagner îşi adună toată bărbăţia şi nu mai vădi nici un semn de slăbiciune. Era destul de dureros că pentru curajul pe care-l arăta nu putea fi totuşi salvat, pentru că, în ciuda îndeletnicirilor lui ticăloase, purtarea bună de care dăduse dovadă câştigase inima paznicilor şi a judecătorilor într-o atât de mare măsură, încât nu le venea la socoteală nici acestora s-o recunoască. Curajul, buna purtare de acum nu puteau însă plăti crimele şi jafurile de dinainte, aşa că Dutch John trebuia să se pregătească pentru o moarte ticăloasă şi judecata de pe urmă, având doar un scurt răgaz pentru căinţă.

Spuse că dorea să-i trimită mamei sale din New York o scrisoare şi întrebă de nu se afla cumva vreun olandez pe acolo care să scrie în limba sa maternă. Găsindu-se unul după cum se ceruse, Wagner îi comunică ce dorea, iar scribul puse pe hârtie tot ce i se spusese. Wagner avea degetele bandajate în cârpe şi nu putea mânui condeiul decât cu multă greutate, fiindcă încă nu se înzdrăvenise de pe urma degerăturilor… Scribul, după ce termină scrisoarea, i-o citi cu voce tare, dar lui Wagner nu-i plăcu ce auzi. Îi arătă că în mai multe locuri nu-i respectase spusele, atât în ceea ce privea forma cât şi substanţa şi, în cele din urmă, smulgându-şi bandajele, se aşeză şi-şi scrise singur epistola.

Îi arăta mamei sale că era sortit morţii şi nu mai avea decât puţine clipe de trăit; că, după ce trecuse munţii ca să se ocupe de afaceri cu cai, se înhăitase cu nişte ticăloşi ce-l siliseră să ducă viaţa mizerabilă care-l adusese în situaţia nenorocită de acum; că de data asta era condamnat la moarte fiindcă luase parte la jefuirea unui car, împrejurare în care el se alesese cu o rană şi fusese prins, iar soţul său,

omorât. (Probabil că şi el credea ultima afirmaţie.) Recunoscu, la urmă, că pedeapsa era dreaptă.

Încheind scrisoarea, o înmână vigilenţilor pentru a fi trimisă mamei sale. Apoi, liniştit, îşi bandajă din nou degetele… Fu dus de la locul unde era ţinut, la o casă în curs de construcţie, unde zăceau şi cadavrele lui Stinson şi Plummer – unul întins pe jos, iar celălalt pe o bancă. Cadavrul lui Ray fusese predat iubitei lui, la cererea acesteia. Cel ce-şi aştepta moartea privi fără o tresărire rămăşiţele pământeşti ale tâlharilor şi ceru voie să se roage. I se îngădui şi Wagner îngenunche. Buzele i se mişcau repede, dar nu se auzea un singur sunet. Ridicându-se în picioare, continuă să se roage, dar se uita de fapt tot timpul la vigilenţii adunaţi în jur. O funie fu trecută peste o grindă, iar dedesubtul ei se aşeză un butoi pe care urma să se urce osânditul. În timp ce se făceau aceste ultime pregătiri, fiindcă nu mai văzuse niciodată cum e spânzurat un om, Dutch John întrebă cât de mult avea să se chinuie până să-şi dea sufletul. I se răspunse că puţin. Îi puseră laţul în jurul gâtului, butoiul fu legat cu o funie şi cei însărcinaţi cu execuţia apucară de capăt. Când se dădu comanda „gata”, butoiul fu smuls într-o clipă de sub picioarele condamnatului şi acesta se prăbuşi în braţele morţii. Un timp se zbătu cu multă putere; constituţia lui de fier se lăsa greu înfrântă, neputând renunţa la viaţă la fel de uşor ca unul mai şubred clădit. Rămase în ştreang până îl înţepeni gerul, apoi i se tăie funia şi fu îngropat după cuviinţă.

CAPITOLUL XX
Prinderea şi execuţia lui Boone Helm, Jack Gallagher, Frank Parish, Haze Lyons şi George Şontorogul (Lane)

Execuţiile amintite în capitolele precedente au avut un efect puternic şi binefăcător. Dar pentru a asigura obştei o pace durabilă, mai erau multe de făcut. Ives, Yager, Brown, Plummer, Stinson, Ray, Pizanthia şi Wagner erau morţi, dar cei cinci ticăloşi, ale căror nume au fost trecute în fruntea acestui capitol, împreună cu Bunton, Zachary, Marshland, Shears, Cooper, Carter, Graves, Hunter şi alţii, erau încă slobozi şi erau ajutaţi de mulţi alţii, la fel de păcătoşi, dar mai puţin îndrăzneţi şi periculoşi decât aceştia.

Vigilenţii erau mereu ţinta unor ameninţări de răzbunare şi o încercare de a jefui mai multe prăvălii din Virginia a fost cât pe ce să reuşească de n-ar fi fost descoperită la timp şi zădărnicită. Toţi cei care luaseră parte la urmărirea criminalilor erau trecuţi pe răboj pentru a fi asasinaţi de către tot soiul de sceleraţi şi nu rămânea nimic altceva de făcut decât să se ducă până la capăt treaba utilă, începută sub auspicii atât de favorabile, cu vigoare şi o neclintită asprime care să nu cunoască răgaz până când ultimul nelegiuit, cu mâinile pătate de sânge, avea să fie prins pentru a împărtăşi soarta care-i paşte pe toţi ticăloşii.

În noaptea de 13 ianuarie 1864, comitetul executiv, reunit în adunarea solemnă, condamnă la spânzurătoare pe şase din cei pomeniţi. Unul dintre ei – Bill Hunter – mirosind primejdia, se târî printr-un şanţ de scurgere, reuşind să treacă de linia celor care înconjuraseră târgul şi să scape. Degerase rău de tot şi J.A. Slade îl descoperi ascuns sub un vraf de crengi uscate şi-i spuse că vigilenţii erau pe urmele lui, veste care-l făcu să-şi mute bârlogul în valea Gallatin, unde fu găsit şi executat curând, aşa cum se va povesti mai departe.

În vreme ce comitetul delibera în secret, câţiva din cei care chiar în acel moment erau condamnaţi la moarte se adunaseră într-o încăpere de la etajul unei case de cartofori şi se apucaseră de o partidă de faro. Jack Gallagher, la un moment dat, se trezi spunând:

— Noi prăpădim cărţile şi vigilenţii ăia blestemaţi ne condamnă!

Se crede că acestea au fost cele mai adevărate şi mai cu miez vorbe spuse vreodată de el; dar merită iertat, fiind prima dată că a spus şi el adevărul, din întâmplare.

Au fost trimişi în grabă mesageri pentru a mobiliza oamenii din aşezările vecine, din defileu şi s-a răspuns pe dată acestei chemări. Veni şi dimineaţa, ultima de care mai aveau parte cei cinci ticăloşi. Primele raze ale soarelui dezvăluiră pichete de vigilenţi staţionate în fiecare punct mai important în jurul târgului. Vestea se răspândi ca fulgerul în toată aşezarea. Multe conştiinţe păcătoase începură să dârdâie de spaimă, buzele tremurându-le de o nestăpânită groază. Călcând apăsat, detaşamente de vigilenţi, cu fălcile încleştate, veniră din Nevada, Răscrucea, Piscul, Pădurea Pinului, înălţimea şi Seninul şi se opriră, toţi ca unul, în Strada Mare. De îndată fură desemnate grupuri pentru arestarea tâlharilor şi toţi îşi îndepliniră însărcinarea, în afară de cei trimişi după Bill Hunter, care scăpase.

Primul fu adus Frank Parish. Fusese arestat fără multă bătaie de cap într-o prăvălie şi nu părea deloc să creadă că-l aşteaptă moartea. Îl luă deoparte pe ofiţerul grupului şi-l întrebă:

— Da' pentru ce-s arestat?

I se spuse:

— Pentru vina de a fi tâlhar şi hoţ, de a fi luat parte la crime şi jafuri la drumul mare.

La început se declară nevinovat, dar în cele din urmă mărturisi că făcuse parte din bandă, îşi recunoscu complicitatea la jefuirea diligenţei între Bannack şi Virginia, vinovăţia de a fi furat cai şi vite…

George Şontorogul (George Lane) fu arestat în localul *Dance şi Stuart.* Acolo locuia şi lucra el din când în când. Era foarte calm, stăpân pe el şi întrebă, la fel ca şi Parish mai înainte, care era motivul arestării sale. Primind acelaşi răspuns, păru surprins şi spuse:

— Dacă mă spânzuraţi, să ştiţi că spânzuraţi un om nevinovat.

I se spuse că dovezile erau certe şi că, de mai avea ceva de aranjat, trebuia s-o facă de îndată fiindcă sentinţa sa era condamnarea la moarte. Arăta pocăit şi se aşeză jos, acoperindu-şi o vreme faţa cu mâinile. Apoi ceru să i se aducă un preot, se trimise îndată după acesta şi George porni să se spovedească şi să se roage împreună cu preotul până se formă procesiunea, care se îndrepta către spânzurătoare. În carnetul său de note se găsi un fragment dintr-un ziar ce apărea în vest, în care se spunea că George

Lane, faimosul hoţ de cai, era şerif în Montana. Lane era un om cu nervi de oţel şi nu părea să-şi bată capul cu spânzurătoarea mai mult decât ar fi făcut-o altul pentru a-şi termina micul dejun.

Apoi fu adus Boone Helm. Fusese arestat în faţa *Hotelului Virginia.* Pentru prinderea lui au fost aleşi vreo doi-trei oameni faţă de care Helm să nu aibă urmă de bănuială, iar aceştia şi-au jucat rolul atât de bine şi fără efort, încât a fost prins fără să fie în stare să opună nici o rezistenţă. La locul de întâlnire, Helm a venit dus de fiecare braţ de câte un om, iar în spate mergea un altul, cu revolverul încărcat. Se tângui amarnic că, atunci când fusese luat, nu apucase să stârnească „nici un bâlci", aşa după cum spusese:

— Le făceam eu o distracţie pe cinste când m-au umflat. Dacă miroseam ce puseseră ei la cale! …

Avea mâna dreaptă într-o eşarfă. După ce fu adus, se aşeză cuminte pe o bancă şi când i se aduse la cunoştinţă soarta care-l aştepta, declară că era absolut nevinovat. Spuse:

— Îs la fel de nevinovat ca un prunc nou-născut. N-am omorât, nici n-am furat, nici înşelat pe nimeni la viaţa mea. Jur pe biblie oricând vreţi.

Din dorinţa de a se vedea dacă, într-adevăr, era atât de ticăloşit, încât să şi jure, i se dădu o biblie, iar el, cu cea mai mare seriozitate, se jură precum spusese, chemând cele mai aspre pedepse asupra sufletului său dacă jura strâmb şi săruta biblia, cu o pioşenie făţarnică. Apoi se adresă unuia dintre cei prezenţi, rugându-l să treacă numai ei amândoi într-o cameră alăturată. Gândindu-se că Boone voia să se roage împreună, omul îi propuse să trimită după un slujitor al bisericii. Dar acesta îi spuse:

— Nu, cu dumneata vreau.

Ajungând în altă cameră, prizonierul spuse:

— Nu e nici o cale de scăpare?

După ce i se răspunse că nu era nici una şi că urma să moară, zise:

— Ei bine, atunci am să-ţi spun că am omorât pe unul Shoot, în Missouri şi am şters-o în vest şi am ucis un alt individ în California. În Oregon am ajuns la puşcărie, dar am scăpat săpând pe dedesubt cu uneltele pe care mi le-a adus muierea mea.

Fiind întrebat dacă nu voia să dea în vileag ce ştia despre bandă, Boone răspunse:

— Întreabă-l pe Jack Gallagher, că ştie el mai bine ca mine.

Jack, care era în spatele unui paravan, îl auzi şi izbucni într-o salvă de blesteme, spunând că numai din cauza unor afurisiţi de laşi şi trădători intrase el în beleaua aceea… Văzând că toate jurămintele şi toată pledoaria lui nu-l ajutau în nici un fel, Helm încheie:

— Am înfruntat moartea sub toate chipurile şi nu mi-e teamă să mor.

De mai multe ori ceru să i se aducă whisky, dar în câteva rând uri fu mustrat pentru această purtare nelalocul ei.

Deşi nu se aşteptau la nici un pericol, cei însărcinaţi cu arestarea lui Lyons nu şi-au împlinit misiunea decât vădind multă viclenie. Locuia la *Arbor Restaurant,* lângă „Shades". Oamenii pătrunseră înăuntru, dar patronul spuse că cel căutat nu era acolo; dacă voiau, puteau să-l caute şi ei. Se apucară să cerceteze locul, fără succes. Însă, în vreme ce-l căutau pe Lyons, într-o odaie de jocuri de noroc dădură peste Jack Gallagher, înfofolit într-un aşternut, cu puşca şi revolverul alături. Dar a fost luat prea iute ca să mai aibă timp să-şi folosească armele, chiar de-ar fi avut îndrăzneala s-o facă..

În vremea asta, altă ceată o porni după Haze Lyons şi descoperi că acesta trecuse creasta mai sus de Virginia. Şi, după ce bătuse cale de vreo trei mile prin munţi, făcuse un ocol şi se întorsese, ajungând la vreun sfert de milă de creasta pe unde trecuse, iar de acolo o luase spre cabana unui miner, în partea de vest a defileului, chiar deasupra târgului. Îndată ce aflară această veste, oamenii porniră în cea mai mare grabă într-acolo. Conducătorul cetei izbi uşa de perete şi, cu revolverul îndreptat spre cel dinăuntru, îi strigă:

— Mâinile sus!

Lyons ţinea în mână o furculiţă cu o bucată de plăcintă fierbinte, dar imediat le lăsă în jos pe amândouă şi se supuse. I se porunci să iasă afară. Se supuse şi de data asta. Era numai în cămaşă şi vestă şi ceru să i se dea haina. Dorinţa i se împlini. Era atât de tulburat, că nu nimerea nici mânecile. Fu căutat de arme, dar tocmai îşi scosese centura şi revolverul şi le pusese pe pat. Le mărturisi că era prima mâncare pe care o mâncase cu poftă de şase săptămâni. I se spuse să-şi termine masa, dar, după ce mulţumi căpitanului, declară că nu mai era în stare să înghită nimic. Întrebă ce aveau să facă apoi cu el şi dacă voiau să-l spânzure. Căpitanul îi spuse:

— N-am venit încoace ca să-ţi fac promisiuni. Pregăteşte-te de ce-i mai rău.

Le răspunse:

— Acum două-trei zile, prietenii m-au sfătuit să mă cam topesc de pe aici.

Căpitanul îl întrebă de ce nu plecase, iar el răspunse că nu făcuse nimic rău şi nu voia să plece.

Fusese unul din cei care-l omorâseră pe Dillingham, în iunie ’63, fusese condamnat la moarte şi apoi cruţat după cum s-a arătat. De fapt, nu plecase din cauza legăturii sale cu o femeie din târg, al cărei dar – un ceas de aur – îl avea la el când îşi dădu sufletul în ştreang. Îl întrebară dacă auzise de executarea lui Plummer, Buck Stinson şi Ned Ray. Auzise, dar nu-i venea să creadă. I se aduse la cunoştinţă că era adevărat, cu aceste cuvinte:

— Poţi paria cu scumpa dumitale viaţă!

Îi întrebă:

— S-au bătut măcar?

Fu informat că nu, fiindcă nu avuseseră ocazia. În vremea asta au ajuns la locul de întâlnire şi Lyons se trezi înconjurat de câteva feţe cunoscute. Jack Gallagher îşi făcu apariţia, înjurând cu foc şi părea înclinat să se prefacă a socoti toată tărăşenia doar o glumă, aşa că se interesă:

— Ce mama d… e toată chestia asta? Aţi nimerit cu oiştea-n gard!

După ce i se aduse la cunoştinţă sentinţa, arătă adânc tulburat, se aşeză jos şi începu să plângă, apoi sări în picioare, slobozi cele mai cutremurătoare înjurături şi-i întrebă cine anume îl turnase. I se răspunse:

— Red. Spânzurat la Stihkingwater.

Îl blestemă cum îi veni la gură. Apoi exclamă:

— Oh, Doamne, oare aşa mi-e dat să mor?!

După ce toate pregătirile pentru execuţie fură încheiate, prizonierilor li s-a poruncit să se aşeze pe un singur rând, cu faţa la paznici şi li s-a adus la cunoştinţă că urmau să fie duşi la spânzurătoare. Fiind întrebaţi de mai aveau vreo dorinţă, acesta fiind ultimul lor prilej, răspunseră că nu. Apoi au fost întrebaţi dacă mai aveau ceva de spus, fie despre propriile lor fapte, fie ale celorlalţi tâlhari, dar toţi refuzară să mărturisească ceva. Garda primi ordinul să lege prizonierii cu mâinile la spate.

Jack Gallagher se jură că n-avea să-l spânzure nimeni în văzul lumii şi, punând mâna pe cuţit, îşi înfipse lama în gât, spunând că mai bine îşi taie el singur beregata. Ofiţerul însărcinat cu paza lor ridică pe dată cocoşul revolverului şi-i

spuse că, de mai făcea vreo mişcare, avea să-l împuşte pe loc; apoi ordonă gărzii să-l dezarmeze. Unul îl apucă de încheietură şi-i luă cuţitul, după care fu legat cu mâinile la spate, în vreme ce prizonierul blestema cumplit. Boone Helm îl încurajă, spunându-i să nu se mai poarte ca un caraghios, fiindcă n-avea nici un rost să-i fie frică de moarte.

Căpitanul chemă mai mulţi oameni de nădejde care să preia prizonierii pentru a-i duce la locul execuţiei. S-a stabilit ca cei condamnaţi, după ce-au fost legaţi cu mâinile la spate, să fie încadraţi de doi vigilenţi care cu o mână să apuce prizonierul, iar în cealaltă să ţină un revolver de marină, încărcat, gata de folosit în orice clipă…

Criminalii au fost duşi în mijlocul unui careu, încadrat! A rândul său de patru şiruri de vigilenţi, iar un detaşament în frunte şi altul în urmă, înarmat cu puşti de vânătoare, ţinute în cumpănă şi gata pregătite să tragă, completau formaţia. Prin mulţime fuseseră împrăştiaţi alţi oameni înarmaţi cu pistoale care să urmărească mişcările unor nepoftiţi sau, cum spusese un bărbat de ispravă, „să bage sceleraţilor minţile în cap”.

La ordinul „înainte marş!”, toţi se puseră în mişcare şi se opriră cu precizie militărească în faţa *Hotelului Virginia.* Când s-au oprit, tocmai se pregăteau spânzurătorile pe locul unei case aflate în construcţie… Bârnele erau clădite până la tavan, dar acoperişul nu fusese ridicat. Grinda principală care sprijinea acoperişul, trecând prin mijlocul locuinţei dintr-o parte în alta, era folosită drept spânzurătoare, funia fiind petrecută peste ea, dusă mai în spate şi legată în jurul unor bârne de la bază. Chiar sub grindă au fost puse cinci lăzi, în loc de eşafod.

În vremea asta, prizonierii se aflau în faţa *Hotelului Virginia.* George Şontorogul chemă pe un cetăţean şi-l rugă să le povestească şi celorlalţi ce om de treabă era el, însă acesta refuză, spunându-i:

— Cu mine te-ai purtat cinstit, dar ce-ai făcut tu prin alte părţi eu nu ştiu.

Şontorogul îl imploră să se roage alături de el, ceea ce omul făcu pe dată, îngenunche şi înălţă pentru el o fierbinte rugăciune către altarul îndurării. George şi Jack Gallagher îngenunchează şi ei. Haze Lyons rugă pe careva să-i scoată pălăria din cap şi acesta i-o scoase. Boone Helm însă se amuza, aruncând glume şi vorbe în doi peri în toate părţile. Frank Parish părea adânc tulburat de apropierea ceasului

morţii. După ce isprăvi rugăciunea, Boone Helm îi strigă lui Jack Gallagher:

— Jack, dă-mi mie haina aia! Nu mi-ai dat niciodată nimic.

— A dracului de bine ţi-ai ales momentul să te-arăţi cu ea.

Cele două podoabe au continuat să arunce prietenilor din jur observaţii scurte şi înţelepte de felul:

— Hei, Jack, de data asta au pus mâna pe mine!

— Bill, bătrâne, ne-au găbjit, cum te văd şi cum mă vezi!

Jack îi strigă unuia care stătea la un geam al *Hotelului Virginia:*

— Ascultă, mă duc în rai! Am s-ajung la vreme ca să-ţi deschid poarta, bătrâne!

Jack purta o tunică arătoasă de ofiţer de cavalerie, dichisită cu blană de castor din Montana.

Haze se ruga de paznicul său să i se îngăduie iubitei să-l vadă, dar rugămintea îi fu refuzată. Repetă aceeaşi cerere a doua oară, dar cu acelaşi rezultat. Un prieten se oferi să o aducă, dar i se porunci s-o şteargă de acolo. Când ceru a treia oară s-o vadă, i se răspunse:

— Oh, Doamne, Haze, chestia cu femeile aduse la locul execuţiei s-a fumat din ’63!

Răspunsul lămuri lucrurile. Vigilenţii nu uitaseră scena petrecută după judecarea asasinilor lui Dillingham.

Când primi ordin, garda porni spre locul execuţiei, îşi desfăşură rândurile şi prizonierii fură urcaţi pe lăzi… S-a ordonat ca prizonierilor să li se scoată pălăriile. Şontorogul, care nu fusese legat ca lumea cu mâinile la spate, îşi apucă pălăria tipic californiană şi o izbi mânios de pământ. Celorlalţi garda le luă pălăriile.

Cinci oameni le potriviră ştreangurile în jurul gâtului şi când totul era gata, Jack Gallagher, ca o ultimă dorinţă, ceru să i se dea ceva de băut, iar după oarecare ezitare dorinţa i-a fost acceptată. George Şontorogul se uită în preajmă şi, văzând un vechi prieten agăţat de bârnele casei, îi strigă:

— Adio, bătrâne, m-am cărat!

Şi auzind ordinul: „Faceţi-vă datoria!”, nu mai aşteptă să i se smulgă lada de sub picioare, ci se aruncă singur în gol şi muri îndată.

Alături de el stătea Haze, care fusese lăsat la urmă. A vorbit tot timpul, spunând celor din jur că avea o mamă iubitoare, că fusese crescut cu grijă, că nu se gândise niciodată că se va ajunge aici şi că numai proasta tovărăşie de care a avut parte l-a împins la acest deznodământ.

În timp ce stătea cocoţat pe ladă, Jack Gallagher plângea necontenit, aruncând cele mai prăpăstioase şi mai groaznice blesteme. Le spunea:

— Trăsni-v-ar să vă trăsnească de criminali afurisiţi!

Abia când îi fugi lada de sub picioare se puse capăt sudalmelor şi vorbelor sale de batjocură, care n-au încetat decât când şi-a frânt gâtul.

Boone Helm, uitându-se calm la trupul celui care se zbătea, spuse:

— Dă-i bătaie, bătrâne! Într-o clipă sunt în iad alături de tine.

Probabil că era singura dată în viaţă că spunea adevărul Apoi mai strigă:

— Fiecare pentru ideile lui! Ura pentru Jeff Davis! Să-şi facă sărmana de cap!

Ca un ecou al cuvintelor lui se auzi plesnetul funiei întinse de propria lui cădere. Frank Parish ceru să i se pună o batistă pe faţă. I se scoase batista legată la gât cu nodul tâlharilor şi i se puse pe faţă ca un giulgiu. Părea liniştit şi serios, dar refuză să spună ceva; se prăbuşi în eternitate.

Unul de pe margine îl întrebă pe cel ce-i pusese ştreangul în jurul gâtului:

— Nu ţi-a fost greu când i-ai pus bietului de el funia de gât?

Omul, al cărui prieten fusese măcelărit de tâlhari, îi aruncă celui cu întrebarea o privire cruntă şi-i răspunse răspicat.

— Greu, până am pus mâna pe el!

Până în ultima clipă, Haze Lyons părea să spere că va scăpa de moarte pentru a doua oară; în timp ce se uita în dreapta şi în stânga la trupurile tâlharilor ce se legănau în ştreang, chipul lui vădea încă nădejdea că avea să fie iertat. Văzând că toate rugăminţile erau în zadar, trimise vorbă iubitei sale să vină să-şi ia ceasul de aur înapoi şi-i transmise, cu limbă de moarte, omagiile sale. Îşi exprimă speranţa că ea va avea grijă să nu-l lase să atârne prea mult în ştreang, ci să-l coboare cât mai repede şi-i lăsă vorbă să-l îngroape după cuviinţă. Muri fără să se chinuie…

Celui care săpase gropile pentru Stinson şi Lyons, când fuseseră condamnaţi la moarte prima oară pentru asasinarea lui Dillingham, nu-i dăduse nimeni nici un ban pentru munca lui, ba mai mult, în semn de batjocură şi dispreţ faţă de judecători şi de puterea lor, cei doi asasini pângăriră mormintele. Groparul de ocazie sta acum în faţa

spânzurătorii, unde Lyons plătea pentru crimele comise şi-i spuse tâlharului:

— Ţi-am săpat odată groapa pe degeaba, dar de data asta-s răsplătit. Pun pariu.

CAPITOLUL XXI
Potera de la Culcuşul Căprioarei şi Poarta Iadului

…La 15 ianuarie 1864 porni din Nevada un grup de douăzeci şi unu de oameni, sub comanda unui cetăţean ale cărui fapte şi al cărui nume amintesc trăsnetul. Era iute, viteaz, greu de păcălit – într-atât de bine îşi gândea mişcările – şi lovea unde se aşteptau adversarii mai puţin.

În prima zi, potera ajunse la Big Hole şi, încă din mers, trimise o patrulă la ferma lui Clarke, pe urmele lui Steve Marshland, care fusese împuşcat în piept când atacase convoiul lui Forbes. Avea picioarele degerate, aşa că nu putea fugi. Lăsându-şi calul în urmă, unul dintre oameni (nr. 84) intru în cabană ca să-l aresteze, după ce bătu de patru ori în uşă fără să primească răspuns. Îl descoperi în tovărăşia unui câine – singurii doi clienţi ai fermei. Când pătrunse înăuntru, vigilentul fu întâmpinat de întuneric, dar luă o mână de frunze uscate, bâjbâi drumul către sobă şi le aprinse cu un chibrit. La lumina focului îl zări pe Steve Marshland, culcat în pat.

— Mâinile sus, dacă nu te superi! îi spuse, în loc de salut, cel venit să-l aresteze.

Şi lucirea elocventă a uneia din uneltele de domolire ale colonelului Colt îndreptată către el duse la împlinirea urgentă a poruncii. Arătând a fi bolnav, prinsul fu întrebat ce ivea şi răspunse că era răcit. Povestea cu boala de sezon nefiind socotită un motiv serios, o cercetare mai amănunţită dădu a iveală că avea picioarele degerate. Numărul 84 ridică de linsă patul lui o armă de vânătoare cu două ţevi, o puşcă şi încă o flintă şi-l întrebă unde degerase. Răspunse că în vreme ce făcea prospecţiuni la capul Rattlesnake… Cei veniţi în căutarea lui începură să-şi pregătească masa de seară şi prinsul s-a invitat şi el să mănânce cu ei Luă o cană de cafea şi păru destui de vesel. După masă, conducătorul grupului îi aduse la cunoştinţă învinuirile împotriva sa, adică jefuirea convoiului lui Forbes. Nu recunoscu să aibă vreo rană şi se lovi cu pumnii în piept, spunând că era sănătos tun. Fiind întrebat dacă avea ceva împotrivă să fie examinat, el spuse că nu, dar în momentul când i se scoase cămaşa, ieşi la iveală semnul fatal – o rană recentă de glonţ.

Prizonierului i se spuse că dovezile erau îndestulătoare şi că trebuia să se pregătească de moarte. Atunci mărturisi totul şi-i imploră să-i cruţe viaţa.. Fu implântat un stâlp în

pământ şi aplecat deasupra ocolului; sub el se aşeză o ladă pentru condamnat şi când totul a fost gata, el se mai rugă o dată să fie cruţat, spunându-le să aibă „milă de tinereţea lui” Muri aproape instantaneu.

Deoarece avea picioarele degerate şi parţial prinse de gangrenă, mirosul atrase lupii, aşa că şi el şi caii au trebuit păziţi. Fu îngropat în apropiere. Apoi patrula porni la drum pentru a ajunge din urmă grosul poterei şi, întâlnindu-i la vreo patru mile mai sus de ferma lui Evans, raportă executarea lui Marshland…

Până în acel moment, cei trimişi în recunoaştere nu întâlniră ţipenie de om, aşa că o ţinură mai departe în coloană pe două rânduri, făcând între şaizeci şi şaptezeci de mile pe zi. Când poposeau, păzeau caii cu străşnicie, nu făceau nici scânteie de foc, de teamă să nu atragă atenţia şi să zădărnicească astfel scopul expediţiei Oamenii fuseseră împărţiţi în patru cete, fiecare purtându-şi propria „haleală” (termen universal pentru mâncare în munţi), cu un bucătar la fiecare ceată Vigilenţii aveau câte un revolver şi unii se făleau chiar cu două. Din echipament mai făcea parte o armă de vânătoare sau o puşcă în frunte călărea căpitanul. Spre târg fu trimisă o iscoadă să cerceteze locul, urmând apoi să se întâlnească la pârâul Cottonwood, cu restul trupei. Cel trimis în recunoaştere îşi împlini satisfăcător misiunea.

Când ajunseră la vreo şaptesprezece mile de Cottonwood, la ferma lui Smith, pe pârâul Deer Lodge, făcură popas cam la vreo patru după-amiază După lăsarea întunericului porniră din nou şi călăriră într-o perfectă linişte şi cu multă prevedere până la mică depărtare de târg. Descoperiră că tâlharii dispăruseră, dar, înconjurând saloonul şi casa lui Bill Bunton, se apucară de treabă Bill era în casă, însă refuză să deschidă uşa. Cei trei desemnaţi să-l aresteze îi spuseră că vor să stea de vorbă cu el, dar acesta refuză să se arate încă multă vreme. În cele din urmă spuse unuia Yank şi unui tânăr, care poposeau la el, să deschidă uşa. Înainte de a intra în încăpere, oamenii îl puseră pe Bill să aprindă lumina. După ce se aprinse lumina, cei veniţi să-l aresteze dădură buzna înăuntru şi-i spuseră că era prizonierul lor. Îi întrebă sub ce motiv şi i se răspunse să meargă cu ei şi avea să afle.

Un vigilent mărunt dar inimos se duse să-l imobilizeze, însă îşi dădu seama că-şi găsise naşul şi fu nevoie de încă un om care să-i vină în ajutor şi curând prinsul fu legat cu mâinile la spate. Câţiva au fost aleşi să-l escorteze până la locuinţa lui Pete Martin, iar ceilalţi au fost trimişi să dea o mână de ajutor pentru a-l scoate pe Tex din saloon. Aici a

avut loc o scenă asemănătoare când tâlharul a ieşit afară. A fost prins pe dată, legat cu mâinile la spate şi dus să-i ţină tovărăşie prietenului său Bill Bunton.

Pete Martin se sperie de moarte când îşi văzu casa înconjurată de vigilenţi. Juca o partidă de cărţi cu nişte prieteni şi o vreme refuză să iasă afară, dar, după ce se asigură că nu era învinuit „taman de nimic", cum spunea el, se duse să vadă despre ce era vorba şi se întoarse să-şi termine partida. Cum imperativul vremurilor făcea necesară „puţină spânzurătoare" şi prin părţile acelea, pe Martin îl lăsă rece soarta lui Bunton şi a lui Tex, aceştia închinându-se unui zeu cam primejdios.

…Dimineaţa, un străin care stătuse de vorbă cu Bunton îi informă pe vigilenţi că acuzatul îi spusese că „avea să doboare măcar pe unul dintre blestemaţii de vigilenţi". Fiind cercetat, în buzunarul vestei lui se descoperi un deringer. Cum în seara de dinainte fusese percheziţionat cu grijă, era limpede că numai vreun acolit de-al lui îi strecurase arma. Nu recunoscu nimic…

Nefiind nici o îndoială că era un nelegiuit, cazul său fu pus la vot prin ridicare de mână şi verdictul de *vinovat* fu unanim. Căpitanul îi spuse tâlharului că urma să fie spânzurat şi, de mai avea ceva de rezolvat, era bine să desemneze pe cineva în acest scop. Condamnatul dărui ceasul de aur tovarăşului său Cooke, iar cu celelalte bunuri ale lui îşi plăti datoriile. Cu cincisprezece zile înainte, jucând cărţi cu proprietarul saloonului, câştigase o parte din drepturile acestuia asupra localului…

La vreo două sute cincizeci de paşi în stânga locuinţei lui Martin, la poarta ocolului lui Louis Demorest, erau doi stâlpi cu o grindă deasupra lor, care arătau de parcă ar fi fost sortite lui Bunton.

Prizonierul fu dus şi suit pe o scândură sprijinită pe două lăzi. Părea foarte interesat de felul în care se prezenta nodul şi întrebă de nu putea să-şi dea drumul în gol singur. Când i se răspunse că, dacă poftea, putea s-o facă, el adăugă că nu-i pasă de ştreang mai mult decât de o cană cu apă, dar voia să fie sigur că-şi frânge gâtul. Păru destul de mulţumit când primi încuviinţarea. Până la ultima suflare continuă să nege orice vinovăţie, repetând cuvântul de ordine al bandei.

— Sunt nevinovat!

La cele două capete ale scândurii a fost aşezat câte un om, iar când totul a fost gata, l-au întrebat de mai avea ceva de zis.

— Nu – răspunse el. Nu mai vreau decât un munte de trei sute de picioare de pe care să m-arunc.

Le mai spuse că avea să arate el sorocul, numărând „unu, doi, trei”. La comanda „gata”, cei de la capetele scândurii s-au pregătit să i-o tragă de sub picioare, de nu sărea singur. Dar Bill le făcu semn, după cum făgăduise şi adăugând: „Vine!”, se aruncă în braţele morţii…

Nevasta stăpânului ocolului insistă, în termeni mult prea energici pentru a mai fi şi politicoşi, ca soţul ei să taie cei doi stâlpi. Omul fu nevoit să-i facă pe plac îndată ce cadavrul tâlharului fu coborât şi îngropat.

…Tex fu dus în altă locuinţă şi judecat separat. După ce-l cercetară cu răbdare, tâlharul fu pus în libertate, dovezile nefiind destul de convingătoare pentru a-l osândi. De l-ap mai fi ţinut sub pază o vreme, Tex ar fi avut şi el parte de o oarecare greutate în respiraţie care s-ar fi dovedit îndată fatală, pentru că după aceea au fost strânse numeroase mărturii care vădeau, fără putinţă de îndoială, că fusese tâlhar şi hoţ de rând. Se îndreptă cu toate pânzele sus spre Kootenai şi de acolo începu să se grozăvească fără teamă că avea să împuşte pe primul vigilent care-i va ieşi în cale…

Potera ştia că tâlharii ceilalţi erau de găsit la Poarta Iadului, numită astfel pentru că era drumul pe care apucau de obicei indienii când erau pe picior de război şi puşi pe scalpat şi alte mici distracţii.

De la Cottonwood la Poarta Iadului, trupa a fost însoţită de Jimmy Allen, aşa că s-au îndreptat spre ferma acestuia.

Vremea era cât se poate de neprielnică pentru plimbare, zăpada mare transformând mersul într-o treabă foarte anevoioasă, iar gerul era greu de îndurat când ieşeai de la adăpost.

Când au traversat pârâul Deer Lodge, gheaţa s-a rupt şi trupa a căzut în apă. Era întuneric beznă şi cu multă greutate au putut ieşi afară şi oamenii şi caii. Unul dintre călăreţi mai-mai să se înece; dar, petrecându-se un lasou pe după gâtul unor cai, cel din apă fu tras pe mal. Călăreţul se târî şi el într-un fel sau altul afară – în minte nu era loc decât pentru rezultat, nu şi pentru amănunte – şi sărind iute în spinarea animalului, o porni în galop năvalnic spre ferma care se afla la vreo patru-cinci mile.

Ceilalţi au mers ceva mai domol şi au ajuns şi ei pe la ora 11 noaptea, iar după ce s-au mai întremat puţin s-au învelit în pături şi s-au cufundat fără întârziere în somn.

A doua zi dimineaţă. Întovărăşiţi de Charley Eaton, care cunoştea ţinutul şi oamenii din regiunea Porţii Iadului, au

pornit spre acea aşezare şi, după ce-au făcut vreo cincisprezece sau şaisprezece mile prin zăpada care măsura între treizeci şi şaizeci de centimetri adâncime şi-au aşezat tabăra de noapte… În zori au trecut podul şi au ţinut-o călare până la sălaşul meşterilor, de pe drumul Carului lui Mullan, unde făcură iar popas pentru noapte… Unul dintre cai, pe când era adus înapoi în tabără, îşi frânse piciorul într-o groapă şi cum nu exista nici e posibilitate să fie îngrijit, fu împuşcat pe loc… Când se crăpă de ziuă, trupa era în şa. Îndreptându-se cu toată graba către aşezare. Ajungând la vreo şase mile, potera se opri pe malul unui pârâiaş şi rămase acolo până la lăsarea întunericului pentru a nu fi zărită de nimeni Când noaptea îşi aruncă mantia asupra scenei, oamenii îşi continuară drumul, iar la două sute de metri de Poarta radului descălecară şi legară caii.

Iscoada o luase înainte în recunoaştere şi, întorcându-se la locul de întâlnire. Îl informă pe căpitan cum stăteau lucrurile Intrând în târg în goană, încurcară casele, dar, descoperind greşeala, se întoarseră şi înconjurară saloonul lui Skinner, iar proprietarului, care tocmai se afla în uşă, i se porunci să ridice mâinile sus. Nevastă-sa, Nelly, nu păru prea înaintată de această poruncă şi spuse că obiceiurile astea nu le puteau deprinde decât de la vizitiii din Bannack.

Skinner fu luat şi legat îndată. Câţiva oameni au fost trimişi după Aleck Carter, care se afla în casa de alături, la Miller Dan Harding. Deschizând uşa şi zărindu-l pe Carter, spuse:

— Tu eşti, Alick?

La care tâlharul răspunse prompt:

— Da!

Oamenii îşi îndreptară armele spre el şi căpitanul, ducându-se la canapeaua pe care stătea lungit tâlharul, cam beat, îi luă pistolul şi-l cetlui înainte ca acesta să apuce să se trezească de-a binelea. Când se dezmetici, spuse:

— Îs la ananghie, băieţi, aşa-i?

Ceru apoi să i se dea ceva să fumeze; dorinţa fiindu-i împlinită, se interesă care era situaţia. Auzind de execuţia sângeroşilor nelegiuiţi, a căror soartă a fost relatată în aceste pagini, Carter spuse:

— În regulă! Până acum nici un prunc nevinovat în ştreang!

Fu dus, sub pază, la prăvălia lui Higgins, unde era judecat Skinner, cercetarea acestuia durând cam trei ceasuri. Se arătă acolo şi nevasta lui Skinner, pornită să intervină în favoarea lui, însă doamna a fost condusă acasă de o gardă

care-l dibui acolo şi pe Johnny Cooper, ce zăcea rănit. Era împuşcat în trei locuri de Carter, pe care-l învinuise că-i furase pistolul. Fu ridicat şi el…

Cooper era unul dintre locotenenţii bandei. Era un călăreţ încercat. Unul, pe nume Preşedintele, care fusese martor la arestarea lui, îl ştia bine din „cealaltă parte" a munţilor, unde omorâse un om şi, după ce fusese ridicat, în drum spre locul de judecată, scăpă din mâinile paznicilor săi, dintr-un salt se aruncă în spinarea unui cal gata pregătit şi o tuli iepureşte. Deşi s-au tras cel puţin o sută de gloanţe asupra lui, a scăpat neatins şi s-a făcut nevăzut…

În aceeaşi noapte, o ceată de opt oameni porni în urmărirea lui Bob Zachary şi, ajungând la localul lui Barney O'Keefe, îl văzură pe stăpân ieşindu-le înainte în uniformă de maior din Georgia, numai pintenii şi gulerul îi lipseau şi într-o flanelă. Din greşeală luă ceata drept o bandă de tâlhari şi păru să creadă că-i sunase ceasul. Strigă cuprins de groază:

— Nu trageţi, domnilor! Sunt Barney O'Keefe!

E inutil să spunem că „baronul", cum i se spune, n-a păţit nimic. Peste tot sunt indivizi mai ticăloşi decât Barney, care e, în felul lui, un suflet cumsecade şi primitor din fire. Aflând că Bob Zachary era înăuntru, unul din ceată intră şi când tâlharul se ridică în capul oaselor în pat, se aruncă asupra lui şi-l îmbrânci înapoi. Avea la el un pistol şi un cuţit. În scurtă vreme fu dus la Poarta Iadului. Aici i se aduse la cunoştinţă soarta prietenilor săi, toate spusele fiind întărite cu relatarea semnelor de recunoaştere dintre ei, a felului cum îşi strângeau mâinile, a parolelor etc. Auzind asta, tâlharul se făcu palid, dar nu-şi recunoscu nici o clipă vinovăţia.

La întoarcere, cei din gardă smulseră din gura lui Barney că la ferma lui Van Dorn, din valea Bitterroot, se aciuase un străin. Numărul 84, care conduse grupul de oameni ce-l arestară pe Shears, când ajunse acolo, întrebă:

— Aici locuieşte Van?

— Da – îi răspunse chiar cel de care era vorba.

— George Shears se află în casa dumitale? întrebă numărul 84.

— Da – spuse Van.

— Unde?

— În odaia de alături.

— Ai ceva împotrivă dacă intrăm?

În loc de răspuns, omul deschise uşa camerei şi-l văzură pe George, cu un cuţit în mână. Se predă cuminte şi se arătă

atât de indiferent faţă de moarte, încât îi uimi pe cei veniţi să-l aresteze. Ieşind cu numărul 84 la o mică plimbare, îi arătă pe rând, în ocol, caii furaţi şi-şi mărturisi păcatele pe tonul cu care se vorbeşte de obicei despre vreme. Spuse:

— Ştiam că odată şi odată o să-mi vie şi mie rândul să mă salt, dar credeam că o să-mi mai fac măcar anul ăsta o vreme de cap.

Când i se spuse ce soartă îl aştepta, arătă deosebit de satisfăcut. Fu dus într-un hambar, unde era petrecută o frânghie peste o grindă, apoi fu invitat să se urce singur pe o scară, ca să se rezolve problema căderii. Încuviinţă pe dată şi se adresă celor care-l executau, cu aceste cuvinte unice:

— Domnilor, nu prea-s obişnuit cu treaba asta, fiindcă nu mi s-a mai întâmplat să fiu spânzurat niciodată până acum. Cum trebuie să fac: să sar sau să-mi dau drumul să alunec la vale?

După ce i se arătă că era mai bine dacă sărea, spuse:

— În regulă, adio!

Şi sări în gol cu atâta sânge rece, de parcă nu era vorba decât de o baie în râu.

Distanţa de cădere era mare, iar funia slabă, încât se deşiră şi, până la urmă, Shears rămase spânzurând doar de o singură şuviţă de cânepă…

Trei oameni, în frunte cu „bătrânul”, porniră spre Fort Owen, în valea Bitterroot, în urmărirea lui Whiskey Bill, Bill Graves – cel ce jefuise diligenţa. Onorabilul era bine înarmat şi cu ochii în patru, ştiind că i se luase urma. Dar se pare că, tot zgâindu-se să-şi descopere urmăritorii, lucirea zăpezii îl cam orbise. În orice caz nu văzu destul de limpede potera venind, ca să-şi dea seama cu cine avea de-a face, până când „bătrânul” sări din şa şi-şi îndreptă revolverul asupra lui. Se predă, deşi se jurase de nenumărate ori că avea să-l dogească pe oricare vigilent blestemat care-i ieşea în cale. Vinovăţia sa era cunoscută pretutindeni şi arestarea era un moment preliminar execuţiei.

Potera îl luă de la fort, din respect pentru indieni, care n-ar mai fi vrut să sălăşluiască într-un loc unde fusese spânzurat un om. Graves nu mărturisi nimic. Era un sălbatic crunt, primejdios, o „brută”, cum spuneau cei din munţi. După ce tâlharul fu legat de o creangă zdravănă, se văzu că singura dificultate era de a încropi un eşafod de pe care să i se dea drumul, dar inventivitatea căpitanului era pe măsura dificultăţilor. Un om se urcă în şa, iar Graves fu suit pe cal în spatele său. Când totul fu gata, cel din şa spuse:

— Adio, Bill!

Şi-şi înfipse rotiţele pintenilor uriaşi în coastele calului. Animalul făcu un salt de vreo patru metri şi Bill Graves, smuls din spinarea animalului de către ştreang, rămase legănându-se fără viaţă…

Se pare că Aleck Carter şi Cooper se pregătiseră s-o pornească spre Kootenai, cu o zi înainte şi că plecarea lor fusese împiedicată numai de cearta stârnită în legătură cu pistolul, când Cooper îl învinuise pe Aleck de furt şi ca urmare Cooper fusese rănit, plecarea amânată şi, în sfârşit, amândoi executaţi…

Când se încheie judecarea lui Carter şi Skinner, se puse la vot sentinţa, cei pentru şi cei contra urmând a se îndrepta spre o latură sau cealaltă a încăperii; verdictul de vinovăţie şi condamnarea la moarte a acuzaţilor au fost date în unanimitate.

Carter şi Skinner au fost duşi la ocolul lui Higgins şi executaţi, îndată după miezul nopţii, la lumina torţelor…

Trupa care-l arestase pe Zachary se întoarse dimineaţa, pe la şapte sau opt. A fost judecat pe dată, vinovăţia dovedită, iar acuzatul condamnat la moarte. Conform dorinţei sale s-a redactat o scrisoare către maică-sa, în care îşi încunoştinţa fraţii şi surorile să se ferească de whisky, jocul de cărţi şi de tovărăşie proastă, pentru că, zicea el, astea-l duseseră la spânzurătoare…

Fiind rănit la picior, Johnny Cooper fu dus pe o sanie împinsă de oameni şi urcat pe aceeaşi ladă pe care fusese şi Skinner…

CAPITOLUL XXII
Prinderea şi executarea lui Bill Hunter

După cum s-a arătat mai înainte, când au fost executaţi Boone Helm şi cei patru complici ai săi la crime, Bill Hunter reuşise să scape de urmăritori, împiedicând o vreme răzbunarea vigilenţilor, pentru că se ascundea printre stânci şi tufişuri, ziua, iar noaptea căuta de mâncare prin aşezările risipite în preajma râului Gallatin… La Virginia ajunseră zvonuri că Hunter îşi ducea zilele cum am spus mai sus, cam la vreo douăzeci de mile de gura râului Gallatin. Un viscol puternic îl silise să caute adăpost într-o cabană din apropierea locurilor unde se aţinea şi aici fu găsit şi prins.

Pentru treaba asta s-au oferit patru oameni de nădejde, care au pornit din Virginia, nădăjduind o vreme bună în timpul călătoriei…

După ce au trecut creasta între Stinkingwater şi Madison, au forţat cu multă greutate ultimul dintre cele două râuri pomenite, sloiuri mari izbindu-se în coastele cailor şi ameninţând să-i ia la vale. Loc de popas le-a fost pământul îngheţat de pe malul râului şi după ce-au aprins un foc, s-au culcat fără alt adăpost decât păturile… Dimineaţa devreme au aţâţat din nou focul şi, în vreme ce unii pregăteau masa, alţii alergau după cai. Curând, masa a fost gata şi mâncarea înfulecată cu pofta obişnuită a oamenilor muntelui; au pus şeile pe cai şi au pornit mai departe în misiune. Dar vremea s-a zburlit foarte crunt. Pe la ora zece a început să-i izbească din faţă un viscol puternic… dar au mers mai departe, chinuindu-se ceas de ceas şi, pe la două după-amiază, au ajuns la ferma Milo, la vreo douăzeci de mile de locul unde se aşteptau să-şi încolţească omul. Aici s-au oprit să mănânce, au luat o călăuză care ştia bine ţinutul şi cunoştea locul unde se aciuase tâlharul. După ce s-au încălzit şi s-au mai întremat, au pornit mai departe cu pas iute şi au ţinut-o aşa până când, pe la miezul nopţii, au strunit caii lângă o cabană singuratică unde erau convinşi că viscolul necruţător îl mânase pe cel ce constituia ţinta călătoriei lor. După ce au descălecat şi au scos şeile de pe cai, au bătut cu putere în uşă… Cu armele pregătite pentru a fi folosite în orice clipă, vigilenţii s-au apropiat de pat şi conducătorul tună:

— Bill Hunter!

Cel ce ocupa patul îşi trase iute pătura de pe faţă şi întrebă turbat cine-l supăra. Când se întoarse, dădu cu ochii

de câţiva oameni bine înarmaţi ale căror trăsături hotărâte şi priviri încruntate îi lămuriră pe dată motivul călătoriei lor…

I se aduse la cunoştinţă şi lui că era arestat şi, auzind asta, ceru să fie dus în Virginia. Unul dintre oameni îi dădu de înţeles că acolo avea să fie dus. Mai întrebă de aveau vreun mijloc de transport pentru el şi i se spuse că i se adusese un cal.

Se ridică din pat, îmbrăcat gata pentru orice eventualitate. – Numai pălărie şi palton nu avea – şi se urcă pe calul care i se pregătise. Când tocmai se pregătea să apuce frâul, fu împiedicat cu politeţe, frâul fiind încredinţat altui călăreţ, care duse calul de dârlogi. Se uită bănuitor în jur şi se arătă adânc tulburat când zări un om venind în urma lor pe jos, fiindcă ghici îndată că tocmai pe calul acestuia călărea el şi socoti asta drept semn că nu va avea parte decât de o scurtă călătorie. Conştiinţa îi spunea care avea să fie probabil sfârşitul acestei arestări… Escorta îşi continuă drumul încă vreo două mile şi se opri la rădăcina unui copac care părea să fie făcut de natură înadins pentru spânzurătoare. La o înălţime numai bună era o creangă orizontală, iar pe trunchi, un pinten ca un clenci de legat capătul funiei. Dând la o parte cam vreo treizeci de centimetri de zăpadă, aprinseră un foc şi pregătiră masa de dimineaţă. Un spectator nu şi-ar fi închipuit nici o clipă că acolo se putea întâmpla ceva deosebit de grav şi până şi Hunter păru să-şi lase temerile deoparte, râzând şi sporovăind laolaltă cu ceilalţi.

După masă ţinură sfat asupra soartei tâlharului şi, după ce ascultă părerile fiecăruia separat, conducătorul poterei puse cazul la vot. Majoritatea votă ca prizonierul să nu mai fie dus până în Virginia, ci să fie executat pe loc…

Firea hotărâtă a vigilenţilor şi conştiinţa propriei vinovăţii îl copleşiră pe Hunter. Se făcu palid ca moartea şi ceru, cu voce pierită, nişte apă. Ştia, fără să i se mai spună, că nu mai avea nici o speranţă. Unul dintre oameni îi făcu o scurtă istorie a fărădelegilor sale şi i se arătă justeţea pedepsei. Totul era prea adevărat ca să poată fi tăgăduit. Ceru numai ca prietenii săi să nu afle cum îşi sfârşise zilele… şi spera să fie îngropat apoi după cuviinţă. I se spuse că orice dorinţă rezonabilă avea să-i fie împlinită; dar pământul era prea îngheţat pentru a se încerca săparea unui mormânt, fără a avea uneltele necesare. Însă i-au promis că vor anunţa prietenilor lui execuţia şi aceştia se vor îngriji de înmormântare. Apoi Hunter dădu mâna cu fiecare pe rând şi le spuse că nu-i condamnă pentru ceea ce sunt pe cale să facă.

Îi legară mâinile la spate în dreptul coatelor, i se puse ştreangul fatal de gât; după ce capătul funiei fu petrecut pe după creangă, oamenii apucară de funie şi, cu o smucitură iute, puternică, îl săltară pe osândit. Muri aproape fără nici un chin; însă, destul de ciudat, făcu un gest ca şi cum ar fi dus mâna la pistol şi repetă apoi de şase ori pantomima armării cocoşului şi descărcării pistolului. Şi nu e de vină imaginaţia. Toţi cei de faţă au văzut şi au fost convinşi că aşa a fost…

Locul execuţiei era, de fapt, un copac singuratic, la vedere, în calea călătorilor care treceau pe acolo, la vreo douăzeci de mile mai sus de gura râului Gallatin. Cadavrul nelegiuitului a fost lăsat să atârne în ştreang şi, curând, micul pâlc de călăreţi se zări numai ca un punct în depărtare…

Câteva zile mai târziu, nişte oameni care cărau buşteni descoperiră cadavrul şi hotărâră să-l îngroape. Cadavrul trebuia trecut peste nămeţi, aşa că-l legară de călcâie cu o funie şi încercară să-l târâie; dar nu reuşiră, fiindcă, după cum spuneau ei, nu mergea în răspăr; aşa că-i puseră iarăşi laţul de gât şi, trecându-l peste nămeţi, îl încredinţară în cele din urmă pământului pe ultimul tâlhar din banda lui Henry Plummer.

Sfârşit

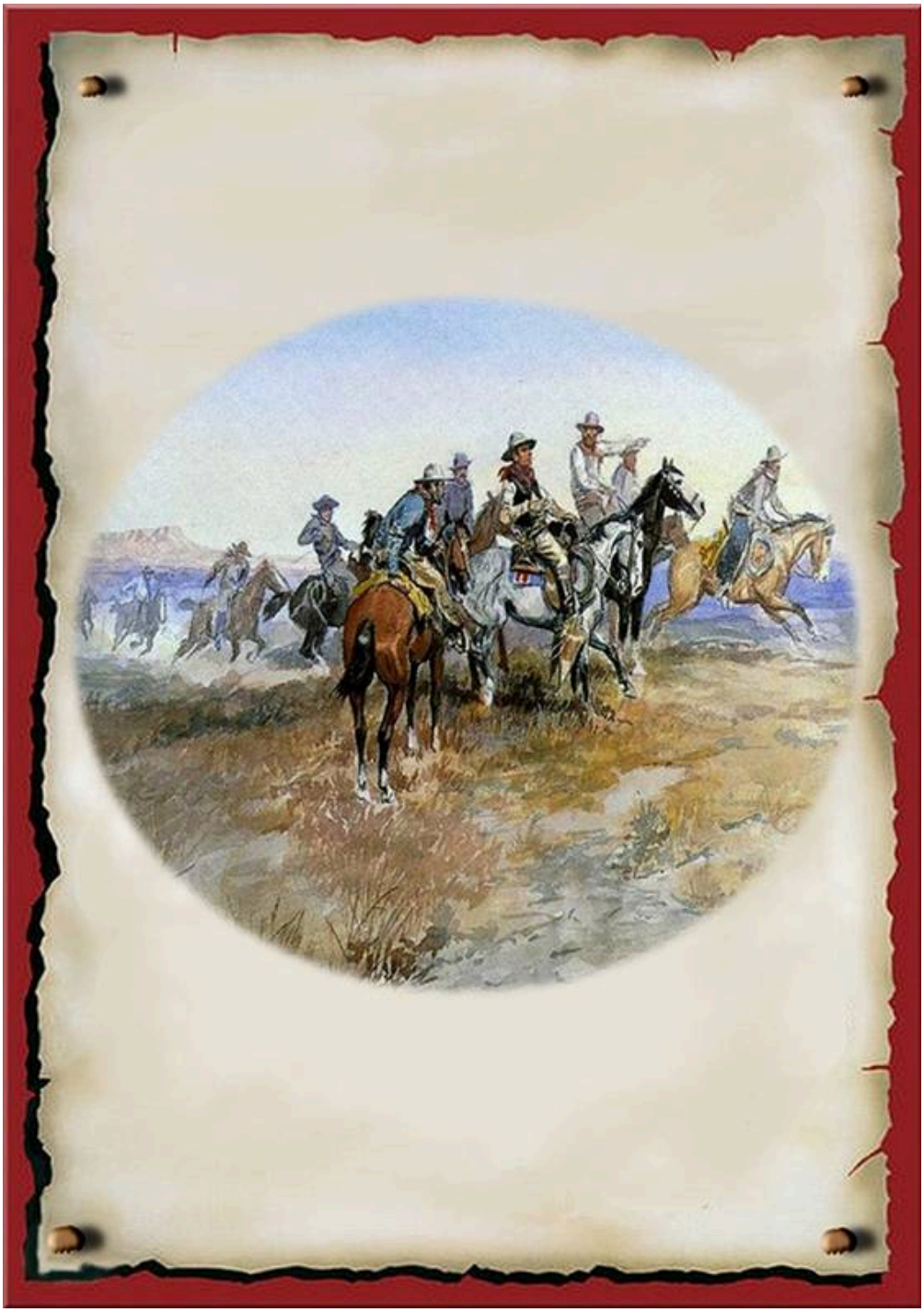

[1] Tarantulă – Specie de păianjen veninos. (n.t.).

[2] Deringer – pistol scurt, de calibru mare. (n.t.).

[3] Alder Gulch – Canionul Aninului. (n.t.).

[4] Rattlesnake – crotalul

[5] Se referă la statele de pe coasta Atlanticului care au pus bazele Uniunii. (n.t.).

[6] E vorba de Mississippi. (n.t.).

[7] *Sang froid – Sânge rece (în limba franceză, în original). (n.t.),*

[8] Schooner – velier cu 2-6 arbori. Aici, car cu coviltir din timpul primilor coloniști (n.t.).

[9] Stinkingwater – Împuțită. (n.t.).

[10] Joc de cuvinte: în engleză, (o *bum,* a tăia frunză la câini și a bea vârtos. (n.t.).

[11] Defileul Alder – Defileul Arinului. (n.t.).

[12] Beaverhead – Cap de castor. (n.t.).

[13] Blackfoot – Picior Negru. (n.t.).

[14] Cold Spring – Izvorul rece. (n.t.).

[15] Crow – Cioară.

[16] Graves – Mormânt.

[17] Ziua părinților naţiunii – Sărbătoare oficială în Statele Unite, care are loc în ultima joi a lunii noiembrie în amintirea debarcării primilor coloniști din Massachusetts. (n.t.).

[18] *To die în one's boots* – a muri în propriile ciubote, înseamnă a nu muri de moarte bună. Prin acest ritual al ciubotelor, Ives vrea să respingă ideea că s-a lăsat luat prin surprindere de către adversari, (n.t.).

[19] Aproximativ 1,60 m. (n.t.)

[20] Oraş al apelor – e vorba tot de Salt Lake. (n.t.).

Cuprins

CAPITOLUL I
CAPITOLUL II
CAPITOLUL III
CAPITOLUL IV
CAPITOLUL V
CAPITOLUL VI
CAPITOLUL VII
CAPITOLUL VIII
CAPITOLUL IX
CAPITOLUL X
CAPITOLUL XI
CAPITOLUL XII
CAPITOLUL XIII
CAPITOLUL XIV
CAPITOLUL XV
CAPITOLUL XVI
CAPITOLUL XVII
CAPITOLUL XVIII
CAPITOLUL XIX
CAPITOLUL XX
CAPITOLUL XXI
CAPITOLUL XXII

Table of Contents

CAPITOLUL I	7
CAPITOLUL II	15
CAPITOLUL III	18
CAPITOLUL IV	21
CAPITOLUL V	24
CAPITOLUL VI	33
CAPITOLUL VII	36
CAPITOLUL VIII	43
CAPITOLUL IX	49
CAPITOLUL X	54
CAPITOLUL XI	59
CAPITOLUL XII	66
CAPITOLUL XIII	75
CAPITOLUL XIV	83
CAPITOLUL XV	103
CAPITOLUL XVI	106
CAPITOLUL XVII	115
CAPITOLUL XVIII	124
CAPITOLUL XIX	128
CAPITOLUL XX	134
CAPITOLUL XXI	144
CAPITOLUL XXII	153